សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

នីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ដល់ថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ **កញ្ញា ឈុន សន្តិភាព**

លោក ហេង គឹមអ៊ួ

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក **ហោ សុភ័ណ្ឌ**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី ២០

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៦

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២០

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ជាបឋមនាងខ្ញុំ **ឈុន សន្តិភាព** និងខ្ញុំបាទ **ហេង គីមអ៊ី** សូមសម្តែងការគោរពដឹងគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះ លោកឪពុក អ្នកម្តាយ ដែលបានផ្តល់កំណើត បានចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា និងបានផ្តល់នូវសេចក្តីស្រឡាញ់ មេត្តា ករុណា អប់រំទូន្មានកូនឱ្យមានសេចក្តីព្យាយាមក្នុងជីវិត។ លោកបានធ្វើការចំណាយពេលវេលា កំលាំងកាយ ចិត្ត និងធនធានយ៉ាងច្រើនដោយមិនគិតពីការនឿយហត់មិនដែលពោលពីទុក្ខលំបាកគ្រប់បែបយ៉ាងដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ដល់ការសិក្សារបស់កូនឱ្យទទួលបាននូវចំណេះដឹងដ៏ប្រពៃថ្លៃថ្លាសម្រាប់ជាស្ពានចម្លងខ្លួនឯង គ្រួសារ ក៏ដូចជាសង្គមជាតិ។

យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអណរគុណយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ចំពោះ **ឯកឧត្តមកិត្តិនីតិកោសលបណ្ឌិត ឌិត មុន្ទី** ប្រធានតុលាការកំពូល ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំ **ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី និងមន្ត្រីរាជការនៃតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល** ដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យយើងខ្ញុំចុះទៅសិក្សាស្រាវជ្រាវឯកសារនៅតុលាការកំពូល។

យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ចំពោះ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត លុយ ចណ្ណា** ជាសាកលវិទ្យាធិការ ព្រមទាំង**សាស្ត្រាចារ្យនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច**ទាំងអស់ដែលបានលះបង់នូវរាល់កម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្តក្នុងការដឹកនាំបង្ហាត់បង្រៀន ដើម្បីផ្តល់នូវចំណេះដឹងថ្មីៗ និងដំបូន្មានល្អៗដល់យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា។ តាមរយៈគុណោបការៈរបស់អស់លោក ទើបធ្វើឱ្យយើងខ្ញុំទទួលបាននូវចំណេះដឹងល្អៗ ដែលនាំឱ្យយើងអាចបញ្ចប់ការសិក្សាប្រកបដោយភាពជោគជ័យនាពេលនេះ។

យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ចំពោះ **ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ច័ន្ទ រេស្មី** ជាសាស្ត្រាចារ្យផ្នែកនីតិព្រហ្មទណ្ឌ និងជាចៅក្រមតុលាការកំពូល ទន្ទឹមនឹងនេះក៏សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ **លោកមេធាវី សូ សឡុមន្តិ** ដែលបានផ្តល់ជាមតិយោបល់ និងផ្តល់នូវឯកសារជាច្រើនសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវមួយនេះ។

ជាពិសេស យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះ **លោក ហោ សុវ័ណ្ណា** ជាសាស្ត្រាចារ្យណែនាំ ដែលលោកបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃលះបង់អស់ពីកម្លាំងកាយ និងកម្លាំងចិត្តដើម្បីជួយណែនាំផ្តល់នូវដំបូន្មាន កែសម្រួល និងតម្រង់ទិសយើងខ្ញុំរហូតដល់សារណានេះទទួលបានជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈភាពនាពេលនេះ។ ជាកិច្ចបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមជូនពរដល់អស់លោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ សិស្ស និស្សិត និងមិត្តអ្នកអានឱ្យជួបប្រទះតែសំណាងល្អ ទទួលបាននូវភាពជោគជ័យក្នុងជីវិត និងមានសុខភាពល្អ ជាពិសេសសូមឱ្យជួបប្រទះនូវពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អារម្ភកថា

ក្រោយពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រផ្នែកនីតិសាស្ត្រអស់រយៈពេល៤ឆ្នាំកន្លងមកនេះ យើងខ្ញុំមានការចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងលើមុខវិជ្ជាដែលទាក់ទងទៅនឹងផ្នែកនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ហើយដោយបានសង្កេតឃើញថា ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនពុំសូវមានការយល់ដឹងឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីនីតិវិធីនៃការធ្វើបណ្តឹងឧបាស្រ័យទៅតុលាការជាន់ខ្ពស់ប៉ុន្មានទេ។ ជាងនេះទៅទៀត ឯកសារដែលសរសេររៀបរាប់លម្អិតអំពីនីតិវិធីឧបាស្រ័យទៅតុលាការជាន់ខ្ពស់ ជាពិសេសនីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនេះ ក៏ពុំសូវសម្បូរបែបប៉ុន្មាននោះដែរ។

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវជំនាន់ក្រោយ ក៏ដូចជាតម្រូវការរបស់មិត្តអ្នកអាន និងការស្រលាញ់ពេញចិត្តផ្ទាល់ខ្លួន ជាពិសេសដើម្បីចងក្រងទុកជាឯកសារក្រោយពេលយើងបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រផ្នែកនីតិសាស្ត្រ យើងក៏សម្រេចចិត្តកំណត់យកប្រធានបទស្តីពី **"នីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ"** ដើម្បីយកមកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ តាក់តែងជាសារណានេះឡើង។

យើងពិតជាមានមោទនៈភាពយ៉ាងខ្លាំងចំពោះស្នាដៃមួយនេះ ដោយហេតុថាវាជាការស្រាវជ្រាវមួយថ្មី ហើយជាងនេះទៅទៀតយើងអាចបង្កើតជាស្នាដៃនេះឡើងខណៈពេលដែលយើងខ្ញុំមានការលំបាកក្នុងការស្វែងរកឯកសារនានាដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនេះ និងសរសេរឱ្យគ្រប់តាមចំនួនកំណត់របស់សាកលវិទ្យាល័យ។ ក្នុងស្នាដៃនេះផងដែរ យើងបានសរសេររៀបរាប់អំពីទ្រឹស្តីដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ អំពីការអនុវត្តជាក់ស្តែងតាមរយៈការចុះទៅស្រាវជ្រាវនៅតុលាការកំពូល ដើម្បីយកឯកសារផ្សេងៗជាច្រើនទៀតដែលពាក់ព័ន្ធយកមកធ្វើជាឧបសម្ព័ន្ធ។ យើងមានការសង្ឃឹម និងជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំក្នុងចិត្តថាស្នាដៃនេះពិតជាអាចរួមចំណែកក្នុងការផ្តល់នូវចំណេះដឹងផ្នែកច្បាប់ទៅដល់បងប្អូនប្រជាពលរដ្ឋ មិត្តអ្នកអាន សិស្ស និស្សិត អ្នកស្រាវជ្រាវជំនាន់ក្រោយ ហើយក៏ដើម្បីចូលរួមលើកស្ទួយវិស័យយុត្តិធម៌ និងនីតិរដ្ឋនៅកម្ពុជាឱ្យកាន់តែរីកចម្រើនមួយកម្រិតថែមទៀតដែរ។

ជាចុងក្រោយនេះ យើងសូមការខន្តីអភ័យទោសទុកជាមុនអំពីសំណាក់ សិស្ស និស្សិត មិត្តអ្នកអាន សាស្ត្រាចារ្យ និងអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ នូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលកើតមានឡើងដោយ អចេតនាត្រង់ប្រការណាមួយតាមរយៈការប្រើប្រាស់ពាក្យពេចន៍មិនសមរម្យ ឬមិនត្រឹមត្រូវត្រង់ចំណុចណាមួយនៃស្នាដៃនេះ។ យើងខ្ញុំរីករាយ និងទទួលយកនូវការរិះគន់ទាំងឡាយ ដើម្បីស្ថាបនាឱ្យការស្រាវជ្រាវកាន់តែល្អឡើងមួយកម្រិតថែមទៀត។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម ១

ជំពូកទី១
តុលាការនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

១. ១. និដ្ឋភាពទូទៅនៃតុលាការកំពូល ៣

១. ១. ១. ប្រវត្តិតុលាការកំពូល ៣

១. ១. ២. បច្ចុប្បន្នភាពនៃតុលាការកំពូល............ ៤

១. ២. តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ៦

១. ២. ១. តុលាការកំពូល............ ៦

១.២.១.១.សមាសភាព ៧

១.២.១.២.សភាជំនាញ ៧

១.២.១.៣.សមត្ថកិច្ច ៩

១. ២. ២. មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ១១

១.២.២.១.សមាសភាព ១១

១.២.២.២.សមត្ថកិច្ច ១៣

១. ២. ៣. អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល ១៤

១.២.៣.១.សមាសភាព............ ១៤

១.២.៣.២.មុខងារ............ ១៥

ជំពូកទី២
នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

២. ១. សញ្ញាណនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ............ ២២

២. ១. ១. អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ............ ២២

២. ១. ២. ទម្រង់នៃការប្រកាសបណ្តឹងសាទុក្ខ ២២

២. ១. ៣. អានុភាពបង្អង់នៃបណ្តឹងសាទុក្ខ............ ២៣

២. ២. លក្ខខណ្ឌនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ............ ២៤

២. ២. ១. មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ............ ២៤

២. ២. ២. បុគ្គលដែលអាចប្តឹងសាទុក្ខ ២៥

២. ២. ៣. រយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ............ ៣០

២. ៣. ចំណាត់ការនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ៣១
២. ៣. ១. ការចុះបញ្ជីសំណុំរឿង ៣១
២. ៣. ២. រយៈពេលធ្វើសារណា ៣១
២. ៣. ៣. ការចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ ៣២
២. ៣. ៤. ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៣៣

ជំពូកទី៣

ការជំនុំជម្រះ និងការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ

៣. ១. នីតិវិធីជំនុំជម្រះ ៣៧
៣. ១. ១. ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទសវនាការ ៣៧
៣. ១. ២. ការជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១ .... ៣៨
៣.១.២.១.ការបដិសេធដោយគ្មានការបង្វិលសំណុំរឿង ៣៩
៣.១.២.២.ការបដិសេធដោយមានការបង្វិលសំណុំរឿង ៣៩
៣. ១. ៣. ការជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ .... ៣៩
៣. ១. ៤. អានុភាពនៃសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ .... ៤០
៣. ២. ការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ ៤១
៣. ២. ១. អំពីការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ ៤១
៣. ២. ២. របៀបបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ ៤១
៣. ២. ៣. អានុភាពនៃការដកបណ្តឹងសាទុក្ខ ៤២
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៤៣
មតិយោបល់ និងសំណូមពរ ៤៤
ឯកសារយោង
ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្តីផ្តើម

សេចក្តីផ្តើម

ក្នុងសម័យបុរាណ ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋ ឬក្រុមជនជាតិមានលក្ខណៈជាក្រុមមេកន្ទ្រាញ ឬស្តេច។ ទស្សនវិជ្ជានៃការគ្រប់គ្រងមានលក្ខណៈទៅតាមក្រុមតាមតំបន់ ឬភូមិភាគនៃដែនដីរដ្ឋបាលរបស់ក្រុមជនជាតិ។ គោលការណ៍បែងចែកអំណាច គឺដើម្បីប្រឆាំងនឹងរបបផ្តាច់ការដែលអំណាចមាននៅលើតែបុគ្គល ឬមនុស្សមួយក្រុមតូច។ យោងតាមគោលការណ៍របស់អ្នកប្រាជ្ញ ម៉ុង តេស្គីយើ (MONTESQUIEU) ដ៏ល្បីគឺ "ស្មារតីច្បាប់ -THE SPIRIT OF LAWS ឆ្នាំ១៧២៨-១៧៤៨ ដែលត្រូវបានគេបោះពុម្ពនៅឆ្នាំ១៧៤៨ ។ ទ្រឹស្តីបែងចែកអំណាចរបស់ MONTESQUIEU [1] គឺសមិទ្ធិផលនៃទ្រឹស្តីបែងចែកអំណាចរបស់លោក អារីស្តូត និងប្លាតុង បន្ទាប់លោក អាគ្វីនីស និង ចន ឡុក។ ទ្រឹស្តីរបស់លោក ម៉ុង តេស្គីយើ (MONTESQUIEU) បានបែងចែកអំណាចជា ៣ (បី) គឺ អំណាចនីតិបញ្ញត្តិ, អំណាចនីតិប្រតិបត្តិ និងអំណាចតុលាការ ។ ហេតុនេះហើយ អំណាចទាំងបីនេះត្រូវមានច្បាប់កំពូលជាអ្នកធានាផ្គត់ផ្គង់ដោយធ្វើយ៉ាងណាឱ្យស្ថាប័នអំណាចនីមួយៗមានសកម្មភាពទំនាក់ទំនងគ្នាដោយឯករាជ្យ។

អំណាចតុលាការជាអំណាចឯករាជ្យ [2] ហើយព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ជាអ្នកធានាឯករាជ្យនៃអំណាចតុលាការ ដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមជាអ្នកជួយព្រះមហាក្សត្រក្នុងកិច្ចការនេះ [3] ។ គ្មានអង្គការណាមួយនៃនីតិបញ្ញត្តិ ឬនីតិប្រតិបត្តិអាចទទួលអំណាចតុលាការអ្វីបានឡើយ[4]។ ការជម្រះក្តីផ្តល់យុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើក្នុងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរតាមនីតិវិធីជាធរមាន [5] ដោយអំណាចនេះត្រូវប្រគល់ឱ្យតុលាការកំពូល និងសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ផ្នែក និងគ្រប់ជាន់ថ្នាក់។

តុលាការកំពូល គឺជាសាលាជម្រះក្តីចុងក្រោយគេបង្អស់ ហើយសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការកំពូលជំនុំជម្រះគ្រប់រឿងក្តីទាំងអស់ដែលត្រូវបានប្តឹងឧបាស្រ័យមកកាន់តុលាការកំពូល ហើយត្រូវបានដោះស្រាយដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូល *(ចំពោះបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវទទួលបន្ទុកដោយសភារដ្ឋប្បវេណីនៃតុលាការកំពូល)*។ ជាទូទៅនៅពេលដែលភាគីមានការមិនសុខចិត្តទៅនឹងការសម្រេចសេចក្តីរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ការប្តឹងតវ៉ាទៅនឹងការសម្រេចសេចក្តីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ គឺត្រូវតែប្តឹងសាទុក្ខមកកាន់តុលាការកំពូលដើម្បីឱ្យតុលាការកំពូលធ្វើការបដិសេធនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍។

---

[1] លោក Montesquieu កើតនៅ Bordeaux ប្រទេសបារាំង ធ្លាប់ជាទីប្រឹក្សាសហភាព ហើយបន្ទាប់មកជា ប្រធានសភា Bordeaux បានសរសេរសៀវភៅប្រមាណ ៣១ ក្បាល ហើយមួយក្បាលៗមានប្រមាណពី ១៥-២០ ជំពូក។

[2] មាត្រា ១២៨ ថ្មី (មាត្រា១០៩ ចាស់) កថាខណ្ឌទី១ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

[3] មាត្រា ១៣២ ថ្មី (មាត្រា ១១៣ ចាស់) រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

[4] មាត្រា ១៣០ ថ្មី (មាត្រា ១១១ ចាស់) រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

[5] មាត្រា ១២៩ ថ្មី (មាត្រា ១១០ ចាស់) កថាខណ្ឌទី១ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

នៅក្នុងសៀវភៅសារណានេះគឺបានលើកឡើងនូវប្រធានបទស្តីពី "**នីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ**" ដើម្បីយកមកធ្វើការពន្យល់បង្ហាញ និងរៀបរាប់អំពីនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ លើសពីនេះទៅទៀត នៅពេលដែលនិយាយអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ សំនួរដែលត្រូវចោទសួរមានដូចជាៈ

-តើអ្វីទៅជាបណ្តឹងសាទុក្ខ?

-តើដើម្បីធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខមួយនៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ថាតើត្រូវធ្វើដូចម្តេច?

-តើនីតិវិធីនៃការជំនុំជម្រះទៅលើបណ្តឹងសាទុក្ខនៃតុលាការកំពូល មានលំហូរនៃនីតិវិធីយ៉ាងដូចម្តេច?

ចម្លើយនូវសំនួរទាំងនេះ គឺមានការបកស្រាយរៀបរាប់នៅទំព័របន្ទាប់ពីនេះប៉ុន្តែមុននឹងឈានទៅដល់ការបកស្រាយនូវសំនួរទាំងនេះ យើងខ្ញុំសូមធ្វើការប្រកាសនូវប្លង់នៃសារណាបញ្ចប់ការសិក្សានេះ ។ ប្លង់នៃសៀវភៅមួយក្បាលនេះត្រូវបានបែងចែកជា ០៣ជំពូកៈ

ជំពូកទី១ និយាយអំពីតុលាការនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលនៅក្នុងជំពូកនេះនឹងមានការរៀបរាប់អំពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ។

ជំពូកទី២ និយាយអំពីនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខនៃតុលាការកំពូល ដែលនៅក្នុងជំពូកនេះ គឺមានការរៀបរាប់អំពីលំហូរនៃនីតិវិធី និងចំណាត់ការជាក់ស្តែងដែលតុលាការកំពូលមានសមត្ថកិច្ចទៅលើបណ្តឹងសាទុក្ខ។

ជំពូកទី៣ និយាយអំពីនីតិវិធីជំនុំជម្រះ និងការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលនេះគឺជាជំពូកចុងក្រោយនៃសៀវភៅមួយក្បាលនេះហើយនៅក្នុងជំពូកនេះផងដែរ យើងខ្ញុំនឹងធ្វើការរៀបរាប់អំពីនីតិវិធីនៃការជំនុំជម្រះទៅលើបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១ បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ និងការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ ។

ជាចុងក្រោយយើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា សៀវភៅសារណាដែលបានរៀបរាប់អំពី "**នីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ**" មួយក្បាលនេះជាចំណែកមួយដែលអាចឱ្យអ្នកអាន សិស្ស និស្សិត ឬស្ទេរ ជំនាន់ក្រោយបានដឹង និងទុកជាឯកសារសម្រាប់ស្រាវជ្រាវអំពីនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខនៃតុលាការកំពូល និងនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌឱ្យកាន់តែច្បាស់ជាងនេះ។

ជំពូកទី១

តុលាការនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ

ជំពូកទី១

តុលាការនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

១. ១. ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃតុលាការកំពូល

១. ១. ១. ប្រវត្តិតុលាការកំពូល

តាមប្រវត្តិសាស្ត្រនៅមុនឆ្នាំ ១៨៦៣ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាពុំមានស្ថាប័នតុលាការកំពូលទេ ប៉ុន្តែមានតែព្រះមហាក្សត្រប៉ុណ្ណោះដែលដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការសម្រេចសេចក្តីចុងក្រោយ។ បន្ថែមពីនេះទៅទៀត នៅឆ្នាំ១៨៦៣ ដល់ប្រហាក់ប្រហែលឆ្នាំ១៩០២ ថ្វីត្បិតតែព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានស្ថិតនៅក្រោមនឹមអាណានិគមបារាំង និងប្រព័ន្ធច្បាប់បារាំងត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដោយប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជានាពេលនោះត្រូវបានបែងចែកជាពីរជាន់ គឺជាន់ដំបូងដែលស្ថិតក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់គណៈកម្មការស្រុក ឯជាន់បន្ទាប់គឺក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមដោយមានសាលាឈ្មោះ "លហុ"។ ប៉ុន្តែស្ថាប័នតុលាការកំពូលនៅតែមិនទាន់ត្រូវបានបង្កើតនៅឡើយ ដូច្នេះហើយតួនាទីរបស់ព្រះមហាក្សត្រក្នុងការសម្រេចសេចក្តីចុងក្រោយនៅតែសំខាន់ (*ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើគូជម្លោះមិនសុខចិត្តនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ថ្នាក់ស្រុក ឬចៅក្រមទេ ពោលគឺភាគីអាចប្តឹងតវ៉ាទៅព្រះមហាក្សត្រដើម្បីឱ្យទ្រង់ជាអ្នកសម្រេចសេចក្តីចុងក្រោយ*)។ ដូច្នេះការអនុវត្តបែបនេះ នាំឱ្យមានការយល់ឃើញថាជាការចាប់បដិសន្ធិនៃមុខងារតុលាការកំពូល។

នៅឆ្នាំ១៩០២ រចនាសម្ព័ន្ធរបស់តុលាការមានការវិវឌ្ឍន៍យ៉ាងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដោយប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ត្រូវបានបែងចែកជា ៣ជាន់រួមមាន សាលាដំបូង, សាលាឧទ្ធរណ៍ និងកុង្សិយ៍សេនាបតី[6] ដែលត្រូវបានដើរតួនាទីជាតំណាងព្រះមហាក្សត្រ និងតួនាទីសំខាន់ក្នុងការពិនិត្យនីតិវិធី និងបញ្ហាផ្លូវច្បាប់។ ហេតុដូច្នេះ នៅពេលនោះប្រព័ន្ធនេះត្រូវបានប្រដូចទៅនឹងគំរូនៃតួនាទីជាតុលាការកំពូល។

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩១១ ដល់សម័យរដ្ឋប្រហារឆ្នាំ១៩៧០ រដ្ឋធម្មនុញ្ញដំបូងឆ្នាំ១៩៤៧ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយរចនាសម្ព័ន្ធតុលាការត្រូវបានរៀបចំ និងកែសម្រួលបែងចែកជាតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៅក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការនាពេលនោះគឺ "Court of Cassation"[7] ដែលមានតួនាទីជាអ្នកសម្រេចសេចក្តីចុងក្រោយចំពោះបណ្តឹងតវ៉ា។

បន្ទាប់ពីរដ្ឋប្រហារជោគជ័យនៅឆ្នាំ១៩៧០ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៥មក រដ្ឋធម្មនុញ្ញថ្មីឆ្នាំ១៩៧២ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយធ្វើប្រជាមតិ ដោយប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌មានគំរូដូចទៅនឹងតុលាការនៅសហរដ្ឋអាមេរិក។ ទម្រង់ប្រព័ន្ធតុលាការ ០៤ផ្នែក ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយទ្រទ្រង់ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ ហើយបានប្រើប្រាស់ឈ្មោះ "តុលាការកំពូល"។ ផ្ទុយមកវិញ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៩ ប្រព័ន្ធតុលាការ ក្នុងរបបប្រល័យពូជសាសន៍ដឹកនាំដោយ

---

[6] ក្រុមជំនុំរាជការផែនដីធំ មានសេនាបតីទាំង៤ ជាចតុស្តម្ភ មានអគ្គមហាសេនាជាអធិបតី សព្វថ្ងៃហៅថា គណៈរដ្ឋមន្ត្រី

[7] Court of Cassation គឺជា តុលាការកំពូល ដែលជាពាក្យប្រើក្នុងប្រទេសបារាំង ។

ប៉ុលពត ឬខ្មែរក្រហមត្រូវបានមិនដំណើរការ មិនតែប៉ុណ្ណោះអ្នកតាក់តែងច្បាប់ ក៏ដូចជាអ្នកមានវិជ្ជាជីវៈច្បាប់ជាច្រើនត្រូវបានសម្លាប់ លើសពីនេះច្បាប់ ឬអត្ថបទច្បាប់ជាច្រើនត្រូវបានកម្ទេចចោលទាំងស្រុង។ ហេតុដូច្នេះបន្ទាប់ពីថ្ងៃជ័យជំនះថ្ងៃទី៧ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ដែលដឹកនាំដោយបក្សកាន់អំណាចនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះមានការអភិវឌ្ឍប្រទេសត្រូវបានងើបពីចំណុចសូន្យ និងការបង្កើតប្រព័ន្ធច្បាប់បានជួបប្រទះនូវកង្វះខាតយ៉ាងខ្លាំងក្លាបំផុតនូវធនធានមនុស្ស ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងជំនួយផ្នែកបច្ចេកទេស។

នៅឆ្នាំ១៩៧៩ ដល់ឆ្នាំ១៩៨៥ ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌មានតែមួយជាន់តែប៉ុណ្ណោះ ដោយត្រូវបានហៅថា "តុលាការប្រជាជនខេត្ត-ក្រុង" ប៉ុន្តែនីតិវិធីនៃសវនាការមានតែពីរដំណាក់កាលប៉ុណ្ណោះ ដែលមានតែសវនាការជំហានទី១ និងចុងក្រោយ គឺសវនាការជំហានទី២[8]។

ក្នុងឆ្នាំ១៩៨៥ អនុលោមតាមច្បាប់ក្នុងការបង្កើតតុលាការប្រជាជនកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូលដែលត្រូវបានប្រកាសដោយក្រឹត្យលេខ ២៨ ក្រ ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៨៥ នោះស្ថាប័នកំពូលនៃប្រព័ន្ធតុលាការត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានឈ្មោះថា "តុលាការប្រជាជនកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការប្រជាជនកំពូល" ឈ្មោះនេះត្រូវបានបន្តរហូតដល់ដើមឆ្នាំ១៩៩៣។

១. ១. ២. បច្ចុប្បន្នភាពនៃតុលាការកំពូល

នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៣ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ ស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពសាលាជម្រះក្តីដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយក្រឹត្យលេខ ០៦ ក្រ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៣។ នាពេលនោះ តុលាការជាន់ខ្ពស់ក្នុងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌នៃប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានឈ្មោះថា " **តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល**" ដូចសព្វថ្ងៃនេះ[9]។

ម្យ៉ាងវិញទៀត បន្ទាប់ពីការបញ្ចប់នៃសង្គ្រាមត្រជាក់ វត្តមាននៃសន្និសញ្ញាទីក្រុងប៉ារីសក្នុងឆ្នាំ១៩៩១[10] និងការមកដល់នៃកងទ័ពអ៊ុនតាក់ (UNTAC) ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានការបោះឆ្នោតជាសកលនៅឆ្នាំ១៩៩៣ ដែលបង្ហាញការគាំទ្រគណបក្សកាន់អំណាចបច្ចុប្បន្ន (គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា) នោះបាននាំមកនូវសន្តិភាពពេញបរិបូរណ៍ ភាពត្រឹមត្រូវ និងស្ថេរភាពសម្រាប់ប្រទេសជាតិទាំងមូល។ បន្ទាប់មករដ្ឋធម្មនុញ្ញថ្មីត្រូវបានអនុម័តឡើង និងប្រកាសឱ្យប្រើជាផ្លូវការនៅថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣។ ច្បាប់កំពូលនេះគឺបានបែងចែក

[8] សូមអាន រដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៨១ នៃច្បាប់ស្តីអំពីការរៀបចំតុលាការប្រជាជនបដិវត្តខេត្តក្រុង ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៨០ និងច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំស្ថាប័នតុលាការ និងអយ្យការចុះថ្ងៃទី១០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨២។

[9] មាត្រា១ នៃស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពសាលាជម្រះក្តីនៃរដ្ឋកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៣

[10] បន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់សង្គ្រាមត្រជាក់ ក៏មានវត្តមាននៃសន្និសញ្ញាក្នុងឆ្នាំ១៩៩១ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះគឺដើម្បីបញ្ចប់សង្គ្រាមស៊ីវិលរយៈពេលវែងនៅកម្ពុជាដែលបានធ្វើឡើង នៅទីក្រុងប៉ារីស និងចុះហត្ថលេខាដោយភាគីចំនួន ០៤ រួមមាន៖ ១-រដ្ឋាលភិបាលនៃរដ្ឋកម្ពុជា ២-ហ៊ុន ស៊ីនប៉ិច ៣-រណសិរ្សរំដោះជាតិប្រជាជនខ្មែរ និង៤-ខ្មែរក្រហម។

អំណាចជា ០៣ ដាច់ដោយឡែក រួមមានអំណាចនីតិប្រតិបត្តិ អំណាចនីតិបញ្ញត្តិ និងអំណាចតុលាការ[11]។ ជារួមតួនាទីតុលាការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់ដើម្បីបង្កើតឱ្យមានស្ថេរភាពសង្គម និងការគោរពនីតិរដ្ឋ ជាពិសេសគឺ តួនាទីកំពូលនៃតុលាការកំពូលដែលជាតុលាការជាន់ខ្ពស់បំផុតនៃប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌[12]។ យោងតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣ ត្រង់មាត្រា ១៣៥ថ្មី (ពីមុនជាមាត្រា ១១៦) បានចែងថា ច្បាប់ស្តីពី លក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា និងការរៀបចំអង្គការតុលាការ និងត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់ដោយឡែកពីគ្នា ប៉ុន្តែនៅពេលនោះច្បាប់គោលដែលតាំងនោះគ្រាន់តែជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះហើយរចនាសម្ព័ន្ធតុលាការទាំងមូលនៅតែបន្តដំណើរតាមច្បាប់ ស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពសាលាជម្រះក្តី ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៩៣ ដោយច្បាប់នេះត្រូវបានប្រើប្រាស់រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៤ ទើបច្បាប់នេះត្រូវបាននិរាករណ៍។ ដូច្នេះហើយ តុលាការកំពូលបច្ចុប្បន្នមានអាយុកាលប្រមាណ ២៧ឆ្នាំហើយ។

សម័យបច្ចុប្បន្នរចនាសម្ព័ន្ធតុលាការកំពូលបានបែងចែកទៅតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការកំពូល ដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខៈ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤។

តុលាការកំពូលមានចៅក្រមសរុបមិនលើសពី ២៥ រូប។ រចនាសម្ព័ន្ធតុលាការកំពូល[13]ត្រូវរៀបចំដំណើរការដោយៈ

១-តុលាការកំពូល

២-មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

៣-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល។

- **ទីតាំង**

ក-ទីតាំងជាក់ស្តែង

តុលាការកំពូលមានទីតាំងតែមួយគត់គឺនៅរាជធានីភ្នំពេញ[14]។ បច្ចុប្បន្នតុលាការកំពូលមានអាសយដ្ឋាននៅមហាវិថី សម្តេចសុធារស សង្កាត់ចតុមុខ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលជាទីតាំងតុលាការកំពូលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន។

ខ-អាស័យដ្ឋានក្នុងប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណេត

[11] មាត្រា៥១ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ឆ្នាំ១៩៩៣

[12] មាត្រា១២៨ថ្មី (មាត្រា១០៩ ចាស់) នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ឆ្នាំ១៩៩៣

[13] សូមអានត្រង់ចំណុចជំពូកទី៤ "តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល" នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

[14] មាត្រា៩៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

តុលាការកំពូលមានគេហទំព័រផ្លូវការ www.supremecourt.gov.kh ដែលមានការបង្ហាញកម្មវិធីជំនុំជម្រះលើផ្នែកសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ និងផ្នែកសំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីប្រហែលមួយសប្តាហ៍មុនថ្ងៃជំនុំជម្រះដើម្បីផ្តល់ភាពងាយស្រួល និងបង្កិតសោវ៉ាយុត្តិធម៌ឱ្យជិតប្រជាពលរដ្ឋផងដែរ។ ចំពោះប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គមតុលាការកំពូលមានឈ្មោះផ្លូវការ "តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល" ក៏បង្ហាញអំពីកម្មវិធីជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ និងសំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីផងដែរ ដើម្បីផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ប្រជាពលរដ្ឋក៏ដូចជាគូភាគីក្នុងការស្វែងរកព័ត៌មានសំណុំរឿងដែលនឹងត្រូវជំនុំជម្រះ[15]។

១. ២. តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

១. ២. ១. តុលាការកំពូល

បើនិយាយអំពី "តុលាការ" គឺមកពីពាក្យ "តុលា" ប្រែថា ជញ្ជីង ឬ ត្រាជូ, ផ្សំជាមួយ "ការៈ ឬអាការៈ" មានន័យថាការថ្លឹង ការស្ទង់មិនឱ្យល្អៀង ឬអ្នកស្ទង់តម្រង់សេចក្តី ឬកិច្ចការដែលគេជម្រះក្តីគេកាន់យុត្តិធម៌ឱ្យស្មើដោយថ្លឹងដូចជញ្ជីង[16] ក្រសួងជម្រះក្តី ឬចៅក្រម អ្នកវិនិច្ឆ័យក្តី។ ដូច្នេះ "តុលាការ" គឺជាអ្នកកាត់ក្តី ឬស្ថាប័នកាត់ក្តីដែលលើកតម្កើងមុខងារសំខាន់ខាងការថ្លឹងថ្លែងមិនឱ្យល្អៀង។ អំណាចតុលាការជាអំណាចឯករាជ្យ[17] ហើយព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ជាអ្នកធានាឯករាជ្យនៃអំណាចតុលាការដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមជាអ្នកជួយព្រះមហាក្សត្រក្នុងកិច្ចការនេះ[18]។ ដោយឡែកឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមនឹងត្រូវបង្កើតដោយច្បាប់រៀបចំអង្គការមួយដែលនឹងត្រូវកំណត់អំពីសមាសភាព និងមុខងារ។ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមស្ថិតក្រោមព្រះរាជាធិបតីភាពនៃព្រះមហាក្សត្រ ព្រះអង្គទ្រង់អាចចាត់តាំងព្រះរាជតំណាងម្នាក់របស់ព្រះអង្គឱ្យធ្វើជាអធិបតីនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមនេះ។ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម លើកសេចក្តីស្នើថ្វាយព្រះមហាក្សត្រអំពីការតែងតាំងចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាជម្រះក្តីទាំងអស់ លើសពីនេះ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមក្នុងមុខងារដាក់វិន័យចំពោះចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវប្រជុំក្រោមអធិបតីភាពនៃប្រធានតុលាការកំពូល ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលអាស្រ័យដោយករណីទាក់ទងនឹងចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញា[19]។ អំណាចតុលាការធានារក្សាអនាគតិ និងការពារសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ គ្មានអង្គការណាមួយនៃនីតិបញ្ញត្តិ ឬនីតិប្រតិបត្តិអាចទទួលអំណាចតុលាការអ្វីបានឡើយ[20]។ អំណាចតុលាការគ្រប់ដណ្តប់ទៅលើរឿងក្តីទាំងអស់រួមទាំងរឿងក្តី

[15] តុលាការកំពូលមានគេហទំព័រផ្ទាល់ ដែលមានឈ្មោះជាភាសាខ្មែរ "តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល"។

[16] វិទ្យាស្ថានភាសាជាតិនៃរាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា, បទសម្ភាសន៍នាទីអក្សសាស្ត្រ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួនណាត, ពោលខាងលើ, ទំព័រ ១៨៤ និងវចនានុក្រមខ្មែរ ទំព័រ ២៥៨ ។ កាលពីសតវត្សទី១៩ ពាក្យ តុលាការ ត្រូវបានគេហៅក្លាយមកជា ត្រលាការ ។

[17] មាត្រា ១២៨ ថ្មី (មាត្រា១០៩ ចាស់) កថាខណ្ឌទី១ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

[18] មាត្រា ១៣២ ថ្មី (មាត្រា ១១៣ ចាស់) រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

[19] មាត្រា ១៣៤ ថ្មី (មាត្រា១១៥ ចាស់) រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

[20] មាត្រា ១៣០ ថ្មី (មាត្រា ១១១ ចាស់) រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

រដ្ឋបាលផងដែរ។ ការជម្រះក្តីផ្តល់យុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើក្នុងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរតាមនីតិវិធីជាធរមាន[21] ដោយអំណាចនេះត្រូវប្រគល់ឱ្យតុលាការកំពូល និងសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ផ្នែក និងគ្រប់ជាន់ថ្នាក់។

ប្រធានតុលាការកំពូលត្រូវទទួលបន្ទុកជាអាណាប័កផ្ទេរសិទ្ធិ ក្នុងការគ្រប់គ្រងឥណទានថវិការបស់តុលាការកំពូល។ ឥណទានថវិការបស់តុលាការកំពូល ស្ថិតក្នុងប្រភេទមួយនៃថវិការបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ មានន័យថារដ្ឋផ្តល់ថវិកាផ្គត់ផ្គង់ការគ្រប់គ្រងតុលាការកំពូលតាមរយៈក្រសួងយុត្តិធម៌ ដោយពុំមានការផ្តល់ថវិកាជាលក្ខណៈស្វយ័តឱ្យតុលាការកំពូលទេ។

១.២.១.១.សមាសភាព

សមាសភាពនៃតុលាការកំពូលរួមមាន ប្រធានតុលាការកំពូល អនុប្រធានតុលាការកំពូល ចៅក្រម ក្រឡាបញ្ជី និងមន្ត្រីរដ្ឋបាល ហើយនឹងអាចមានមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលបម្រើការងារនៅក្នុងតុលាការកំពូល[22] មាត្រា៥៦ ច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំអង្គការតុលាការ។

ចៅក្រមនៃតុលាការកំពូលមានចំនួនមិនលើសពី ២៥ (ម្ភៃប្រាំ)រូប ដោយគិតទាំងអនុប្រធាន និងចៅក្រមទាំងអស់នៃតុលាការកំពូល។ ប៉ុន្តែយោងតាមតម្រូវការចាំបាច់ចំនួនចៅក្រមនៃតុលាការកំពូលអាចត្រូវកំណត់លើសពីនេះ ដោយព្រះរាជក្រឹត្យតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ ប្រធានតុលាការកំពូលមានឋានន្តរស័ក្តជាឧត្តមចៅក្រមថ្នាក់ខ្ពស់បំផុត និងជាសមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍នៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម មាត្រា៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម។

ក្រឡាបញ្ជីជួយចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញានៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃនីតិវិធីតុលាការ និងអយ្យការ។ តួនាទីនិងមុខងាររបស់ក្រឡាបញ្ជីត្រូវកំណត់ក្នុងលក្ខន្តិកៈនៃក្រឡាបញ្ជី[23]។

សមាសភាពរបស់សភានីមួយៗនៃតុលាការកំពូលរួមមានប្រធានសភា ចៅក្រម និងក្រឡាបញ្ជី។ ប្រធានរបស់សភានីមួយៗត្រូវបានចាត់តាំងដោយប្រធានតុលាការកំពូល។ ចំនួនចៅក្រម ក្រឡាបញ្ជី និងកិច្ចដំណើរការរបស់សភាទាំងនេះត្រូវកំណត់ដោយប្រធានតុលាការកំពូល[24]។

១.២.១.២.សភាជំនាញ

សភាជំនាញនីមួយៗនៃតុលាការកំពូលសម្រេចសេចក្តីដោយមានសមាសភាពចៅក្រមចំនួន ០៥ (ប្រាំ) រូប ដែល ០១ (មួយ) រូប ជាប្រធានដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីនីតិវិធីជាធរមាន[25]។ ប្រធានតុលាការកំពូលចាត់វិធានការគ្រប់គ្រងជាចាំបាច់ក្នុងការប្រព្រឹត្តទៅនៃតុលាការកំពូល និងណែនាំសភាទាំងអស់របស់

[21] មាត្រា ១២៩ ថ្មី (មាត្រា ១១០ ចាស់) កថាខណ្ឌទី១ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

[22] មាត្រា៥៦ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

[23] មាត្រា៩ កថាខណ្ឌទី២ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

[24] មាត្រា៥៨ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

[25] មាត្រា៥៩ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

តុលាការកំពូលឱ្យអនុវត្តច្បាប់ ដោយចេញដីកាសម្រេចដើម្បីចាត់តាំងអនុប្រធានតុលាការកំពូលណាម្នាក់ ចាត់ចែងការងារជំនួសខ្លួនក្នុងករណីចាំបាច់ ដើម្បីទទួលបន្ទុកធ្វើជាប្រធានសភានីមួយៗទៅតាមជំនាញ និងបទពិសោធន៍ការងារ។ ក្នុងករណីដែលខ្វះអនុប្រធាន ប្រធានតុលាការកំពូលអាចចាត់តាំងចៅក្រមណាម្នាក់ឱ្យធ្វើជាប្រធានសភាបាន[26]។

សភាជំនាញនៃតុលាការកំពូល មានដូចជាសភាព្រហ្មទណ្ឌ សភារដ្ឋប្បវេណី សភាពាណិជ្ជកម្ម និងសភាការងារ ដែលសភានីមួយៗចេញសេចក្ដីសម្រេចរបស់ខ្លួនប្រកបដោយស្វ័យភាពក្នុងនាមតុលាការកំពូល មាត្រា៥៧ នៃច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីចាំបាច់សភាជំនាញផ្សេងទៀតរបស់តុលាការកំពូលអាចត្រូវបង្កើតឡើងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ[27] ។

សភាជំនាញនៃតុលាការកំពូល មានដូចខាងក្រោម៖

ក-សភាព្រហ្មទណ្ឌ

សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូលមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ ចំពោះសាលដីកាព្រហ្មទណ្ឌរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដោយអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន[28]។

ខ-សភារដ្ឋប្បវេណី

សភារដ្ឋប្បវេណីនៃតុលាការកំពូលមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ ចំពោះសាលដីកា និងបណ្ដឹងជំទាស់ចំពោះដីកាសម្រេចក្នុងរឿងរដ្ឋប្បវេណីរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ព្រមទាំងលើបណ្ដឹងសាទុក្ខចំពោះសាលក្រមរដ្ឋប្បវេណីរបស់សាលាដំបូង និងរឿងក្ដីផ្សេងទៀតដោយអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិស្ដីពីនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីជាធរមាន[29]។

គ-សភាពាណិជ្ជកម្ម

សភាពាណិជ្ជកម្មនៃតុលាការកំពូល មានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងសាទុក្ខចំពោះសាលដីកា និងបណ្ដឹងជំទាស់ចំពោះដីកាសម្រេចក្នុងរឿងក្ដីពាណិជ្ជកម្មរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិស្ដីពីនីតិវិធីពាណិជ្ជកម្ម[30]។

ឃ-សភាការងារ

សភាការងារនៃតុលាការកំពូលមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងសាទុក្ខចំពោះសាលដីកា និងបណ្ដឹង

[26] មាត្រា៦០ នៃច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤
[27] មាត្រា៥៧ នៃច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤
[28] មាត្រា៦៤ នៃច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤
[29] មាត្រា៦៤ នៃច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤
[30] មាត្រា៦៥ នៃច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

ជំទាស់ចំពោះដីកាសម្រេចក្នុងរឿងក្តីការងាររបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីនីតិវិធីការងារ[31]។

ប៉ុន្តែ កាលបើសភាពាណិជ្ជកម្ម និងសភាការងារនៃសាលាជម្រះក្តីជាន់ខ្ពស់មិនអាចដំណើរបានដោយមូលហេតុខ្វះចៅក្រម ការជំនុំជម្រះរឿងក្តីពាណិជ្ជកម្ម និងរឿងក្តីការងារ គឺជាសមត្ថកិច្ចនៃសភារដ្ឋប្បវេណីនៃសាលាជម្រះក្តីជាន់ខ្ពស់។ កិច្ចការទាំងនេះ ត្រូវចាត់ចែងដោយប្រធានសាលាជម្រះក្តីជាន់ខ្ពស់ដែលសភាជំនាញនោះស្ថិតនៅ។

ដោយឡែក កាលបើសភាជំនាញណាមួយខាងលើមានដំណើរការស្របទៅតាមច្បាប់ ស្តីពី"ការរៀបចំអង្គការតុលាការ"នេះ សភាជំនាញផ្សេងទៀតត្រូវផ្ទេររឿងក្តីដែលមិនស្ថិតនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ហើយមិនទាន់ចាត់ការទៅសភាជំនាញដែលមានសមត្ថកិច្ចវិញ[32]។

១.២.១.៣.សមត្ថកិច្ច

តុលាការកំពូលជាតុលាការជាន់ខ្ពស់ដែលមានសមត្ថកិច្ចដោះស្រាយរឿងក្តីដែលស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនស្របតាមការកំណត់របស់ច្បាប់[33]។ ដូច្នេះកាលណាមានបណ្តឹងប្តឹងមកតុលាការកំពូល នោះតុលាការកំពូលនឹងសម្រេចការបើកសវនាការជំនុំជម្រះតាមនីតិវិធីច្បាប់។ បណ្តឹងដែលប្តឹងមកតុលាការកំពូលអាចជា បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១ បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ បណ្តឹងទាក់ទងនឹងសមត្ថកិច្ចតុលាការ បណ្តឹងសុំស្រូបទោស និងអាចជាបណ្តឹងសើរើ -ល-។

ក-សភារួមក្រុម

សភារួមក្រុមអាចត្រូវបង្កើតឱ្យមានដំណើរការបាន ដោយដីកាសម្រេចរបស់ប្រធានតុលាការកំពូលតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្លួន ឬតាមការស្នើសុំរបស់ប្រធានសភាណាមួយកាលណាមានរឿងក្តីណាមួយចោទជាបញ្ហាដែលត្រូវស្ថិតនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចរបស់សភាច្រើន ឬប្រសិនបើបញ្ហានោះបានទទួលនូវដំណោះស្រាយខ្វែងគ្នានៅចំពោះមុខសភាផ្សេងគ្នានៃតុលាការកំពូល។ សភារួមក្រុមប្រព្រឹត្តទៅតាមការកោះអញ្ជើញរបស់ប្រធានតុលាការកំពូល។

សេចក្តីសម្រេចរបស់សភារួមក្រុមអំពីសមត្ថកិច្ចរវាងសភាផ្សេងៗ និងវិវាទអំពីច្បាប់មានអំណាចបង្ខំឱ្យសភាទាំងអស់នៃតុលាការកំពូល និងតុលាការថ្នាក់ក្រោមគោរពតាម។ កាលបើសភារួមក្រុមត្រូវបង្កើតឱ្យមានឡើងសភានេះត្រូវមានសមាសភាពចៅក្រមយ៉ាងតិច ០៩ (ប្រាំបួន)រូប ដែលបែងចែកស្មើគ្នារវាងចៅក្រមជាតំណាងនៃសភាពាក់ព័ន្ធ។ សភារួមក្រុមស្ថិតក្រោមអធិបតីភាពរបស់ប្រធានតុលាការកំពូល។ ប្រធានតុលាការ

[31] មាត្រា៦៦ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

[32] មាត្រា៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

[33] មាត្រា៦១ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

កំពូលចេញដីកាសម្រេច ដោយអនុលោមតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់សភារួមក្រុម។ ដីកាសម្រេចលើវិវាទសមត្ថកិច្ច និងវិវាទអំពីច្បាប់ជាសេចក្តីសម្រេចបិទផ្លូវតវ៉ា[34]។

ខ-សភាពេញអង្គ

សភាពេញអង្គត្រូវបង្កើតឱ្យមានដំណើរការដោយដីកាសម្រេចរបស់ប្រធានតុលាការកំពូល ដើម្បីជំនុំជម្រះលើ ៖

-លើបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទីពីរចំពោះសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ស្របតាមនីតិវិធីជាធរមាន

-លើបណ្តឹងសើរើចំពោះសាលក្រម និងសាលដីកាស្ថាពរស្របតាមនីតិវិធីជាធរមាន។

សភាពេញអង្គក៏អាចត្រូវបង្កើតឱ្យមានដំណើរការផងដែរ ដើម្បីជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសើរើ ឬបណ្តឹងជំនុំជម្រះសាជាថ្មីក្នុងករណីដែលមានការស្នើសុំឱ្យមានការពិនិត្យ និងសម្រេចឡើងវិញចំពោះរឿងក្តីណាមួយ ពីព្រះមហាក្សត្រដែលជាព្រះប្រធានឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមតាមរយៈរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ សភាពេញអង្គប្រព្រឹត្តទៅតាមការកោះអញ្ជើញរបស់ប្រធានតុលាការកំពូល។ សភាពេញអង្គនៃតុលាការកំពូល គឺជាអង្គជំនុំជម្រះដែលចេញសេចក្តីសម្រេចក្នុងនាមតុលាការកំពូល។ កាលបើសភាពេញអង្គត្រូវបង្កើតឱ្យមានឡើង សភានេះត្រូវមានសមាសភាពចៅក្រមយ៉ាងតិច ០៩ (ប្រាំបួន)រូប ដែលមានចៅក្រមជាតំណាងនៃសភាទាំងអស់របស់តុលាការកំពូល។ សភាពេញអង្គស្ថិតក្រោមអធិបតីភាពរបស់ប្រធានតុលាការកំពូល[35]។

តុលាការកំពូលមានសមត្ថកិច្ចដោះស្រាយលើបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១ បណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ បណ្តឹងសើរើ និងបណ្តឹងសុំស្រូបទោសផងដែរ។

តុលាការកំពូល គឺមានទិសដៅបន្តជម្រុញការដោះស្រាយរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ និងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ឆាប់រហ័ស និងបានច្រើន។ ជម្រុញឱ្យបន្តការផ្សព្វផ្សាយសាលដីការបស់តុលាការកំពូលឱ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយតាមរយៈគេហទំព័ររបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ជាពិសេសចំពោះសាលដីកាថ្មីៗដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងជាព័ត៌មានពីសេចក្តីសម្រេចក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ជូនដល់សាធារណៈជន។ បន្តកិច្ចការសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិជាមួយបណ្តាតុលាការកំពូលនៃប្រទេសអាស៊ានក៏ដូចជាប្រទេសផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងពិភពលោក។ បង្កើនសមត្ថភាពធនធានមនុស្សដែលមានស្រាប់ ដើម្បីឱ្យទាន់បរិបទសង្គមជាក់ស្តែង[36]។

---

[34] មាត្រា៦៣ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤ ដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពុំទាន់មានច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការកំណត់សមត្ថកិច្ចរបស់សភានីមួយៗឱ្យបានច្បាស់លាស់នៅឡើយ ក្នុងរឿងពាណិជ្ជកម្ម រឿងការងារ ដូចនេះសភារួមក្រុមអាចត្រូវបង្កើតឱ្យមានដំណើរការ ដើម្បីចេញសេចក្តីសម្រេច អំពីសមត្ថកិច្ច និងវិវាទអំពីច្បាប់ ដែលមានដំណោះស្រាយខ្វែងគ្នា ដែលស្ថិតក្រោមអធិបតីភាពរបស់ប្រធានតុលាការកំពូល។

[35] មាត្រា៦២ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

[36] របាយការណ៍ សន្និបាត របស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ប្រចាំឆ្នាំ២០១៩

១. ២. ២. មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

អង្គការអយ្យការជាស្ថាប័នដែលធ្វើការចោទប្រកាន់អំពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងសន្និដ្ឋានឱ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់។ អង្គការអយ្យការធានាការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចខាងបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌព្រមទាំងធានាលើការផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន [37] ។ មុខងាររបស់អង្គការអយ្យការត្រូវបានកំណត់ជាគោលការណ៍ ដោយមាត្រា ១៣១ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលបានចែងថា "មានតែអង្គការអយ្យការទេដែលមានសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា"[38]។ តាមមាត្រានេះ អង្គការអយ្យការជាម្ចាស់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា មានន័យថា មុខងារដ៏សំខាន់របស់អង្គការអយ្យការគឺ "ការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា" តាមរយៈការចោទប្រកាន់ជនប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងច្បាប់ដើម្បីឱ្យស្ថាប័នតុលាការវិនិច្ឆ័យ និងជំនុំជម្រះក្តី។ នៅក្នុងការអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួនអង្គការអយ្យការត្រូវយោងទៅលើបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់សារធាតុ និងបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់នីតិវិធី ជាពិសេសគឺក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧ ដែលជាច្បាប់នីតិវិធីគោលមួយសម្រាប់អង្គការអយ្យការ។ រីឯក្នុងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីវិញ ចាប់តាំងពីការអនុវត្តក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៦មក អង្គការអយ្យការលែងដើរតួនាទីជាគូក្តីរណប ឬគូក្តីដើម តាមមាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពរបស់សាលាជម្រះក្តីនៃរដ្ឋកម្ពុជាទៀតហើយ។ ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីគ្រាន់តែផ្តល់សិទ្ធិដល់តំណាងអយ្យការឱ្យចូលរួមក្នុងនីតិវិធីនៃបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងបញ្ចេញយោបល់ប៉ុណ្ណោះ ប្រសិនបើតំណាងអយ្យការយល់ឃើញថាចាំបាច់ត្រូវការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។ មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលជាអង្គការអយ្យការជាន់ខ្ពស់ដែលនៅអមតុលាការកំពូល។

១.២.២.១.សមាសភាព

មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលមានសមាសភាពដូចជា **អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា** (អ្នកកាន់អាជ្ញាខ្ពស់ជាងព្រះរាជអាជ្ញា។ ចៅក្រមដែលជាប្រមុខនៃអយ្យការអមតុលាការជាន់ខ្ពស់។ ព្រះរាជអាជ្ញាដែលជាប្រមុខមហាអយ្យការ)។ **អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង** (បន្ទាប់ពីអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា គឺអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង គេមិនហៅថាប្រធានមហាអយ្យការ ឬអនុប្រធានមហាអយ្យការទេ) **ព្រះរាជអាជ្ញា** (ចៅក្រមដែលបំពេញការងារខាងអយ្យការអមតុលាការ, ចៅក្រមជាម្ចាស់បណ្តឹងអាជ្ញាដែលមានសិទ្ធិចោទប្រកាន់ក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ រួចបញ្ជូនទៅតុលាការ, មន្ត្រីតំណាងរបស់រដ្ឋនៅអមតុលាការជាន់ទាប ដូចជាតុលាការខេត្ត ក្រុង ឬសាលាដំបូង ឬតុលាការយោធា, អ្នកដែលមានសិទ្ធិចោទប្រកាន់ក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌតាងនាមរដ្ឋាភិបាល ឬសង្គម)។ **ក្រឡាបញ្ជី** (មន្ត្រីតុលាការដែលបំពេញមុខងារធានានូវដំណើរការនៃលេខាធិការដ្ឋានរបស់យុត្តាធិការ)។ **មន្ត្រីរដ្ឋបាល** (ប្រសិនបើយើងញែកពាក្យថាមន្ត្រីហើយនឹងរដ្ឋបាលចេញពីគ្នានោះពាក្យថាមន្ត្រី មានន័យថា អ្នករាជការក្នុងក្របខណ្ឌមុខងារសាធារណៈទាំងឡាយនិងមន្ត្រីតុលាការមន្ត្រីនៃស្ថាប័នកំពូលរបស់ជាតិ រីឯពាក្យថារដ្ឋាបាលមានន័យថាការ

[37] មាត្រា២៧ កថាខណ្ឌ១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ២០០៧

[38] មាត្រា១៣១ ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣

គ្រប់គ្រងកិច្ចការផ្សេងៗមានលក្ខណៈជាឯកជន ឬជាសាធារណៈ) និងអាចមានមន្ត្រីជំនាញផ្នែកច្បាប់ផ្សេងទៀតដែលបម្រើការងារនៅមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល[39]។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលមានឋានន្តរស័ក្តិជាឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញាថ្នាក់ខ្ពស់បំផុត។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលទាំងអស់មានឋានន្តរស័ក្តិជាឧត្តមព្រះរាជអាជ្ញា[40]។

-អង្គការអយ្យការជាអង្គឯកភាព ដែលព្រះរាជអាជ្ញាទាំងអស់ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំ និងការត្រួតពិនិត្យតាមឋានានុក្រមរបស់ខ្លួន។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ គឺជានាយឋានានុក្រមនៃអង្គការអយ្យការ ហើយអាចធ្វើអធិបញ្ញាតាមការណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអង្គការអយ្យការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់។ អគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការអយ្យការ និងព្រហ្មទណ្ឌនៃក្រសួងយុត្តិធម៌ជាសេនាធិការឱ្យរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌លើកិច្ចការនេះ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល គឺជានាយឋានានុក្រមនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។ ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងនៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលត្រូវធ្វើការក្រោមការដឹកនាំ និងការទទួលខុសត្រូវរួមរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាដែលជានាយឋានានុក្រមរបស់ខ្លួន។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ គឺជានាយឋានានុក្រមនៃមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវធ្វើការក្រោមការដឹកនាំ និងការទទួលខុសត្រូវរួមរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាដែលជានាយឋានានុក្រមរបស់ខ្លួន។ ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង គឺជានាយឋានានុក្រមនៃអយ្យការអមសាលាដំបូង។ ព្រះរាជអាជ្ញារងទាំងអស់នៃអយ្យការអមសាលាដំបូងត្រូវធ្វើការក្រោមការដឹកនាំ និងការទទួលខុសត្រូវរួមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលជានាយឋានានុក្រមរបស់ខ្លួន។

-អង្គការអយ្យការគឺជាអង្គអវិភាគ ដែលតម្រូវឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបំពេញមុខងារនៅអង្គការអយ្យការសាលាជម្រះក្តីណាមួយមានកាតព្វកិច្ចរួមក្នុងមុខងារដូចគ្នា និងអាចជំនួសគ្នាទៅវិញទៅមកបានតាមគោលការណ៍នេះ តំណាងអង្គការអយ្យការច្រើនរូបអាចបន្តការងារពីគ្នាបាននៅក្នុងសំណុំរឿងតែមួយតាមការចាត់តាំងរបស់នាយឋានានុក្រម។

-អង្គការអយ្យការគឺជាអង្គឯករាជ្យ ដែលមិនស្ថិតនៅក្រោមអំណាចនៃសាលាជម្រះក្តីដែលខ្លួននៅអមនោះទេ។ សាលាជម្រះក្តីនេះគ្មានអំណាចត្រួតពិនិត្យកិច្ចការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាឡើយ។ ទោះបីក្នុងករណីដែល

---

[39] មាត្រា៦៨ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ដោយយោងតាម វចនានុក្រមខ្មែរ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ទំព័រ ១៧៧៨ បោះពុម្ពលើកទី៥ ឆ្នាំ២០១៨

-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ដោយយោងតាម វចនានុក្រមខ្មែរ, សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ទំព័រ ១៧៧៨ បោះពុម្ពលើកទី៥ ឆ្នាំ២០១៨

-ព្រះរាជអាជ្ញា ដោយយោងតាម វចនានុក្រមខ្មែរ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ទំព័រ ៩៧៥ បោះពុម្ពលើកទី៥ ឆ្នាំ២០១៨

-ក្រឡាបញ្ជី ដោយយោងតាម វចនានុក្រមខ្មែរ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ទំព័រ ១៧៣ បោះពុម្ពលើកទី៥ ឆ្នាំ២០១៨

-មន្ត្រីរដ្ឋបាល ដោយយោងតាម វចនានុក្រមខ្មែរ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ទំព័រ ១០៣៣/១១៥៣ បោះពុម្ពលើកទី៥ ឆ្នាំ២០១៨

[40] មាត្រា៩៥ កថាខណ្ឌទី១ នៃច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤

ព្រះរាជអាជ្ញាមានកំហុសឆ្គងក្នុងការបំពេញមុខងារក៏ដោយ ក៏សាលាជម្រះក្ដីមិនត្រូវចុះក្នុងសេចក្ដីសម្រេចរបស់ខ្លួនយកការស្ដីបន្ទោសអ្វីចំពោះព្រះរាជអាជ្ញាឡើយ។ ការហាមឃាត់នេះត្រូវអនុវត្តទាំងក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ទាំងក្នុងរឿងក្ដីផ្សេងទៀត។ ប៉ុន្តែសាលាជម្រះក្ដីអាចលើកសំណើទៅនាយឋានានុក្រមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអំពីកំហុសឆ្គងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាបាន[41]។

១.២.២.២.សមត្ថកិច្ច

អង្គការអយ្យការអមតុលាការកំពូល មានមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលដែលត្រូវបានតំណាងដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលចូលរួមអនុវត្តមុខងារនេះ ដឹកនាំ និងការទទួលខុសត្រូវរួមរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល។ ក្នុងករណីមានធុរៈ ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងមួយរូប ឬបើជំនួសខ្លួនបាន ខណៈពេលដែលមានជំងឺ ឬអវត្តមាន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលត្រូវចាត់តាំង បើគ្មានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងទេ អាចចាត់តាំងព្រះរាជអាជ្ញាណាម្នាក់ដើម្បីក្នុងករណីដែលអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមិនអាចបំពេញការងារបាន ឬក្នុងករណីតំណែងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលស្ថិតក្នុងស្ថានភាពទំនេរ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ត្រូវចាត់តាំងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងណាម្នាក់ឱ្យធ្វើជាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាស្ដីទីជំនួសបាន ដើម្បីធានានាដំណើរការរបស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលរហូតដល់មានការតែងតាំងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាជាផ្លូវការ។

តួនាទីរបស់អយ្យការក្នុងក្របខណ្ឌនៃដំណើរការរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ គឺជាភាគីនៅក្នុងរឿងក្ដី ជាបុគ្គលដែលតំណាងឱ្យសង្គមធ្វើបណ្ដឹងសុំឱ្យយុត្តាធិការស៊ើបសួរ ឬយុត្តាធិការជំនុំជម្រះផ្ដន្ទាទោសជនល្មើសតាមច្បាប់។ អង្គការអយ្យការមិនចូលរួមនៅក្នុងការសម្រេចសេចក្ដីទេ ប៉ុន្តែមានកាតព្វកិច្ចឃ្លាំមើល និងជម្រុញឱ្យមានការសម្រេចសេចក្ដីរបស់តុលាការឱ្យមានភាពច្បាស់លាស់ត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌ក្លាយជាប្រយោជន៍ដល់សង្គម។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលមានតួនាទីចូលរួមក្នុងការសុំឱ្យមានការគោរពច្បាប់នៅពេលមានបណ្ដឹងសាទុក្ខ បណ្ដឹងសើរើ និងបណ្ដឹងតវ៉ាផ្សេងៗទៀតដែលដាក់ជូនតុលាការកំពូលពិនិត្យ[42]។

មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល គឺមានទិសដៅចូលរួមសវនាការដែលតុលាការកំពូលបានកំណត់។ ធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋាន ដែលតុលាការកំពូលបានបញ្ជូនមកឱ្យទាន់ពេលវេលា។ ជម្រុញឱ្យស្ថាប័នអយ្យការគ្រប់ជាន់ថ្នាក់អនុវត្តច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងវិស័យយុត្តាធិការឱ្យបានម៉ឺងម៉ាត់ខ្ជាប់ខ្ជួនស្របតាមឆន្ទៈច្បាប់។ បន្តកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិជាមួយបណ្ដាមហាអយ្យការនៃប្រទេសអាស៊ានក៏ដូចជាប្រទេសផ្សេងៗទៀតក្នុងពិភពលោក

[41] មាត្រា៧៥ នៃច្បាប់ស្ដីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤

[42] មាត្រា៣២ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

និងបន្តសិក្សាស្រាវជ្រាវបន្ថែម ដើម្បីបង្កើន និងពង្រឹងសមត្ថភាព និងបន្តការប្រជុំផ្ទៃក្នុងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមផ្សេងៗឱ្យបានល្អ និងរីកចម្រើន[43]។

១. ២. ៣. អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល

ទោះបីជាតុលាការកំពូលមានមុខងារដ៏សំខាន់ដែលជាអ្នកសម្រេចសេចក្តី និងជំនុំជម្រះទៅលើរឿងក្តីក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែមុខងារដ៏សំខាន់នេះដើម្បីឱ្យមានភាពរលូន និងមានប្រសិទ្ធភាពទាក់ទងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ស្ថាប័នតុលាការកំពូល អាស្រ័យមានការរៀបចំរដ្ឋបាលការងាររបស់តុលាការកំពូលទាំងមូល។ ការងាររដ្ឋបាលទាំងនេះគឺជាមុខងាររដ្ឋបាលដ៏សំខាន់មួយរបស់តុលាការកំពូលដែលជាជំនួយមិនអាចខ្វះបានសម្រាប់ដំណើរការជំនុំជម្រះរឿងក្តីស្វែងរកយុត្តិធម៌ជូនប្រជាពលរដ្ឋ និងដើម្បីឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមានជំនឿទុកចិត្តលើតុលាការ។ រដ្ឋបាលតុលាការនៅត្រង់ផ្នែកនេះ សំដៅទៅលើការគ្រប់គ្រងជាទូទៅនៅក្នុងតុលាការកំពូលដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងរឿងក្តីតាមនីតិវិធីទេ តែសំដៅទៅលើការគ្រប់គ្រងមន្ត្រីបុគ្គលិក ការគ្រប់គ្រងចាត់ចែងថវិកា និងទំនាក់ទំនងរដ្ឋបាលជាមួយនឹងស្ថាប័នដទៃទៀត។ នៅសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់មានអង្គភាពរដ្ឋបាលមួយដែលស្ថិតនៅក្រោមរដ្ឋបាលកណ្តាលរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌សម្រាប់គាំទ្រដល់កិច្ចដំណើរការរបស់អង្គការតុលាការ និងអង្គការអយ្យការ។ អង្គភាពរដ្ឋបាលនៃតុលាការកំពូល ហៅថាអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលដែលមានថ្នាក់ស្មើនឹងអគ្គនាយកដ្ឋាន[44]។

បន្ថែមពីនេះទៀតថ្វីត្បិតតែតុលាការកំពូលស្ថិតនៅក្នុងអំណាចតុលាការ ដែលជាអំណាចឯករាជ្យពីអំណាចនីតិបញ្ញត្តិ និងអំណាចនីតិប្រតិបត្តិ តែការសហការ និងទំនាក់ទំនងក្នុងភារកិច្ចតែងតែមានជៀសមិនរួចជាសត្យានុម័ត។ បច្ចុប្បន្នការងាររដ្ឋបាលនេះ ត្រូវទទួលបន្ទុកដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃតុលាការកំពូល[45]។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលប្រគល់ឱ្យ ព្រមទាំងការងារនៃការទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងស្ថាប័នផ្សេងៗទៀតដើម្បីសម្របសម្រួលការងារសម្រេចសេចក្តី និងជំនុំជម្រះក្តីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងមានជំនឿទុកចិត្តពីប្រជាពលរដ្ឋ ។

១.២.៣.១.សមាសភាព

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលដឹកនាំដោយអគ្គលេខាធិការមួយរូប និងអគ្គលេខាធិការរងមួយចំនួនតាមការចាំបាច់។ អគ្គលេខាធិការត្រូវតែងតាំងដោយព្រះរាជក្រឹត្យតាមសំណើរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការ

[43] របាយការណ៍ សន្និបាត របស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ប្រចាំឆ្នាំ២០១៩

[44] មាត្រា១០ កថាខណ្ឌទី១ និងកថាខណ្ឌទី៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

អមតុលាការកំពូល ដើម្បីលើកសំណើជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី។ អគ្គលេខាធិការត្រូវជ្រើសរើសចេញពីមន្ត្រីរាជការដែលមានបទពិសោធន៍បម្រើការងារក្នុងជំនាញច្បាប់រដ្ឋបាល ឬហិរញ្ញវត្ថុយ៉ាងតិចចំនួន ០៧ (ប្រាំពីរ) ឆ្នាំ។ អគ្គលេខាធិការរង និងប្រធាននាយកដ្ឋានត្រូវតែងតាំងដោយអនុក្រឹត្យ តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌បន្ទាប់ពីបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។ អគ្គលេខាធិការរង និងប្រធាននាយកដ្ឋានត្រូវជ្រើសរើសចេញពីមន្ត្រីរាជការដែលមានបទពិសោធន៍បម្រើការងារក្នុងជំនាញច្បាប់ រដ្ឋបាល ឬហិរញ្ញវត្ថុយ៉ាងតិចចំនួន ០៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ។

មន្ត្រីបម្រើការងារនៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានថ្នាក់ក្រោមប្រធាននាយកដ្ឋានត្រូវតែងតាំងដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ អនុប្រធាននាយកដ្ឋាន ព្រមទាំងប្រធាន និងអនុប្រធាន ការិយាល័យរដ្ឋបាល ឬត្រូវជ្រើសរើសចេញពីមន្ត្រីរាជការដែលមានបទពិសោធន៍បម្រើការងារក្នុងជំនាញច្បាប់ ហិរញ្ញវត្ថុ យ៉ាងតិចចំនួន ០៣ (បី) ឆ្នាំ។ មន្ត្រីបម្រើការងារនៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានទាំងអស់ដោយរួមទាំងអគ្គលេខាធិការផង ត្រូវមានក្របខណ្ឌរបស់ខ្លួននៅក្រសួងយុត្តិធម៌[46]។

១.២.៣.២.មុខងារ

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល គឺជាសេនាធិការឱ្យតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពុលលើះ ការងារបុគ្គលិក រដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ, ការងារគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតុលាការសម្រាប់ជាជំនួយការបច្ចេកទេសដល់កម្មវិធីការងាររបស់តុលាការ, ការងាររៀបចំគម្រោងថវិកាជូនប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលដើម្បីពិនិត្យ និងសម្រេច, រាយការណ៍អំពីការងារបុគ្គលិក រដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុជាប្រចាំជូនប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល, ការងារទំនាក់ទំនងសាធារណៈ, ការងារបញ្ជូនសាលដីការបស់តុលាការកំពូលជូនទៅក្រសួងយុត្តិធម៌ឱ្យបានទៀងទាត់, រៀបចំ និងបញ្ជូនរបាយការណ៍ ការងារបុគ្គលិក រដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំជូនទៅក្រសួងយុត្តិធម៌, ការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធានតុលាការកំពូល និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលប្រគល់ឱ្យ, អនុវត្តការងារផ្សេងទៀតតាមការកំណត់នៃបទដ្ឋានគតិយុត្ត។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលបែងចែកជានាយកដ្ឋានដែលដឹកនាំដោយប្រធានមួយរូប និងអនុប្រធានមួយចំនួនតាមការចាំបាច់។ ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌[47]។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន គឺមានទិសដៅរៀបចំថវិកាកម្មវិធីឱ្យបានសមស្របដើម្បីគាំទ្រដល់ដំណើរការការងាររបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតយលាការកំពូល។ កែសម្រួលនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រង

[46] មាត្រា៧២ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

[47] មាត្រា៧១ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ២០១៤

ទិន្នន័យរឿងក្តី, ការចេញសាលដីកា ការប្រមូល និងការបញ្ជូនសាលដីកាឱ្យបានឆាប់រហ័សទៅតាមគោលដៅដែលត្រូវទទួល។ កែលំអរបៀបរបបការងាររបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានកុំឱ្យកើតមានបញ្ហាដូចមានលើកឡើងក្នុងបញ្ហាប្រឈមខាងលើ។ បន្តពង្រឹងតួនាទីភារកិច្ចរបស់នាយកដ្ឋាននីមួយៗឱ្យស្របតាមអនុក្រឹត្យលេខ ២៣ អនក្រ.បកចុះថ្ងៃទី០៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល និងសេចក្តីសម្រេចលេខ២២៤/១៦ តកក.សសរ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមិថុនាឆ្នាំ២០១៦ របស់ប្រធានតុលាការកំពូលស្តីពីការបែងចែកភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវនៅក្នុងអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល គឺជាសេនាធិការឱ្យតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធ ដូចជានាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក, នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ, នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ និងនាយកដ្ឋានកិច្ចការមហាអយ្យការ។

នាយកដ្ឋាននីមួយៗ ត្រូវដឹកនាំដោយប្រធានមួយរូប និងមានអនុប្រធានមួយចំនួនតាមការចាំបាច់។ នាយកដ្ឋាននីមួយៗត្រូវបែងចែកជាការិយាល័យ។ ការិយាល័យនីមួយៗដឹកនាំដោយប្រធានមួយរូប និងមានអនុប្រធានមួយចំនួនតាមការចាំបាច់។ នាយកដ្ឋាន និងការិយាល័យនីមួយៗនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលថ្នាក់ស្មើនឹងនាយកដ្ឋាន និងការិយាល័យថ្នាក់កណ្តាល[48]។

ក-នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក

នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិកជាសេនាធិការឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលលើការងាររដ្ឋបាលទូទៅ រដ្ឋបាលសំណុំរឿង បុគ្គលិក បណ្ណការ និងបូកសរុប។ ដោយឡែកនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិកក៏មានការិយាល័យចំណុះខ្លួនចំនួន ០៣ ការិយាល័យ ដូចខាងក្រោម៖

-ការិយាល័យរដ្ឋបាលទូទៅ

-ការិយាល័យកិច្ចការបុគ្គលិក

-ការិយាល័យទំនាក់ទំនងសាធារណៈ

ការិយាល័យនីមួយៗទទួលបន្ទុកកិច្ចការ និងចាត់ចែងផ្សេងៗគ្នាដោយការិយាល័យរដ្ឋបាលទូទៅទទួល និងចាត់ចែងឯកសារចេញ-ចូលរបស់តុលាការកំពូលមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលនិងអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការរៀបចំ និងសម្របសម្រួលការងាររដ្ឋបាលទូទៅគ្រប់គ្រងសៀវភៅចុះលេខលិខិតចេញ-ចូល និងរក្សាទុកឯកសារគ្រប់គ្រងសៀវភៅ និងប្រព័ន្ធទិន្នន័យចុះបញ្ជីសំណុំរឿងក្តី និងរៀបចំបញ្ចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យ គ្រប់គ្រងសំណុំរឿងដែលចាត់ការរួច ទិន្នន័យ, សាលដីកា, និងព្រឹត្តិបត្រ រៀបចំគ្រប់គ្រងគេហទំព័រ និង

[48] មាត្រា៥ នៃអនុក្រឹត្យ លេខ២៣ អនក្រ.បក ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល

បណ្តាញទំនាក់ទំនងសង្គមផ្សេងៗដើម្បីលើកកម្ពស់ការទទួលព័ត៌មានរបស់សាធារណជន ចរាចរលិខិត និងប្រមូលព័ត៌មានទាក់ទងនឹងចំណាត់ការបណ្តឹង និងដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿងក្តីរបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលចាត់ចែងសម្របសម្រួល និងសហការបញ្ជូនសាលដីកា និងសេចក្តីសម្រេចនានាជូនទៅក្រសួងយុត្តិធម៌ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗតាមច្បាប់កំណត់គ្រប់គ្រងត្រារបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលគណនាកំណត់ចំនួនប្រាក់ពន្ធដាក់ពាក្យសុំ និងប្រាក់ផ្សេងទៀតតាមច្បាប់កំណត់សម្របសម្រួលរៀបចំកម្មវិធីសវនាការ និងកិច្ចការរដ្ឋបាលទូទៅនៃសវនាការ តម្កល់ឯកសាររឿងក្តីសំណៅដើម និងថតចម្លងឯកសាររឿងក្តីជូនអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ សម្របសម្រួលសេវាបកប្រែ និងសេវាផ្សេងៗធានាប្រសិទ្ធិភាពនៃសុវត្ថិភាពរដ្ឋបាលរបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល រៀបចំគ្រប់គ្រង សន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់ និងអនាម័យ លើកគម្រោងថវិកា និងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំ របស់ការិយាល័យ និងនាយកដ្ឋាន រៀបចំរបាយការណ៍សកម្មភាពប្រចាំខែត្រីមាស ឆមាស ០៩ខែ និងប្រចាំឆ្នាំរបស់តុលាការកំពូល មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល។

ដោយឡែក ការិយាល័យកិច្ចការបុគ្គលិក និងការិយាល័យទំនាក់ទំនងសាធារណៈ និងបណ្ណការទទួលបន្ទុកមួយចំនួន ដូចជាគ្រប់គ្រង និងសម្របសម្រួលរាល់ការងារបុគ្គលិកដោយធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយក្រសួងយុត្តិធម៌ រីឯការិយាល័យទំនាក់ទំនងសាធារណៈ និងបណ្ណការ សម្របសម្រួល និងទំនាក់ទំនងរាល់បណ្តាប្រទេសនានានៅលើវិស័យតុលាការ រៀបចំកម្មវិធីសហប្រតិបត្តិការ អនុស្សរណៈ និងកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយប្រទេសនានា និងអង្គការអន្តរជាតិ ដោយសហការជាមួយនឹងក្រសួងយុត្តិធម៌ ចាត់ចែង និងសម្របសម្រួលការបញ្ជូនសាលដីកា និងសេចក្តីសម្រេចនានាជូនទៅក្រសួងយុត្តិធម៌ និងស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធតាមកំណត់ច្បាប់។ ម៉្យាងទៀត ការិយាល័យទាំង ០៣នេះ ត្រូវអនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ[49]។

ខ-នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ

នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ ជាសេនាធិការឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូលលើការងារផែនការថវិកា គណនេយ្យ បេឡា លទ្ធកម្ម និងសារពើភ័ណ្ឌទាំងឡាយ។

នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុក៏មានការិយាល័យចំណុះចំនួន ០៣ ការិយាល័យ ដូចខាងក្រោម៖

-ការិយាល័យផែនការ

-ការិយាល័យហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្គត់ផ្គង់

-ការិយាល័យលទ្ធកម្ម

[49]មាត្រា៦ នៃអនុក្រឹត្យ លេខ២៣ អនក្រ.បក ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល

ការិយាល័យនីមួយៗទទួលបន្ទុកកិច្ចការ និងចាត់ចែងផ្សេងៗគ្នាដោយការិយាល័យផែនការទទួលចាត់ចែងឯកសារចេញ-ចូលរបស់នាយកដ្ឋាន រៀបចំផែនការថវិការបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការ បូកសរុបផែនការសកម្មភាព និងផែនការថវិកាពីគ្រប់នាយកដ្ឋានដើម្បីរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និងកញ្ចប់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំរបស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។

រីឯការិយាល័យហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្គត់ផ្គងទទួលបន្ទុករៀបចំគ្រប់គ្រងបេឡារាល់ចំណូល-ចំណាយរៀបចំគ្រប់គ្រងបែងចែកតាមតម្រូវការនូវសម្ភារៈបរិក្ខារបច្ចេកទេសដែលបានស្នើសុំនៃតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។

ចំណែកឯ ការិយាល័យលទ្ធកម្មវិញទទួលបន្ទុកទៅលើការរៀបចំ និងសម្របសម្រួលការងារលទ្ធកម្មសាធារណៈ។ រៀបចំបែបបទ និងគ្រប់គ្រងនីតិវិធីលទ្ធកម្មសាធារណៈតាមនីតិវិធីជាធរមាន អនុវត្ត និងប្រតិបត្តិកិច្ចលទ្ធកម្មសាធារណៈតាមគោលការណ៍ណែនាំ និងនីតិវិធីជាធរមាន លើសពីនេះត្រូវទទួលខុសត្រូវ និងត្រួតពិត្យនីតិវិធីលទ្ធកម្មសាធារណៈផងដែរ[50]។

ការិយាល័យទាំង ០៣ ដែលនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់នាយកដ្ឋានកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុត្រូវអនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

គ-នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ

នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ ជាសេនាធិការឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការលើការងារសម្របសម្រួល ចាត់ចែងបន្តសំណុំរឿង ព្រមទាំងការងារផ្សេងទៀតដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការកំពូល។

នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការក៏មានការិយាល័យចំណុះចំនួន ០៣ ការិយាល័យ ដូចខាងក្រោម៖

-ការិយាល័យផែនការ និងរដ្ឋបាលកិច្ចការតុលាការ

-ការិយាល័យទំនាក់ទំនងតុលាការ

-ការិយាល័យព័ត៌មានវិទ្យា

ការិយាល័យនីមួយៗទទួលបន្ទុកកិច្ចការ និងចាត់ចែងផ្សេងៗគ្នាសម្រាប់ការិយាល័យផែនការ និងរដ្ឋបាលកិច្ចការតុលាការទទួលបន្ទុកទទួល និងចាត់ចែងឯកសារចេញ-ចូលរបស់នាយកដ្ឋាន ចរាចរលិខិត និងបញ្ជូនទៅសភាជំនាញនីមួយៗ ព្រមទាំងប្រមូលព័ត៌មានអំពីចំណាត់ការបណ្តឹង និងដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿងក្តីរបស់តុលាការកំពូល បញ្ជូនលទ្ធផលចំណាត់ការរឿងក្តី ឬបញ្ចូលលទ្ធផលនៃចំណាត់ការទៅក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យ សម្របសម្រួលរៀបចំកម្មវិធីជំនុំជម្រះរឿងក្តីអាទិភាព និងរឿងក្តីធម្មតា ស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងសាល

[50] មាត្រា៧ នៃអនុក្រឹត្យ លេខ២៣ អនក្រ.បក ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល

ដីកាសេចក្តីសម្រេចនានារបស់តុលាការកំពូល ចងក្រងឯកសារច្បាប់ និងសេចក្តីពន្យល់ផ្សេងៗក្នុងវិស័យតុលាការ។

ការិយាល័យទំនាក់ទំនងតុលាការទទួលបន្ទុកសម្របសម្រួលការចរាចរឯកសារសំណុំរឿង និងប្រមូលព័ត៌មានអំពីចំណាត់ការបណ្តឹង និងដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿងក្តីរបស់តុលាការកំពូល បញ្ជូនសាលដីកា ឬសេចក្តីសម្រេចនានាទៅក្រសួងយុត្តិធម៌ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតតាមច្បាប់កំណត់ ទំនាក់ទំនងចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាសាលា មន្ត្រីជំនួយយុត្តិធម៌ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធក្នុងកិច្ចដំណើរការរឿងក្តី សម្របសម្រួលទំនាក់ទំនងរវាងតុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល សម្របសម្រួលការបញ្ជូនសំណុំរឿងក្តីពីសភាជំនាញត្រឡប់ទៅសាលាជម្រះក្តីមានសមត្ថកិច្ចស្របតាមនីតិវិធីជាធរមានប្រមូល និងចងក្រងសាលដីកាស្ថាពរ និងរូបមន្តអនុវត្ត។

ការិយាល័យព័ត៌មានវិទ្យាទទួលបន្ទុករៀបចំបង្កើតពង្រឹង និងអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានវិទ្យា និងទូរគមនាគមន៍ដោយសហការជាមួយក្រសួងយុត្តិធម៌ដើម្បីទ្រទ្រង់អភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធតុលាការឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាព[51]។

ការិយាល័យទាំង ០៣ ដែលនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់នាយកដ្ឋានកិច្ចការតុលាការ ត្រូវអនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

ឃ-នាយកដ្ឋានកិច្ចការមហាអយ្យការ

នាយកដ្ឋានកិច្ចការមហាអយ្យការ ជាសេនាធិការឱ្យអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការ លើការងារសម្របសម្រួល ចាត់ចែងបន្តសំណុំរឿង និងការងារទាំងឡាយ ដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល។

នាយកដ្ឋានកិច្ចការមហាអយ្យការ ក៏មានការិយាល័យចំណុះចំនួន ០៣ ការិយាល័យដូចខាងក្រោមៈ

-ការិយាល័យផែនការ និងរដ្ឋបាលកិច្ចការមហាអយ្យការ

-ការិយាល័យទំនាក់ទំនងមហាអយ្យការ

-ការិយាល័យបច្ចេកទេសព្រហ្មទណ្ឌ

ការិយាល័យនីមួយៗទទួលបន្ទុកកិច្ចការ និងចាត់ចែងផ្សេងៗគ្នា ការិយាល័យផែនការ និងរដ្ឋបាលកិច្ចការមហាអយ្យការ ទទួលបន្ទុក ទទួល ចាត់ចែងឯកសារចេញ-ចូលរបស់នាយកដ្ឋាន ចាត់ចែងបន្តសំណុំរឿង និងបណ្តឹងផ្សេងៗដែលចូលមកមហាអយ្យការ ចូលរួមរក្សា និងតម្កល់ឯកសាររឿង ព្រមទាំងចូលរួមធានាប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពនៃឯកសារសំណុំរឿង។

[51] មាត្រា៨ នៃអនុក្រឹត្យ លេខ២៣ អនក្រ.បក ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល

ការិយាល័យទំនាក់ទំនងមហាអយ្យការ ទទួលបន្ទុក គ្រប់គ្រងសៀវភៅ និងប្រព័ន្ធទិន្នន័យចុះបញ្ជីរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ទំនាក់ទំនងចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាសាលាមន្ត្រីជំនួយយុត្តិធម៌ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធក្នុងកិច្ចដំណើរការរឿងក្ដី សម្របសម្រួលទំនាក់ទំនងរវាងមហាអយ្យការអមតុលាការ និងតុលាការចូលរួមរក្សា និងតម្កល់ឯកសាររឿងក្ដី ព្រមទាំងចូលរួមធានាប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពនៃឯកសារសំណុំរឿង សម្របសម្រួលកិច្ចការចរាចរឯកសារសំណុំរឿង និងប្រមូលព័ត៌មានអំពីចំណាត់ការបណ្ដឹង និងដំណើរការនីតិវិធីសំណុំរឿងក្ដី។

ការិយាល័យបច្ចេកទេសព្រហ្មទណ្ឌទទួលបន្ទុករៀបចំ និងសម្របសម្រួលការងារបច្ចេកទេសទាក់ទងនឹងដំណើរការរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ រៀបចំបញ្ជូនសាលដីកាស្ដាពរទៅសាលាជម្រះក្ដី អយ្យការ និង/ឬ ពន្ធនាគារដែលមានសមត្ថកិច្ច សម្របសម្រួលជាមួយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាសាលា មន្ត្រីជំនួយយុត្តិធម៌ អ្នកជំនាញការ និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធក្នុងកិច្ចដំណើរការរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ[52]។

ការិយាល័យទាំង ០៣ ដែលនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់នាយកដ្ឋានកិច្ចការមហាអយ្យការត្រូវអនុវត្តការងារផ្សេងទៀតដែលប្រធាននាយកដ្ឋានប្រគល់ឱ្យ។

ក្នុងករណីចាំបាច់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌អាចចេញប្រកាសធ្វើការកែសម្រួល និងបង្កើតការិយាល័យ ឬអង្គភាពមួយចំនួនចំណុះឱ្យអង្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការបាន។

[52] មាត្រា៩ នៃអនុក្រឹត្យ លេខ២៣ អនក្រ.បក ស្ដីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល

ជំពូកទី២
នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសារទុក្ខ

ជំពូកទី២
នីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

២. ១. សញ្ញាណនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

២. ១. ១. អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខសំដៅទៅលើបណ្តឹងឧបាស្រ័យ[53] ចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍មកកាន់តុលាការកំពូល ដោយធ្វើឡើងដោយអ្នកមានសិទ្ធិអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ ហើយត្រូវបានពិនិត្យមើលភាពត្រឹមត្រូវរបស់បណ្តឹងសាទុក្ខដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូល។ បណ្តឹងសាទុក្ខទៅតុលាការកំពូលមានសារៈសំខាន់វាគឺជាដំណាក់កាលចុងក្រោយហើយបិទផ្លូវតវ៉ាប្រសិនបើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានតុលាការបដិសេធ នោះនាំឱ្យសេចក្តីសម្រេចដែលតវ៉ានោះមានអាជ្ញាអស់ជំនុំ ហើយអ្នកប្តឹងសាទុក្ខគឺមិនអាចប្តឹងសាទុក្ខជាថ្មីម្តងទៀតនោះទេ។ នៅពេលដែលបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានធ្វើឡើងនោះ សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូលត្រូវពិនិត្យទៅលើពាក្យបណ្តឹងសាទុក្ខថាត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខដែរឬទេ។ ចំពោះសាលដីកានៃសភាស៊ើបសួររបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ រឿងបត្យាប័ន ព្រមទាំងសាលដីកាចុងក្រោយដែលសម្រេចដោយសាលាឧទ្ធរណ៍ ក៏អាចត្រូវប្តឹងសាទុក្ខបានដែរ។ ប៉ុន្តែ វិធីតវ៉ានេះមិនអាចធ្វើបានទេចំពោះសាលដីកានៃសភាស៊ើបសួរដែលបង្គាប់ឱ្យបញ្ជូនជនជាប់ចោទទៅតុលាការជំនុំជម្រះនោះ[54]។ បណ្តឹងសាទុក្ខអាចនឹងត្រូវបដិសេធចោលក្នុងករណីដែលបណ្តឹងសាទុក្ខនោះផ្ទុយទៅនឹងច្បាប់ ឬក៏ក្នុងករណីដែរបណ្តឹងសាទុក្ខនោះមិនមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវស្របទៅតាមច្បាប់ដែលកំណត់។ នៅពេលដែលបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានបដិសេធ តុលាការត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេចអំពីការបដិសេធនូវបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយមានសំអាងហេតុដែលជាមូលហេតុនៃការបដិសេធនោះ។

នៅមុនពេលដែលពាក្យបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានបញ្ជូនមកតុលាការកំពូល ក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវរៀបចំសំណុំរឿង ហើយបញ្ជូនមកកាន់តុលាការកំពូលក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតបន្ទាប់ពីពាក្យបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានប្តឹងដោយអ្នកប្តឹងសាទុក្ខ។

២. ១. ២. ទម្រង់នៃការប្រកាសបណ្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវធ្វើតាមពាក្យប្តឹងនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលបានចេញសេចក្តីសម្រេច។ ពាក្យប្តឹងនេះត្រូវចុះក្នុងបញ្ជីពិសេសដែលរក្សាទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការនេះ[55]។

---

[53] បណ្តឹងឧបាស្រ័យ (បណ្តឹងតវ៉ារបស់ភាគីដែលពុំយល់ស្របជាមួយសេចក្តីសម្រេចណាមួយ(សាលក្រម សាលដីកា ដីកាសម្រេច) របស់ចៅក្រម ឬតុលាការ ដើម្បីទាមទារឱ្យលុបចោល ឬផ្លាស់ប្តូរសេចក្តីសម្រេចដើម។ (វចនានុក្រម សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ទំព័រ៦៦៧

[54] មាត្រា៤១៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[55] មាត្រា៤២២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

ក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍រៀបចំសំណុំរឿងហើយបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅក្រឡាញ្ជីតុលាការកំពូលក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុត មាត្រា៤២៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ[56]។

តាមមាត្រា៤១៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខបានមានៈ

-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល

-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍

-ជនជាប់ចោទ ឬពិរុទ្ធជន

-បុគ្គលដែលត្រូវគេទាមទារក្នុងករណីនីតិវិធីបត្យាប័ន

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

-អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ០១ខែ ចំពោះសាលដីរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ មាត្រា៤២០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌក្នុងមាត្រានេះផងដែរ ក៏បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីការចាប់ផ្តើមរាប់រយៈពេលនៃការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ។ រយៈពេល ០១ខែ ត្រូវគិតពីការប្រកាសសាលដីកាបើជាសាលដីកាចំពោះ ឬគិតពីការឱ្យដំណឹងបើជាសាលដីកាដែលចាត់ទុកថាជាចំពោះមុខ ឬផ្តើមគិតពីការផុតរយៈពេលប្តឹងទាស់ កាលបើជាសាលដីកាកំបាំងមុខ។

ជនជាប់ចោទ ពិរុទ្ធជន និងបុគ្គលដែលត្រូវគេទាមទារក្នុងក្របខ័ណ្ឌនីតិវិធីបត្យាប័ន [57] អាចតំណាងដោយមេធាវី។ មេធាវីត្រូវមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យប្តឹងសាទុក្ខ។ ប៉ុន្តែជនជាប់ចោទ ឬពិរុទ្ធជនជាអនីតិជនអាចត្រូវតំណាងដោយ ឪពុកម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាល។ ក្នុងករណីនេះអ្នកតំណាងមិនចាំបាច់មានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិទេ[58]។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬដោយញាតិលោហិតផ្ទាល់។ អ្នកតំណាងត្រូវមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ។

អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីអាចតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬដោយញាតិលោហិតផ្ទាល់។ អ្នកតំណាងត្រូវមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ[59]។

២. ១. ៣. អានុភាពបន្ទាប់នៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

ស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃរយៈពេលសម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ ការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលា

[56] មាត្រា៤២៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[57] សូមអាន កថាភាគទី៣ "នីតិវិធីនៃបត្យាប័ន" នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[58] បត្យាប័ន គឺជានីតិវិធីនៃការបញ្ជូនខ្លួនជនល្មើសពីរដ្ឋមួយទៅរដ្ឋមួយទៀត ដើម្បីយកជននោះមកធ្វើការចោទប្រកាន់ចំពោះមុខយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ឬយកជននោះមកអនុវត្តទោសនៅក្នុងប្រទេសខ្លួន។

[59] មាត្រា ៤២២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

ឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានបង្អង់សិន មានន័យថាការអនុវត្តនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដែលត្រូវបានតវ៉ានេះត្រូវតែបង្អង់ក្នុងខណៈពេលដែលតុលាការកំពូលនៅមិនទាន់បានសម្រេចសេចក្តី។ ដូចនេះការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានបង្អង់ក្នុងរយៈពេលប្តឹងសាទុក្ខហើយបើសិនមានបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងរយៈពេលធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខការអនុវត្តការសម្រេចសេចក្តីរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវបង្អង់រហូតដល់ពេលដែលតុលាការកំពូលចេញនូវសេចក្តីសម្រេច។

ថ្វីត្បិតតែ បណ្តឹងសាទុក្ខមានអានុភាពបង្អង់នូវការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែការអនុវត្តពន្ធនាគារ គឺមិនត្រូវបានបង្អង់ឡើយក្នុងករណីដែលជនជាប់ចោទបានបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ក្នុងនាមខ្លួនជាជនជាប់ឃុំ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត អានុភាពនៃការបង្អង់របស់បណ្តឹងសាទុក្ខនេះមិនអាចបង្អង់ចំពោះដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនបានទេ មានន័យថាដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននេះនៅតែមានអានុភាពដដែល ហើយការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននៅតែមានអានុភាពអនុវត្តបន្ត ក៏ដូចជាករណីបុគ្គលដែលជាប់ឃុំក្នុងក្របខ័ណ្ឌនីតិវិធីបត្យាប័នក៏នៅតែជាប់ឃុំដដែល។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលមានការសម្រេចសេចក្តីឱ្យជនជាប់ចោទរួចខ្លួននោះ ជនជាប់ចោទនោះត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាព[60]។

២. ២. លក្ខខណ្ឌនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

២. ២. ១. មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

ការធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវមានមូលហេតុដូចបានរៀបរាប់នៅ មាត្រា៤១៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ និយាយម្យ៉ាងទៀតថា តុលាការកំពូលអាចបដិសេធនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍បានក្នុងករណីបណ្តឹងសាទុក្ខ[61]មានមូលហេតុដូចជា៖

ក. សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ

សមាសភាពនេះសំដៅទៅលើសមាសភាពនៃក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះរបស់តុលាការជាន់ក្រោម។

-កាលណាសាលាដំបូង ឬសាលាឧទ្ធរណ៍ជំនុំជម្រះរឿងក្តីដោយមានសមាសភាពមិនស្របទៅតាមលក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់បានតម្រូវទេ នោះវាជាមូលហេតុដែលនាំឱ្យតុលាការកំពូលបដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខនោះ។

-ការបដិសេធដោយតុលាការកំពូលទៅលើសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ហើយបង្វិលទៅឱ្យសាលាឧទ្ធរណ៍សម្រេចសេចក្តីសាជាថ្មីឡើងវិញ ហើយសមាសភាពនៃក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះសាជាថ្មីនេះគឺត្រូវផ្លាស់ប្តូរសមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាថ្មីផ្សេងពីមុន[62]។ ក្នុងករណីនេះប្រសិនបើសាលាឧទ្ធរណ៍មិនបានផ្លាស់ប្តូរសមាស

[60] មាត្រា ៤៣៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៧

[61] មាត្រា៤១៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៧

[62] មាត្រា៤៣៩ កថាខណ្ឌទី៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

ភាពក្រុមប្រឹក្សាថ្មីទេ នោះនឹងនាំឱ្យសមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះនេះមានភាពផ្ទុយនឹងច្បាប់ដែលនេះជាមូលហេតុ នាំឱ្យតុលាការកំពូលបដិសេធបណ្ដឹងសាទុក្ខដែលប្ដឹងទៅលើសេចក្ដីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍បាន។

-ការជំនុំជម្រះនូវបទឧក្រិដ្ឋនៅសាលាដំបូង ច្បាប់តម្រូវឱ្យមានសមាសភាពចៅក្រមបីរូប តែប្រសិនបើសាលាដំបូងជំនុំជម្រះនូវបទឧក្រិដ្ឋនោះមានសមាសភាពចៅក្រមមួយរូបទៅវិញ នោះនាំឱ្យការជំនុំជម្រះនេះមានភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ។ ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើសាលាឧទ្ធរណ៍ពុំបានពិនិត្យលើចំណុចនេះទេ នោះអ្នកមានសិទ្ធិអាចប្ដឹងសាទុក្ខអាចលើកពីបញ្ហានេះនៅក្នុងបណ្ដឹងសាទុក្ខដើម្បីឱ្យតុលាការកំពូលធ្វើការបដិសេធលើសេចក្ដីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍បាន ប៉ុន្តែបើទោះបីជាករណីនេះអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខមិនបានលើកឡើងក្នុងបណ្ដឹងសាទុក្ខក៏ដោយ ក៏តុលាការកំពូលអាចលើករឿងនេះមកធ្វើការបដិសេធបណ្ដឹងសាទុក្ខដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបានដែរ។

-ករណីមិនព្រមវៀរចាកដែលនាំឱ្យមានការមោឃភាពចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌដែលខ្លួនបានចាត់ការក្នុងឋានៈជាចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ បើពុំដូច្នេះទេ ការជំនុំជម្រះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ[63]។ ករណីនេះ ប្រសិនចៅក្រមស៊ើបសួរចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះ នោះបណ្ដឹងសាទុក្ខក៏អាចត្រូវបានបដិសេធដោយតុលាការកំពូលផងដែរ។

ការបកស្រាយអំពីសមាសភាពនៃតុលាការនេះ គឺចង់សំដៅទៅលើវិសមិតភាពនៃតុលាការ។ មាត្រា ៧៤ នៃច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការបានចែងថា "មុខងារធ្វើបណ្ដឹងអាជ្ញា មុខងារស៊ើបសួរ និងមុខងារជំនុំជម្រះត្រូវបែងចែកដាក់ពីគ្នា។ ចៅក្រមណាម្នាក់ដែលបានទទួលបន្ទុកចាត់ការរឿងក្ដីណាមួយក្នុងឋានៈជាតំណាងអយ្យការ ឬជាចៅក្រមស៊ើបសួររួចហើយមិនអាចជំនុំជម្រះ ឬចូលរួមជំនុំជម្រះរឿងក្ដីដែលខ្លួនបានទទួលចាត់ការនោះឡើយ បើពុំដូច្នោះទេ សាលក្រម ឬសាលដីកានឹងត្រូវទុកជាមោឃៈ"[64]។ ដោយសារតែបែបនេះហើយទើបសមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការអាចជាមូលហេតុដែលនាំឱ្យតុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោម។

ខ. អសមត្ថកិច្ចនៃតុលាការ

អសមត្ថកិច្ចនៃតុលាការនៅក្នុងន័យនេះ គឺសំដៅទៅលើសមត្ថកិច្ចដែនដី និងសមត្ថកិច្ចសម្ភារៈ។

កាលណាតុលាការថ្នាក់ក្រោមជំនុំជម្រះនូវរឿងក្ដីដែលមិនមែនជាសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនទេនោះ តុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្ដីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍បាន ដោយសំអាងហេតុថាអសមត្ថកិច្ចនៃតុលាការ។

គ. ការរំលោភអំណាច

តុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្ដីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដែលសម្រេចដោយរំលោភអំណាច

[63] មាត្រា៥៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[64] មាត្រា៧៤ នៃច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥ ឆ្នាំ ២០១៤

បាន។ ការរំលោភអំណាចកើតមាននៅពេលដែលតុលាការអនុវត្តអំណាចរបស់ខ្លួនលើសពីច្បាប់បានកំណត់ ឬការសម្រេចសេចក្តីដោយរំលោភអំណាចដែលច្បាប់ប្រគល់ឱ្យ*(ការសម្រេចសេចក្តីហួសភារៈកិច្ចរបស់ខ្លួន)*។

ជាឧទាហរណ៍៖ ករណីរឿងមុនអង្គសេចក្តីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្រេចឃុំខ្លួន ឬនៅក្រៅឃុំតុលាការដែលទទួលបណ្តឹងឧបាស្រ័យពីការសម្រេចនេះ គឺមិនអាចសម្រេចសេចក្តីទៅលើអង្គសេចក្តីបានឡើយ ព្រោះតុលាការថ្នាក់ក្រោមនៅពុំទាន់សម្រេចសេចក្តីដល់អង្គសេចក្តីនៅឡើយទេ ដូច្នេះតុលាការដែលទទួលបណ្តឹងឧបាស្រ័យត្រូវសម្រេចសេចក្តីតែទៅលើរឿងមុនអង្គសេចក្តីដែលត្រូវបានប្តឹងតែប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើសាលាឧទ្ធរណ៍បានសម្រេចសេចក្តីទៅលើអង្គសេចក្តីនោះ តុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយសារមូលហេតុនៃការរំលោភអំណាច។

ឃ. ការបំពានច្បាប់ ឬការអនុវត្តខុសច្បាប់

សេចក្តីសម្រេចតុលាការថ្នាក់ក្រោមត្រូវបានបដិសេធដោយតុលាការកំពូលដោយមូលហេតុសេចក្តីសម្រេចទាំងនោះធ្វើឡើងដោយបំពានច្បាប់ ឬអនុវត្តខុសច្បាប់។ នៅពេលដែលសាលាឧទ្ធរណ៍ចេញសេចក្តីសម្រេចបង្គាប់ឱ្យមានការអនុវត្តភ្លាមៗនូវខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន បើទោះបីជាច្បាប់មានចែងផ្សេងពីនេះថា ការប្តឹងសាទុក្ខមានអានុភាពផ្អាកនូវការអនុវត្តសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ក៏ដោយ។

ជាឧទាហរណ៍៖ ការស្ថិតនៅក្នុងរយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខមកកាន់តុលាការកំពូលនោះ សេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវបានផ្អាកការអនុវត្ត រហូតដល់ពេលដែលតុលាការកំពូលចេញសេចក្តីសម្រេច ប៉ុន្តែសាលាឧទ្ធរណ៍បែរជាអនុវត្តនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ក្នុងរយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខនោះ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការបំពានច្បាប់ ឬការអនុវត្តខុសច្បាប់ នៅពេលដែលច្បាប់ចែងឱ្យដោះលែងជនជាប់ចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចជា ជនជាប់ចោទមានការងារធ្វើ មានគ្រួសារមានទីលំនៅពិតប្រាកដជាអាទិ៍។ *ឧទាហរណ៍៖ តុលាការកំពូលយល់ឃើញថា នៅខណៈពេលដែលជនជាប់ចោទពុំមានទីលំនៅអចិន្ត្រៃយ៍ និងពិតប្រាកដនៅលើទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទេ ហើយក៏ពុំមានទ្រព្យសម្បត្តិ ឬប្រាក់កាសសម្រាប់ធានាសំណងដល់ជនរងគ្រោះ ដើម្បីសុំនៅក្រៅឃុំដែលជាក់ស្តែងពេលដែល សាលាឧទ្ធរណ៍សម្រេចឱ្យជននេះនៅក្រៅឃុំ ជននេះបានគេចខ្លួន និងពុំបានមកចូលរួមសវនាការនេះទេ។* ដូច្នេះការដែលសាលាឧទ្ធរណ៍សម្រេចឱ្យជនជាប់ចោទនោះ ឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន គឺជាការរំលោភលើលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ ព្រមទាំងពុំបានសម្រេចឱ្យជនត្រូវចោទ ឬជនជាប់ចោទដាក់ប្រាក់ធានាដើម្បីឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានទំនុកចិត្តពេលដែលសេចក្តីសម្រេចចូលជាស្ថាពរ ត្រង់ចំណុចនេះតុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយមូលហេតុការបំពានច្បាប់ ឬការអនុវត្តខុសច្បាប់។

ង. ការបំពាន ឬភ្លេចទម្រង់ការដែលច្បាប់បញ្ញត្តថាត្រូវទុកជាមោឃៈ

កាលណាសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមធ្វើឡើងដោយបំពាន ឬភ្លេចទម្រង់ការដែលច្បាប់បានបញ្ញត្តថាត្រូវទុកជាមោឃៈ តុលាការអាចនឹងបដិសេធចោលសេចក្តីសម្រេចទាំងនោះ។ ករណីមួយចំនួនដែលច្បាប់កំណត់ថាមានមោឃភាព ឬវិសមិតភាពរវាងមុខងារនៃបណ្តឹងអាជ្ញា មុខងារស៊ើបសួរ ឬក៏មុខងារជំនុំជម្រះនោះ ចៅក្រមដែលទទួលភារកិច្ចស៊ើបសួរក្នុងរឿងក្តីមួយ គឺមិនអាចទទួលភារកិច្ចមកជំនុំជម្រះក្នុងរឿងក្តីដដែលនោះបានទេ *(មានវិសមិតភាព)*។ ហេតុដូច្នេះ សេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមដែលធ្វើឡើង ដោយចៅក្រមដែលមានវិសមិតភាពធ្វើឱ្យសេចក្តីសម្រេចនោះអាចត្រូវបដិសេធដោយតុលាការកំពូល។

ច. ការមិនបានសម្រេចលើពាក្យប្តឹងសុំរបស់អយ្យការ ឬភាគី កាលណាពាក្យប្តឹងសុំនេះធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានន័យយ៉ាងច្បាស់លាស់

សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមដែលមិនបានពិចារណានឹងសម្រេចលើការស្នើសុំរបស់ភាគីខណៈពេលដែលការស្នើសុំបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានន័យច្បាស់លាស់ធ្វើឱ្យតុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្តីសម្រេចបែបនេះរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមបានផងដែរ។

ប្រសិនបើក្នុងករណី តុលាការកំពូលបានបដិសេធសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយហេតុថាកាលពីនៅសាលាឧទ្ធរណ៍ជនជាប់ចោទបានស្នើសុំដល់មហាអយ្យការឱ្យធ្វើការសាកសួរសាក្សីរបស់ខ្លួន ហើយក៏ដូចជានៅពេលសវនាការ ជនជាប់ចោទក៏នៅតែសំណូមពរដដែលដោយមានលិខិតស្នើសុំ តែសាលាឧទ្ធរណ៍ពុំបានលើកយកមកពិចារណានឹងសម្រេចសេចក្តីអំពីចំណុចនេះបានបំពានលើមាត្រា២០៩ ចំណុចទី៣ (ការប្រកែក ឬការខ្វះខាតមិនបានសម្រេចលើពាក្យសុំ ឬសេចក្តីសន្និដ្ឋានមួយឬច្រើនរបស់ភាគីណាមួយរួមមានអយ្យការផងដែលប្រើសិទ្ធិ ឬសេរីភាពរបស់ខ្លួនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ឬច្បាប់ប្រគល់ឱ្យ) នៃច្បាប់នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ១៩៩៣ ដែលចំណុចនេះមានខ្លឹមសារប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងមាត្រា៤១៩ ចំណុចទី៦ (ការមិនបានសម្រេចលើពាក្យប្តឹងសុំរបស់អយ្យការ ឬភាគីកាលណាពាក្យប្តឹងសុំនេះធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានន័យយ៉ាងច្បាស់លាស់) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៧។

ឆ. ការបំភ្លៃអង្គហេតុ

តុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោម ដោយមូលហេតុការបំភ្លៃអង្គហេតុ។ អង្គហេតុ គឺជាធាតុមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់កំណត់អំពីអង្គច្បាប់ ដូចជាធាតុផ្សំនៃបទល្មើសជាអាទិ៍។ ការប្រែប្រួលនៃអង្គហេតុធ្វើឱ្យមានការសន្និដ្ឋានលើអង្គច្បាប់ផ្សេងផងដែរ ដូចជាពីមានបទល្មើសទៅជាគ្មានបទល្មើស។ អង្គហេតុត្រូវតែច្បាស់លាស់ និងគ្មានការសង្ស័យ។ តុលាការត្រូវពិនិត្យមើលបទចោទនីមួយៗ និងទឡ្ហីករណ៍[65]ដែលបានលើកនៅពេលសវនាការ។

[65] ទឡ្ហីករណ៍ មានន័យថា ពាក្យ ឬសេចក្តីដែលសំអាង បញ្ជាក់ថាជាសេចក្តីពិត(វចនានុក្រមខ្មែរពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ទំព័រ៤៤១)

ជ. គ្មានសំអាងហេតុ

សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមដែលធ្វើឡើងដោយគ្មានសំអាងហេតុអាចត្រូវបានបដិសេធដោយតុលាការកំពូល។ ជាគោលការណ៍គ្រប់ការសម្រេចសេចក្តីរបស់តុលាការត្រូវមានសំអាងហេតុ។ សំអាងហេតុ គឺសំដៅទៅលើអំណះអំណាងនៃអង្គហេតុ និងអំណះអំណាងនៃអង្គច្បាប់នៃការសម្រេចសេចក្តីដោយមានសំអាងហេតុធ្វើឱ្យគេមានទំនុកចិត្តទៅលើសេចក្តីសម្រេចនោះ ដោយហេតុថាការសម្រេចសេចក្តីនោះមានហេតុផលហើយធ្វើឱ្យអ្នកដែលមិនពេញចិត្តនឹងការសម្រេចសេចក្តីនោះ មានមូលដ្ឋានដើម្បីអាចប្តឹងឧបាស្រ័យទៅតុលាការជាន់ខ្ពស់បាន។ នៅក្នុងអង្គហេតុតុលាការត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់គូភាគី[66]។

ឈ. ការផ្ទុយគ្នារវាងសំអាងហេតុ និងសេចក្តីសម្រេច

ការផ្ទុយគ្នារវាងសំអាងហេតុ និងសេចក្តីសម្រេចក៏ជាមូលហេតុដែលអាចនាំឱ្យតុលាការកំពូលបដិសេធនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមបានដែរ។ សំអាងហេតុគឺជាការយល់ឃើញរបស់តុលាការតាមរយៈការសន្និដ្ឋានទៅលើ អង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ដើម្បីឈានទៅដល់ការសម្រេចសេចក្តីមួយ។ ដើម្បីឱ្យគេយល់បានពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការសម្រេចសេចក្តីមួយ គឺគេមើលទៅលើការយល់ឃើញ ឬសំអាងហេតុនៃសេចក្តីសម្រេចនោះ។ សំអាងហេតុត្រូវតែស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេច កាលណាការសម្រេចសេចក្តីដែលផ្ទុយគ្នាពីសំអាងហេតុធ្វើឱ្យគេមិនអាចដឹងថាសេចក្តីសម្រេចនោះឈរលើមូលដ្ឋានអ្វីនោះទេ។ ផ្នែកសំអាងហេតុពោលគឺ ទឡ្ហីករណ៍នៃអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ដែលនាំឱ្យតុលាការចេញសេចក្តីសម្រេច[67]។

ប្រសិនបើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានបដិសេធចោលសេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវគេប្តឹងសាទុក្ខនេះមានអានុភាពយកទៅអនុវត្តបាន។ ភាគីដែលបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនត្រូវបដិសេធចោលមិនអាចប្តឹងសាទុក្ខបានទៀតឡើយចំពោះសាលដីកាដដែលនោះ ទោះលើកយកលេស ឬមធ្យោបាយអ្វីមកសំអាងក៏ដោយ[68] (លើកលែងតែករណីមានបណ្តឹងសើរើ)។

ការកំណត់អំពីមូលហេតុជាក់លាក់នៃបណ្តឹងសាទុក្ខ គឺដោយសារតែតុលាការកំពូលជាចៅក្រមអង្គច្បាប់មិនមែនជាចៅក្រមអង្គហេតុឡើយ។ មាត្រា៤៣៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានចែងយ៉ាងជាក់ច្បាស់ថាតុលាការកំពូលត្រូវសម្រេចលើបញ្ហាច្បាប់ដែលលើកឡើងដោយអ្នកប្តឹងសាទុក្ខ និងដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងសារណា[69]។

---

[66] មាត្រា៣៥៧ កថាខណ្ឌទី៣ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[67] មាត្រា៣៥៧ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[68] មាត្រា២២០ កថាខណ្ឌទី២ ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ១៩៩៣

[69] មាត្រា៤៣៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

២. ២. ២. បុគ្គលដែលអាចប្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខអាចធ្វើទៅបាន ដោយបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិប្តឹងសាទុក្ខ តាមមាត្រា៤១៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ មានដូចខាងក្រោម៖

-**អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល៖** ជាតំណាងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ហើយមានតួនាទីសុំឱ្យមានការគោរពច្បាប់នៅក្នុងពេលមានបណ្តឹងសាទុក្ខ បណ្តឹងសើរើ និងបណ្តឹងតវ៉ាផ្សេងៗទៀតដែលត្រូវបានប្តឹងមកកាន់តុលាការកំពូល។ នៅពេលដែលអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលពិនិត្យឃើញថាសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍មិនត្រឹមត្រូវ ឬការសម្រេចនោះមានការខ្វះចន្លោះអំពីទណ្ឌកម្ម ឬបទល្មើសណាមួយនោះ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលអាចធ្វើការប្តឹងសាទុក្ខទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចនោះបាន រួមទាំងភ្ជាប់ជាមួយនូវសារណានៃមូលហេតុបណ្តឹងសាទុក្ខផងដែរ។

-**អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍៖** ជាតំណាងមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ហើយតួនាទីរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ គឺធ្វើការឃ្លាំមើលការអនុវត្តច្បាប់ដែលស្ថិតនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចដែលកំណត់ដោយច្បាប់ (សាលាឧទ្ធរណ៍តំបន់) មានន័យថា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ធ្វើការត្រួតពិនិត្យរាល់ពាក្យបណ្តឹងដែលត្រូវបានប្តឹងមកកាន់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដូចជាពាក្យបណ្តឹងពីសេចក្តីសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការរបស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូង ឬក៏ពិនិត្យពីសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដែលធ្វើឡើងមិនត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ឬការសម្រេចនោះមានការខ្វះចន្លោះអំពីទណ្ឌកម្ម ឬបទល្មើសណាមួយ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍អាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខមកកាន់តុលាការកំពូលរួមទាំងភ្ជាប់ជាមួយនូវសារណានៃមូលហេតុបណ្តឹងសាទុក្ខផងដែរ។

-**ជនជាប់ចោទ ឬពិរុទ្ធជន** ៖ ជនជាប់ចោទ គឺជាជនដែលត្រូវបានគេបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះនៅចំពោះមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ។

ពិរុទ្ធជន គឺជាជនដែលត្រូវបានតុលាការព្រហ្មទណ្ឌប្រកាសថា មានពិរុទ្ធភាពក្នុងពេលសវនាការ ។

នៅពេលដែលជនជាប់ចោទ ឬពិរុទ្ធជនមានការមិនសុខចិត្តទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមដែលបានសម្រេចសេចក្តីមកលើខ្លួននោះ គឺជននោះអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខមកកាន់តុលាការកំពូលតាមរយៈពេលដែលកំណត់ដោយច្បាប់[70]មាត្រា៤២០ (រយៈពេលដើម្បីធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

-**បុគ្គលដែលត្រូវគេទាមទារក្នុងករណីនៃនីតិវិធីបត្យាប័ន៖** គឺសំដៅទៅលើបុគ្គលជាជនបរទេសដែលរស់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយកម្មវត្ថុនៃការប្តឹងទាមទារគឺពាក់ព័ន្ធនឹងបត្យាប័ន [71] ។ បុគ្គលដែលត្រូវបានគេ

[70] មាត្រា៤២០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

ទាមទារនៅក្នុងនីតិវិធីបត្យាប័ននោះអាចធ្វើការប្តឹងសាទុក្ខមកកាន់តុលាការកំពូលអំពីបញ្ហានៃការសម្រេចអំពីការបញ្ជូនខ្លួនទៅតាមនីតិវិធីបត្យាប័ន។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖ គឺធ្វើឡើងក្នុងនាមជាជនរងគ្រោះ កាលណាជនរងគ្រោះនោះជាអនីតិជន ឬជានីតិជនដែលស្ថិតនៅក្រោមរបបដែលច្បាប់កំណត់ ដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនោះគឺជាអ្នកតំណាងដោយស្របច្បាប់របស់អនីតិជន ឬជានីតិជនដែលស្ថិតនៅក្រោមរបបច្បាប់កំណត់ (អ្នកអាណាព្យាបាល) ។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចប្តឹងសាទុក្ខមកកាន់តុលាការកំពូលបាន នៅពេលដែលខ្លួនមិនសុខចិត្តទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដែលសម្រេចទាក់ទងទៅនឹងសំណងផ្នែករដ្ឋប្បវេណីដែលខ្លួនត្រូវទទួល ហើយខ្លួនយល់ថាការសម្រេចនេះគឺមិនត្រឹមត្រូវទៅតាមអ្វីដែរខ្លួនបានទាមទារ។

-អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី៖ អ្នកដែលទទួលខុសត្រូវខាងសំណងរដ្ឋប្បវេណី គឺជាជនទាំងឡាយណាដែលច្បាប់តម្រូវឱ្យទទួលខុសត្រូវខាងសំណងរដ្ឋប្បវេណីចំពោះទង្វើរបស់ជនល្មើសដែលជននោះស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីដែលច្បាប់ទទួលស្គាល់។ ការទទួលខុសត្រូវរបស់ឪពុកម្តាយចំពោះកូនដែលជាអនីតិជន និងការទទួលខុសត្រូវរបស់និយោជកទៅលើអំពើរបស់និយោជិត។ ការប្តឹងសាទុក្ខមកកាន់តុលាការកំពូលរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីគឺនៅពេលដែលអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីយល់ឃើញថា សេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដែលសម្រេចអំពីសំណងរដ្ឋប្បវេណីដែលខ្លួនត្រូវទទួលខុសត្រូវនោះ មិនសមស្របទៅនឹងអ្វីដែលខ្លួនអាចទទួលខុសត្រូវទេ ឬមិនសមស្របទៅនឹងច្បាប់។ អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីអាចជា ឪពុកម្តាយ ឬអាណាព្យាបាលរបស់ជនល្មើសដែលជាអនីតិជន អ្នកមានសិទ្ធិជាអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬហិតូបត្ថម្ភកៈរបស់ជនល្មើស សិទ្ធិវន្តរបស់ជនល្មើស និយោជករបស់ជនល្មើស និងអាចជាក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង។

២. ២. ៣. រយៈពេលនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេលដូចខាងក្រោម[72]៖

-១ (មួយ) ខែ ចំពោះសាលដីការបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍

-១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ចំពោះសាលដីការបស់សភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍

-៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ចំពោះមតិរបស់សភាស៊ើបសួរដែលបញ្ចេញក្នុងរឿងបត្យាប័ន។

កាលណាសាលដីកាកំបាំងមុខត្រូវបានសម្រេចម្តងទៀតរួចហើយ ឬរយៈពេលប្តឹងទាស់បានកន្លងផុត ឬសាលដីកាចំពោះមុខរយៈពេលប្តឹងសាទុក្ខគិតពីពេលប្រកាសសាលដីកា។

[71] សូមអាន ជំពូកទី២ កថាភាគទី១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧ ត្រង់ចំណុចនេះ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាអាចយល់ព្រមប្រគល់ដល់រដ្ឋបរទេស នូវអាណិកជនបរទេសដែលស្នាក់នៅដែនដីកម្ពុជា។

[72] មាត្រា៤២០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាង ឆ្នាំ២០០៧

កាលណាសាលដីកាដែលប្ដឹងសាទុក្ខ ជាសាលដីកាដែលចាត់ទុកថាចំពោះមុខ រយៈពេលត្រូវផ្ដើមពីការឱ្យដំណឹង។

កាលណាសាលដីកាសម្រេចដោយកំបាំងមុខ រយៈពេលត្រូវផ្ដើមគិតពីការផុតរយៈពេលប្ដឹងទាស់។

កាលណាសាលាឧទ្ធរណ៍ចេញសាលដីកាចាត់របៀប បណ្ដឹងសាទុក្ខត្រូវទទួលបានភ្លាមប្រសិនបើសាលដីកានេះបញ្ចប់នីតិវិធី។ ក្នុងករណីផ្ទុយពីនេះ សាលដីកាចាត់របៀប[73] (សាលដីកាមិនទាន់ដល់អង្គសេចក្ដីដោយគ្រាន់តែពិនិត្យបន្ថែមទៅលើភស្តុតាងដែលមាន) អាចដាក់ជូនតុលាការកំពូលពិនិត្យជាមួយគ្នានឹងសាលដីកាលើអង្គសេចក្ដីតែប៉ុណ្ណោះ[74]។

២. ៣. ចំណាត់ការនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ

២. ៣. ១. ការចុះបញ្ជីសំណុំរឿង

នៅពេលដែលសំណុំរឿង បានមកដល់តុលាការកំពូល ក្រឡាបញ្ជីត្រូវចុះបញ្ជី មាត្រា៤២៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ[75]។ ប៉ុន្តែជាក់ស្ដែងបច្ចុប្បន្ននៅពេលដែលសំណុំរឿងដែលបញ្ជូនពីសាលាឧទ្ធរណ៍មកដល់តុលាការកំពូល ការិយាល័យរដ្ឋបាលទូទៅជាអ្នកទទួលសំណុំរឿង និងចុះបញ្ជី[76]។ នាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិកនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវចុះបញ្ជីរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌយ៉ាងយូរបំផុតមិនឱ្យលើសពីព្រឹកថ្ងៃធ្វើការបន្ទាប់ រួចដាក់ជូនប្រធានតុលាការកំពូលដើម្បីចាត់ចៅក្រមរបាយការណ៍[77]។ ដូចនេះនៅពេលដែលសំណុំរឿងមកដល់តុលាការកំពូល ការិយាល័យរដ្ឋបាលទូទៅត្រូវទទួលចុះបញ្ជីសំណុំរឿងក្នុងសៀវភៅទទួលសំណុំរឿង បន្ទាប់មកត្រូវបញ្ជូនទៅកាន់ប្រធានតុលាការកំពូលដើម្បីចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងដីកាសម្រេចចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍។ បន្ទាប់មកចៅក្រមរបាយការណ៍នោះត្រូវប្រគល់សំណុំរឿងទៅឱ្យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការកំពូលដើម្បចាត់ការនីតិវិធី ដូចជាជូនដំណឹងអំពីការចុះបញ្ជីនៃសំណុំរឿង, លិខិតបង្គាប់ឱ្យដាក់សារណាការពារ និងលិខិតបង្គាប់ឱ្យដាក់សារណាតប។

២. ៣. ២. រយៈពេលធ្វើសារណា

ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការកំពូលត្រូវជូនដំណឹងដល់គូភាគីអំពីការចុះបញ្ជីនៃសំណុំរឿង។ ការជូនដំណឹងនៅក្នុងន័យនេះ គឺសំដៅទៅដល់ការជូនដំណឹងរបស់ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការកំពូលទៅកាន់អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខ និង

[73] សាលដីកាចាត់របៀប (សាលដីកាមិនទាន់ដល់អង្គសេចក្ដី) គឺជាសាលដីកាដែលសម្រេចអំពីបញ្ហានីតិវិធីហើយមិនជំនុំជម្រះដល់អង្គសេចក្ដីនោះទេ ប៉ុន្តែនៅពេលលេចឡើងនូវអញ្ញតកម្ម ឬអង្គហេតុថ្មី ត្រូវចាត់របៀប។

[74] មាត្រា៤២១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[75] មាត្រា៤២៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[76] សេចក្ដីសម្រេច ស្ដីពីការផ្ទេរការគ្រប់គ្រងកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការដល់ការិយាល័យជំនាញនៃអគ្គលេខាដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល លេខ, ៣៤៩/១៦ តកក.រ.ប ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦

[77] ប្រការ៤ នៃដីកាសម្រេច លេខ៥៥៤ តកក២០១៦ ស្ដីពីការបែងចែកសំណុំរឿង និងការចាត់ចែងរដ្ឋបាល រឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ

ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធអំពីការចុះបញ្ជីនៃសំណុំរឿង។ បន្ទាប់មកក្រឡាបញ្ជីត្រូវធ្វើលិខិតជូនដំណឹងទៅកាន់អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខឱ្យដាក់សារណាការពារដើម្បីរៀបរាប់អំពីមូលហេតុដែលប្ដឹងសាទុក្ខមកកាន់តុលាការកំពូល ក៏ដូចជាការរៀបរាប់អំពីមធ្យោបាយខាងផ្លូវច្បាប់។ ប្រសិនបើក្នុងករណីដែលអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខនោះមានមេធាវីការពារសិទ្ធិ និងមានលិខិតពឹងពាក់មេធាវីត្រឹមត្រូវ ការជូនដំណឹងនេះក៏ត្រូវបានបញ្ជូនទៅកាន់មេធាវីនោះផងដែរ។ អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខអាចតាំងមេធាវីរបស់ខ្លួនបាន ចាប់ពីសំណុំរឿងនោះត្រូវបានចុះបញ្ជីក្នុងសៀវភៅចុះបញ្ជីរបស់តុលាការកំពូលរហូតដល់មុនថ្ងៃសវនាការ ០១ (មួយ) ថ្ងៃ ។

លិខិតបង្គាប់ឱ្យដាក់សារណាការពារកំណត់រយៈពេល ២០ថ្ងៃ[78] គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខបានទទួលលិខិតជូនដំណឹងនេះ។ នៅពេលដែលអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខបានដាក់សារណាការពារមកកាន់តុលាការហើយនោះ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវជូនដំណឹងបង្គាប់ឱ្យចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខដាក់សារណាតបមកតុលាការកំពូលវិញម្ដងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសារណាការពាររបស់អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខ។ លិខិតបង្គាប់ឱ្យដាក់សារណាតបមានរយៈពេល ២០ (ម្ភៃ)ថ្ងៃ ដូចគ្នានឹងលិខិតបង្គាប់ឱ្យដាក់សារណាការពារដែរ គឺគិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានទទួលលិខិតនេះ។ ក្នុងករណីដែលអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខមិនបានដាក់សារណាការពារមកកាន់តុលាការកំពូលក្នុងរយៈពេល ២០(ម្ភៃ) ថ្ងៃ ដែលបានកំណត់ទេនោះ អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខអាចដាក់ពាក្យសុំពន្យារពេលនៃការដាក់សារណាការពារនេះមកកាន់តុលាការកំពូលដោយមានមូលហេតុសមរម្យ។ ការពន្យារពេលនេះមិនអាចលើសពី ១០ថ្ងៃបានទេ មានន័យថាការពន្យារពេលបានត្រឹមតែ១០ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ។

២. ៣. ៣. ការចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍

លុះដល់ផុតរយៈពេលកំណត់ដើម្បីដាក់សារណា ឬក៏អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខ និងចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខបានអនុវត្តតាមនីតិវិធីដោយដាក់សារណាមកតុលាការកំពូលរួចរាល់ហើយនោះ ប្រធានតុលាការកំពូលនឹងចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ម្នាក់រួចបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅចៅក្រមរបាយការណ៍នោះ ដោយមានភ្ជាប់សារណាទៅជាមួយផង[79] ដើម្បីចៅក្រមរបាយការណ៍សរសេររបាយការណ៍តាមមាត្រា៤៣១ (ការសរសេររបាយការណ៍) និងចាត់ការតាមមាត្រា៤៣២ (ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានិងសេចក្ដីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ[80]។

ចៅក្រមរបាយការណ៍នោះត្រូវធ្វើរបាយការណ៍អំពីសំណុំរឿង ហើយរបាយការណ៍ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវមានទម្រង់ដូចជា៖

-សាវតាជាតិរបស់ជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី

[78] មាត្រា៤២៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[79] មាត្រា ៤៣០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[80] ប្រការ៧ នៃដីកាសម្រេច លេខ៥៥៤ គកក២០១៦ ស្ដីពីការបែងចែកសំណុំរឿង និងការចាត់ចែងរដ្ឋបាល រឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ

ប្តឹងផ្តល់ ជនរងគ្រោះ អ្នកតំណាង (មេធាវី អ្នកតំណាងឱ្យជនរងគ្រោះ)។

-នីតិវិធី និងអង្គហេតុៈ ចៅក្រមរបាយការណ៍ត្រូវរៀបរាប់អំពីអង្គហេតុដែលជាអង្គហេតុនៃរឿងក្តីនោះ ព្រមជាមួយនឹងនីតិវិធីរបស់សាលាដំបូង និងសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលចាត់ការទៅលើរឿងក្តីនោះ។

-ចំណុចច្បាប់ដែលភាគីបានលើកឡើងនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាដំបូង ក៏ដូចជាសាលាឧទ្ធរណ៍ព្រមជាមួយនឹងដំណោះស្រាយដែលចៅក្រមរបាយការណ៍ត្រូវលើកឡើងនៅក្នុងទម្រង់ច្បាប់ គតិច្បាប់នៅក្នុងរបាយការណ៍នោះ[81]។

បន្ទាប់ពីធ្វើរបាយការណ៍នោះរួច ចៅក្រមរបាយការណ៍ត្រូវដាក់របាយការណ៍នោះក្នុងសំណុំរឿង បន្ទាប់មកត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅឱ្យស្ថាប័នមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានតាមច្បាប់កំណត់។

២. ៣. ៤. ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងសេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បន្ទាប់ពីចៅក្រមរបាយការណ៍ធ្វើរបាយការណ៍រួចហើយនោះសំណុំរឿង នោះត្រូវបានបញ្ជូនមកកាន់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ដោយមានសារណា និងរបាយការណ៍មកជាមួយ[82]។

នៅពេលដែលសំណុំរឿងនោះត្រូវបានបញ្ជូនទៅកាន់មហាអយ្យការ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលធ្វើការបែងចែកសំណុំរឿងក្តីនោះទៅឱ្យអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការពិនិត្យ និងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មហាអយ្យការត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយនៅក្នុងសេចក្តីសន្និដ្ឋាននោះត្រូវមានៈ

- សាវតាជាតិរបស់ជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទ
- នីតិវិធីនៃការសម្រេចសេចក្តីរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោម
- ការយល់ឃើញរបស់មហាអយ្យការ (មានទម្រង់ច្បាប់ និងគតិច្បាប់)
- សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មហាអយ្យការ។

បន្ទាប់ពីមហាអយ្យការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានរួចហើយ ត្រូវបញ្ជូនមកប្រធានតុលាការកំពូលដើម្បីកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការ ក៏ប៉ុន្តែមុននឹងបញ្ជូនត្រលប់មកប្រធានតុលាការកំពូលវិញនោះ មហាអយ្យការត្រូវឆ្លងកាត់ការឯកភាព និងយល់ព្រមពីអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលសិន ទើបធ្វើការបញ្ជូនត្រឡប់មកប្រធានតុលាការកំពូល ដើម្បីកំណត់ថ្ងៃសវនាការ។ នៅពេលដែលថ្ងៃបរិច្ឆេទនៃសវនាការត្រូវបានកំណត់រួចហើយនោះ ប្រធានតុលាការត្រូវជូនដំណឹងមកកាន់មហាអយ្យការអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការនោះ។ បន្ទាប់មកមហាអយ្យការត្រូវជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការនោះទៅកាន់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធរួមនឹងមេធាវីផងដែរ។

សំណុំរឿងដែលអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូលបានសន្និដ្ឋានរួច និងបង្វិលមកវិញ ហើយត្រូវចុះបញ្ជីភ្លាមៗតាមលំដាប់លេខរៀងដាក់ជូនប្រធានតុលាការកំពូលដើម្បីចាត់តាំងក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ និងកំណត់

[81] មាត្រា ៤៣១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[82] មាត្រា៤៣២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

កាលបរិច្ឆេទសវនាការដើម្បីឱ្យអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាចាត់ការតាមមាត្រា ៤៣៣ (ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការចំពោះភាគី)នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

ជំពូកទី៣
ការជំនុំជម្រះ
និងការបោះបង់ចោល
បណ្តឹងសារទុក្ខ

ជំពូកទី៣

ការជំនុំជម្រះ និងការបោះបង់ចោលបណ្ដឹងសាទុក្ខ

៣. ១. នីតិវិធីជំនុំជម្រះ

៣. ១. ១. ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទសវនាការ

ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការនេះ បន្ទាប់មកអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាឱ្យដំណឹងកាលបរិច្ឆេទនេះដល់ជនត្រូវចោទ ឬជនជាប់ចោទ ជនរងគ្រោះ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវី-ល-។

ការឱ្យដំណឹងដល់ពិរុទ្ធជន ឬជនជាប់ចោទនៅក្រៅឃុំ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី និងដល់មេធាវីត្រូវធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ឬតាមផ្លូវរដ្ឋបាល ឬតាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ។ កាលណាការឱ្យដំណឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការឱ្យដំណឹងនៅក្នុងសំណុំរឿង។ ពិរុទ្ធជន ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ឬមេធាវីត្រូវផ្ដិតក្រយៅមេដៃស្ដាំ ឬចុះហត្ថលេខាទទួលលិខិតជូនដំណឹងនេះ។ នៅក្នុងករណីដទៃទៀត ការឱ្យដំណឹងត្រូវធ្វើដោយមានបង្កាន់ដៃបញ្ជាក់ថាបានទទួលសម្រាប់ទុកជាសម្គាល់[83]។

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះនៃក្រុមក្រុមប្រឹក្សានីមួយៗត្រូវចាត់តាំងដោយប្រធានតុលាការកំពូលតាមលំដាប់បន្តបន្ទាប់ស្របនឹងបញ្ជីតារាងប្រចាំឆ្នាំដែលបានរៀបចំរួច ឬក្នុងលក្ខខណ្ឌដោយមានវត្តមាន និងគ្មានវិសមិតភាព [84] ។ ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះនេះមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងបណ្ដឹងសាទុក្ខលើកទី១ លើសាលដីកានៃសភាស៊ើបសួរ រឿងបត្យាប័ន រឿងស្រូបទោស និងបណ្ដឹងទាក់ទងនឹងការអនុវត្តទោស បណ្ដឹងសុំបកស្រាយសេចក្ដីសម្រេច លើកលែងតែក្នុងករណីមានវិសមិតភាព[85]។

រាល់សវនាការដែលបានជំនុំជម្រះរួច ត្រូវសម្រេចនូវសាលដីកាមិនឱ្យលើសពី ១៥ថ្ងៃ រួចបញ្ជូនទៅមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលដើម្បីបញ្ជូនសាលដីកាស្ថាពរនោះទៅជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទ-ល-។ ប៉ុន្តែចំពោះសាលដីកាដែលសម្រេចដោះលែងជនដែលកំពុងឃុំខ្លួន ឬសម្រេចចាប់ខ្លួនត្រូវធ្វើឱ្យឆាប់ដើម្បីអនុវត្តមិនឱ្យលើសពី ០១ថ្ងៃ[86]។

---

[83] មាត្រា៤៣៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

[84]វិសមិតភាព (ភាពដែលមិនអាចមាន ឬមិនអាចធ្វើចូលគ្នាបាន) ។ វចនានុក្រម សម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត បោះពុម្ពលើកទី៤ ឆ្នាំ ២០១៨ ទំព័រ ១៣៨៨

[85] ប្រការ១២ នៃដីកាសម្រេច លេខ៥៥៤ តកក២០១៦ ស្ដីពីការបែងចែកសំណុំរឿង និងការចាត់ចែងរដ្ឋបាល រឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០១៧

[86]ប្រការ១៨ នៃដីកាសម្រេចលេខ៥៥៤ តកក២០១៦ ស្ដីពីការបែងចែកសំណុំរឿង និងការចាត់ចែងរដ្ឋបាល រឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០១៧

៣. ១. ២. ការជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១

សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូលមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះសាលដីកាផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍។ ការជំនុំជម្រះក្តីត្រូវធ្វើឡើងដោយមានចៅក្រមចំនួន ០៥(ប្រាំ) រូប ក្នុងនោះមានចៅក្រមមួយរូបជម្រះក្នុងនាមជាប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌ ឬមួយរូបត្រូវបានចាត់តាំងដោយប្រធានតុលាការកំពូលដើម្បីធ្វើជាប្រធានអង្គជំនុំជម្រះដើម្បីដឹកនាំកិច្ចនីតិវិធីក្នុងពេលជំនុំជម្រះ។ ដោយហេតុថា តុលាការកំពូលជាតុលាការអង្គច្បាប់ ដូច្នេះតុលាការកំពូលនឹងជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី១ ដោយពិនិត្យលើអង្គច្បាប់ដែលតុលាការថ្នាក់ក្រោមអនុវត្ត ។

ចំពោះសកម្មភាពជំនុំជម្រះចាប់ផ្តើមដោយៈ

ក-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបើកសវនាការជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសាទុក្ខដោយប្រកាសពីសមាសភាពនៃសមាជិកភាពនៃសមាជិកអង្គសវនាការដែលបានចូលរួមជំនុំជម្រះមានចៅក្រមប្រឹក្សា ក្រឡាបញ្ជី និងតំណាងមហាអយ្យការ ។

ខ-ប្រធានអង្គសវនាការប្រកាសអំពីសញ្ញាណនៃសំណុំរឿងដែលត្រូវធ្វើការជំនុំជម្រះដោយបង្ហាញពីប្រភេទបទល្មើស អង្គហេតុ ក៏ដូចជាឈ្មោះជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី រួមទាំងមេធាវីការពារសិទ្ធិផងដែរ។

គ-ប្រធានអង្គសវនាការបង្គាប់ឱ្យក្រឡាបញ្ជីរាយការណ៍ពីវត្តមានរបស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿង។

ឃ-ប្រធានអង្គសវនាការបង្គាប់ឱ្យចៅក្រមរបាយការណ៍អានរបាយការណ៍នៃសំណុំរឿងដោយមានរៀបរាប់អំពីដីកាចាត់តាំងក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះរបស់ប្រធានតុលាការកំពូល ឈ្មោះ និងអាសយដ្ឋានរបស់ជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី មេធាវី អង្គហេតុប្រភេទបទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ និងដំណើរការនៃនីតិវិធីព្រមទាំងសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមទម្រង់ច្បាប់នៃបណ្តឹងសាទុក្ខ សារណាការពារ និងសារណាតបដែលចុងបណ្តឹងសាទុក្ខបានដាក់មកតុលាការកំពូល។

ង-ក្រោយពីចៅក្រមរបាយការណ៍អានសារណាចប់ ប្រធានអង្គសវនាការអនុញ្ញាតឱ្យតំណាងមហាអយ្យការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។ ករណីផ្សេងទៀត ដែលអ្នកប្តឹងសាទុក្ខជាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ប្រធានអង្គសវនាការបង្គាប់ឱ្យក្រឡាបញ្ជីអានសារណារបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា បន្ទាប់មកទើបអញ្ជើញតំណាងមហាអយ្យការឱ្យធ្វើការកត់សម្គាល់ផ្ទាល់មាត់ (មាត្រា ៣០ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងមត្រា ៧០ កថាខណ្ឌទី២ នៃច្បាប់ស្តីពីការៀបចំអង្គការតុលាការ)។

ច-បន្ទាប់មកប្រធានអង្គសវនាការ ចាប់ផ្ដើមសួរអត្តសញ្ញាណអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខដូចជាឈ្មោះ ភេទ អាយុ សញ្ជាតិ មុខរបរ ទីន្លែងកំណើត ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ឈ្មោះឪពុក ឈ្មោះម្ដាយ ឈ្មោះប្រពន្ធឬប្ដី ចំនួនកូន និង ប្រវត្តិនៃការផ្ដន្ទាទោសពីមុន។ រួចមកទៀតប្រធាននឹងសួរអំពីមេធាវីការពារសិទ្ធិ មូលហេតុនៃការប្ដឹងមិនសុខចិត្ត សាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍ និងសំណូមពរអ្វីបន្ថែមលើសារណាទៀតទេប្រសិនបើមាន។ ហើយបន្ទាប់មក ប្រធានអង្គសវនាការនឹងបន្តាប់ឱ្យអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខថយទៅកន្លែងវិញ។

ឆ-បន្ទាប់មកប្រធាននឹងអញ្ជើញមេធាវីការពារឱ្យអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខ និងមេធាវីការពារឱ្យចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ ឡើងធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋាន រួចក៏ប្រកាសបញ្ចប់ការសួរដេញដោល ហើយអង្គជំនុំជម្រះនឹងថយទៅពិភាក្សា។

៣.១.២.១.ការបដិសេធដោយគ្មានការបង្វិលសំណុំរឿង

កាលណាអំពើដែលចោទប្រកាន់មិនមែនជាបទល្មើសទេ តុលាការកំពូលប្រកាសបដិសេធសាលដីកា របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដោយគ្មានបង្វិលសំណុំរឿងទៅវិញឡើយ[87]។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការកំពូលនឹងសម្រេច ឱ្យជនជាប់ចោទ ឬជនត្រូវចោទរួចខ្លួនពីបទចោទប្រកាន់ ប្រសិនបើអង្គហេតុដែលចោទប្រកាន់ដោយតុលាការ ថ្នាក់ក្រោមនោះមិនមែនជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ*(ឧទាហរណ៍ អង្គហេតុនៃបទល្មើសរំលោភទំនុកចិត្ត ដែលក្រោយ ពីចោទប្រកាន់មកតុលាការកំពូលរកឃើញថា អង្គហេតុនោះពុំមែនជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទេ)*។

៣.១.២.២.ការបដិសេធដោយមានការបង្វិលសំណុំរឿង

កាលណាតុលាការកំពូលយល់ថា បទល្មើសដែលតុលាការថ្នាក់ក្រោមរកឃើញខុសពីបទល្មើសដែល តុលាការកំពូលរកឃើញ នោះតុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្ដីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ហើយបង្វិលទៅ សាលាឧទ្ធរណ៍ឱ្យសម្រេចជាថ្មី ក៏ប៉ុន្តែប្រសិនបើបទល្មើសនោះត្រូវផ្ដន្ទាទោសដូចគ្នា តុលាការកំពូលមិន ចាំបាច់ប្រកាសបដិសេធតែអាចកែប្រែប្រភេទគតិយុត្តនៃបទល្មើស (ឈ្មោះបទល្មើស) ដោយរក្សាទោសដែល បានប្រកាសហើយ និងរក្សាសេចក្ដីសម្រេចផ្នែកសំណងរដ្ឋប្បវេណីឱ្យនៅដដែល។ ករណីមួយទៀតប្រសិនបើ តុលាការកំពូលយល់ឃើញថា អំពើដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់នោះ ជាបទល្មើសមួយផ្សេងពីបទល្មើសដែលត្រូវ បានសម្រេចនៅក្នុងសេចក្ដីសម្រេចដែលត្រូវបានប្ដឹងតវ៉ាមកតុលាការកំពូលហើយការផ្ដន្ទាទោស គឺមានលក្ខណៈ ផ្សេងពីគ្នា នោះតុលាការកំពូលត្រូវបដិសេធការសម្រេចសេចក្ដីរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងនោះ ទៅកាន់សាលាជំម្រះក្ដីដែលមានសមត្ថកិច្ច (សាលាឧទ្ធរណ៍) ដើម្បីជំនុំជម្រះឡើងវិញ។

៣. ១. ៣. ការជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងសាទុក្ខលើកទី២

ករណីដែលតុលាការកំពូលបង្វិលសំណុំរឿងទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ដើម្បីជំនុំជម្រះជាថ្មី ហើយក្រោយពី សម្រេចរួចមក សាលាឧទ្ធរណ៍មិនស្របតាមការយល់ឃើញរបស់តុលាការកំពូល ហើយរឿងក្ដីដដែលនេះត្រូវ

[87] មាត្រា៤៤០ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

បានប្ដឹងសាទុក្ខលើកទី២មកកាន់តុលាការកំពូល នោះតុលាការកំពូលនឹងធ្វើការជំនុំជម្រះទៅលើសំណុំរឿងនោះម្ដងទៀតតាមខ្លឹមសារនៃ មាត្រា៤៤២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការកំពូលជំនុំជម្រះជាសភាពេញអង្គដោយសម្រេចសេចក្ដីទាំងអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ហើយចេញនូវសេចក្ដីសម្រេចជាសាលដីកាស្ថាពរមួយ[88]។

នីតិវិធីនៃការជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងសាទុក្ខលើកទី២ ក៏មិនខុសប្លែកពីនីតិវិធីនៃការជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងសាទុក្ខលើកទី១ ប៉ុន្មានដែរ លើកលែងតែសមាសភាពជំនុំជម្រះដែលត្រូវមានចៅក្រមយ៉ាងតិចចំនួន ០៩រូប តាមមាត្រា៦២ នៃច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ។ ម៉្យាងវិញទៀត ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះនៃសភាពេញអង្គនេះមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងបណ្ដឹងសាទុក្ខលើកទី២ និងបណ្ដឹងសើរើ បណ្ដឹងសុំបកស្រាយសេចក្ដីសម្រេច បណ្ដឹងសុំកែតម្រូវសេចក្ដីសម្រេច លើកលែងតែក្នុងករណីមានវិសមិតភាព។

សភាពេញអង្គបើកការជំនុំជម្រះទាំងអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុ ដោយពិនិត្យលើការសម្រេចសេចក្ដីរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមក្នុងការបកស្រាយច្បាប់ ការអនុវត្តច្បាប់ ព្រមទាំងអាចកែប្រែលើអង្គសេចក្ដីដែលតុលាការថ្នាក់ក្រោមសម្រេចទៀតផង ***ឧទាហរណ៍*** *តុលាការថ្នាក់ក្រោមសម្រេចផ្ដន្ទាទោសបុគ្គល "ក" លើបទល្មើស ហិង្សាដោយចេតនា មាត្រា ២១៧ នៃក្រមព្រហទណ្ឌ ដោយតុលាការថ្នាក់ក្រោម ផ្ដន្ទាទោសបុគ្គលនោះចំនួន ០៣ (បី) ឆ្នាំដែលជាការកំណត់ ទោសអតិបរិមា ក្នុងបទល្មើសហិង្សាដោយចេតនា ដូច្នេះ តុលាការកំពូលអាចសម្រេចសេចក្ដីដោយកែប្រែការផ្ដន្ទាទោសបុគ្គល "ក" មកជា ០២ (ពីរ) ឆ្នាំវិញបាន បើតុលាការកំពូលយល់ឃើញថាធ្ងន់ល្មមនឹងអំពើរបស់ជនជាប់ចោទ។*

ដោយហេតុថាសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខជាសេចក្ដីសម្រេចចុងក្រោយបិទផ្លូវតវ៉ា ហើយសេចក្ដីសម្រេចនេះអាចក្លាយទៅជាយុត្តិសាស្ត្រសម្រាប់ឱ្យតុលាការថ្នាក់ក្រោមធ្វើការអនុវត្តតាម។

៣. ១. ៤. អានុភាពនៃសេចក្ដីសម្រេចលើបណ្ដឹងសាទុក្ខលើកទី២

ការសម្រេចសេចក្ដីរបស់តុលាការកំពូលអាចចេញជាលទ្ធផលដូចជា៖ បដិសេធបណ្ដឹងសាទុក្ខ, ទទួលបណ្ដឹងសាទុក្ខ និងមិនទទួលជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ។

ការបដិសេធបណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់តុលាការកំពូល គឺដោយសារតែបណ្ដឹងសាទុក្ខនោះវាពុំត្រូវនឹងមូលហេតុណាមួយនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ។ នៅពេលដែលបណ្ដឹងសាទុក្ខត្រូវបានបដិសេធ នោះសេចក្ដីសម្រេចដែលតុលាការថ្នាក់ក្រោមបានសម្រេចនោះមានអានុភាពស្ថាពរ ហើយអ្នកប្ដឹងសាទុក្ខមិនអាចប្ដឹងសាទុក្ខសាជាថ្មីអំពីសេចក្ដីសម្រេចស្ថាពរនោះបានទេ។

ការទទួលបណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់តុលាការកំពូល គឺដោយសារតែបណ្ដឹងសាទុក្ខនោះត្រូវនឹងមូលហេតុណាមួយនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខ*(មូលហេតុនៃបណ្ដឹងសាទុក្ខក្នុងមាត្រា៤១៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ)* នោះតុលាការ

[88] មាត្រា៤៤២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧

កំពូលនឹងបដិសេធសាលដីការបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមរួចសម្រេចជាថ្មី។ ចំពោះបណ្តឹងសាទុក្ខលើកទី២ តុលាការកំពូលនឹងជំនុំជម្រះទាំងអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់។

ការមិនទទួលជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់តុលាការកំពូល គឺដោយសារតែបណ្តឹងខុសច្បាប់ (*ឧទាហរណ៍ បណ្តឹងសាទុក្ខហួសកំណត់ច្បាប់*) ឬបុគ្គលដែលប្តឹងសាទុក្ខពុំគោរពតាមលក្ខខណ្ឌទម្រង់ដែលច្បាប់បានកំណត់ *(ឧទាហរណ៍ មេធាវីដែលធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខពុំមានលិខិតទទួលសិទ្ធិប្តឹងសាទុក្ខ) -ល-។*

៣. ២. ការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ

៣. ២. ១. អំពីការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ

តាមវចនានុក្រមសម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ពាក្យបោះបង់ថ្នាក់ពាក្យកិរិយាស័ព្ទ ហើយមានន័យថា គឺជាការលះបង់ចោលមិននឹកនា មិនថែទាំ។ ចំណែកពាក្យសាទុក្ខ គឺមានថ្នាក់ជាកិរិយាស័ព្ទ ហើយមានន័យថា ការនិយាយសេចក្តីទុក្ខរបស់ខ្លួន។

យោងតាមអត្ថន័យនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបណ្តឹងសាទុក្ខសំដៅទៅលើបណ្តឹងឧបាស្រ័យ [89] ចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍មកកាន់តុលាការកំពូល ដោយធ្វើឡើងដោយអ្នកមានសិទ្ធិអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ។ ចំពោះការបោះបង់បណ្តឹងសាទុក្ខ ជាសកម្មភាពដែលបុគ្គលណាមួយលះបង់សេចក្តីប្តឹងមិនសុខចិត្តនឹងសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដោយជាការដកបណ្តឹង ឬបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខនោះវិញ។ សកម្មភាពបែបនេះធ្វើឱ្យសាលដីកាដែលសាលាឧទ្ធរណ៍បានសម្រេចមកហើយនោះចូលជាស្ថាពរ។ ទោះបីជា នីតិវិធីបណ្តឹងកំពុងដំណើរការ ឬរហូតដល់នីតិវិធីសវនការ ក៏អ្នកប្តឹងសាទុក្ខអាចបោះបង់បណ្តឹងសាទុក្ខបានដែរ រហូតដល់មុនពេលដែលប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ និងចៅក្រមប្រឹក្សាថយទៅពិភាក្សា។

ជនជាប់ចោទ ពិរុទ្ធជន បុគ្គលដែលត្រូវទាមទារក្នុងរឿងបត្យាប័ន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីអាចបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន។ ការបោះបង់ចោលនេះត្រូវពិនិត្យកត់ត្រាដោយប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូល[90]។

៣. ២. ២. របៀបបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ

ក-អំឡុងពេលចំណាត់ការបណ្តឹងសាទុក្ខ

ការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខនេះអាចធ្វើតាមរយៈលិខិតជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរដាក់ជូនមកតុលាការកំពូល អំឡុងពេលចំណាត់ការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់តុលាការកំពូល ដោយមានស្នាមក្រយៅដៃរបស់

---

[89] បណ្តឹងឧបាស្រ័យ (បណ្តឹងតវ៉ារបស់ភាគីដែលពុំយល់ស្របជាមួយសេចក្តីសម្រេចណាមួយ(សាលក្រម សាលដីកា ដីកាសម្រេច) របស់ចៅក្រម ឬតុលាការ ដើម្បីទាមទារឱ្យលុបចោល ឬផ្លាស់ប្តូរសេចក្តីសម្រេចដើម។ (វចនានុក្រម សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ទំព័រ៦៦៧

[90] មាត្រា ៤៣៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ២០១០

អ្នកប្តឹងសាទុក្ខ។

ខ-អំឡុងពេលសវនាការ

ប្រសិនបើចំណាត់ការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខដល់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ អ្នកប្តឹងសាទុក្ខនៅតែអាចបោះបង់បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន ដែលអ្នកប្តឹងសាទុក្ខអាចប្រកាសពីការបោះបង់នេះនៅពេលសវនាការ។ នៅពេលដែលមានការបោះបង់ពាក្យបណ្តឹងដោយផ្ទាល់មាត់ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវកត់ត្រាអំពីការបោះបង់បណ្តឹងសាទុក្ខនោះក្នុងកំណត់ហេតុសវនាការ។ មានន័យថា អ្នកប្តឹងសាទុក្ខបាននិយាយ ឬប្រកាសនាពេលសវនាការយ៉ាងជាក់ច្បាស់ថាខ្លួនមានបំណងបោះបង់ចោលការប្តឹងសាទុក្ខចំពោះសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍។

៣. ២. ៣. អានុភាពនៃការដកបណ្តឹងសាទុក្ខ

ការបោះបង់បណ្តឹងសាទុក្ខនាំឱ្យសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ចូលជាស្ថាពរ។ ការចូលជាស្ថាពរនាំឱ្យសាលដីកាមានអនុភាពពេញលេញទាំងទណ្ឌកម្ម ទោសពិន័យ និងសំណងជំងឺចិត្តផងដែរ។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនាំឱ្យមានបណ្តឹងពីរប្រភេទ គឺបណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដូច្នេះប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចង់ទាមទារសំណងការខូចខាតពីពិរុទ្ធជននោះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវដាក់ពាក្យសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដើម្បីយករូបមន្តមកអនុវត្តសំណងរដ្ឋប្បវេណី។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានរៀបរាប់អំពីនីតិវិធីរបស់តុលាការកំពូលខាងលើនេះរួចមកឃើញថានីតិវិធីនៃបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់តុលាការកំពូលគឺធ្វើឡើងចាប់ពីពេលសំណុំរឿងនោះ បានចុះបញ្ជីសំណុំរឿងនៅក្នុងតុលាការកំពូល។ ការអនុវត្តនីតិវិធីរបស់តុលាការកំពូលគឺផ្អែកទៅតាមការកំណត់នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានកំណត់អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខនៅតុលាការកំពូល កំណត់ពីគោលបំណង មូលហេតុ និងនីតិវិធីនៃការដាក់ពាក្យបណ្តឹងរហូតដល់ដំណាក់កាលនៃការជំនុំជម្រះ ហើយចុងក្រោយចេញសេចក្តីសម្រេចស្ថាពរមួយដែលអាចបញ្ចប់រឿងនោះ។

ការជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសាទុក្ខមកកាន់តុលាការកំពូល ជាការជំនុំជម្រះលើកចុងក្រោយនៃសាលាជម្រះក្តី។ ក្រោយពីការជំនុំជម្រះ តុលាការកំពូលអាចសម្រេចសេចក្តីដោយប្រកាស សេចក្តីសម្រេចដែលសេចក្តីសម្រេចនោះអាចបដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកអាចបដិសេធសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការថ្នាក់ក្រោមទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកការបដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខនេះអាចនាំឱ្យការផ្តន្ទាទោស ឬសាលដីកាចូលជាស្ថាពរ ហើយអ្នកប្តឹងសាទុក្ខមិនអនុញ្ញាតឱ្យប្តឹងសាទុក្ខម្តងទៀតអំពីសាលដីកាដដែលនោះទេ។

សរុបសេចក្តីមកការចុះកម្មសិក្សាពិតជាមានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំង ព្រោះវាបានផ្តល់ឱ្យសិស្ស និស្សិតទាំងអស់យល់ដឹងច្បាស់អំពីការអនុវត្ត បទពិសោធន៍ជាក់ស្តែងជីវិតនៃការធ្វើការងារនៃមណ្ឌលកម្មសិក្សាដែលនោះជាការបំពេញទៅលើខ្លឹមសារមេរៀន និងទ្រឹស្តីដែលបានសិក្សានៅសាលានាពេលកន្លងមក ហើយយល់ពីភាពខុសគ្នា និងដូចគ្នារវាងច្បាប់ និងការអនុវត្ត។

មតិយោបល់ និងសំណូមពរ

ដោយសង្កេតឃើញស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃប្រទេសជាតិយើងមានការរីកចម្រើនលើគ្រប់វិស័យ ជាពិសេសវិស័យច្បាប់ គឺជាវិស័យមួយដែលដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់រក្សាស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមជាតិ ហើយវាក៏ជាឧបករណ៍មួយដ៏សំខាន់សម្រាប់ការដឹកនាំក៏ដូចជាការគ្រប់គ្រងប្រទេសជាតិឱ្យមានសុខសន្តិភាពសណ្តាប់ធ្នាប់ របៀបរៀបរយល្អ។ ហេតុនេះ ដើម្បីធានាឱ្យប្រជាជនគ្រប់រូប ទោះបីជាកម្មករ និយោជិត និយោជកជាអ្នកបំរើការនៅក្នុងស្ថាប័នឯកជន ឬមួយក៏ជាមន្ត្រីរាជការសាធារណៈត្រូវតែគោរពច្បាប់ទាំងអស់គ្នា។ ជាពិសេសស្ថាប័ន ឬអង្គភាពដែលមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ពិសេសតុលាការ ក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីឱ្យការអនុវត្តច្បាប់បានត្រឹមត្រូវ និងមានប្រសិទ្ធិភាព។ ជាពិសេសនោះគឺចៅក្រមដែលជាអ្នកកាត់សេចក្តីតំណាងឱ្យស្ថាប័នតុលាការត្រូវជៀសឱ្យឆ្ងាយអំពី អគតិទាំង៤ នៅក្នុងពេលដែលខ្លួនធ្វើការវិនិច្ឆ័យ និងសម្រេចសេចក្តី។ អគតិទាំងនោះរួមមាន ឆន្ទាគតិ សេចក្តីលំអៀងព្រោះស្រឡាញ់ ទោសាគតិ សេចក្តីលំអៀងព្រោះស្អប់ មោហាគតិ សេចក្តីលំអៀងព្រោះល្ងង់ ភយាគតិ សេចក្តីលំអៀងព្រោះខ្លាចបុណ្យ ខ្លាចអំណាច ឬខ្លាចគតិ។ ចំពោះប្រព័ន្ធតុលាការ គួរគប្បីខិតខំធ្វើយ៉ាងណាបង្កើតឱ្យមានចៅក្រមដែលត្រូវទទួលបន្ទុកជំនុំជម្រះតាមផ្នែកនៃរឿងក្តីតែមួយជំនាញបានហើយ ដូចជាចៅក្រម ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ ផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ផ្នែកការងារដែលនៅក្នុងច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ ក៏បានកំណត់អំពីសមត្ថកិច្ចជំនាញនៃផ្នែកនីមួយៗផងដែរនោះ។ ការបែងចែកបែបនេះ គឺក្នុងគោលបំណងដើម្បីធានាការវិនិច្ឆ័យរឿងក្តីនឹងកាន់តែមានសុក្រឹតភាពដែលភាគីទាំងសងខាងអាចទទួលយកបាន និងមានការស្ងប់ចិត្តទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចនេះ។

ឯកសារយោង

- **ឯកសារជាភាសាខ្មែរ**
- **រដ្ឋធម្មនុញ្ញ**

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកញ្ញា គ.ស. ១៩៩៣

- **ច្បាប់ និងអនុក្រឹត្យ**

-ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រកាសឱ្យប្រើ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧

-ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រកាសឱ្យប្រើ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩

-ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រកាសឱ្យប្រើ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦

-ច្បាប់ ស្តីពី ការចាត់តាំង និងសកម្មភាពសាលាជម្រះក្តីនៃរដ្ឋកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៣

-ច្បាប់ ស្តីពី ការរៀបចំតុលាការប្រជាជនបដិវត្តខេត្តក្រុង ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៨០

-ច្បាប់ ស្តីពី នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៣

-ច្បាប់ ស្តីពី ការរៀបចំស្ថាប័នតុលាការ និងអយ្យការចុះថ្ងៃទី១០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨២

-ច្បាប់ ស្តីពី ការរៀបចំអង្គការតុលាការ, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៥, ចុះថ្ងៃទី២២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤

-ច្បាប់ ស្តីពី លក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៦, ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤

-ច្បាប់ ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម, លេខ នស/រកម/០៧១៤/០១៧, ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤

-ច្បាប់ ស្តីពី ការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកផ្នែកច្បាប់ក្នុងវិស័យព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០

-អនុក្រឹត្យ ស្តីពី ការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តទៅរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល លេខ ២៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦

- **សេចក្តីសម្រេច និងដីកាសម្រេច**

-សេចក្តីសម្រេច ស្តីពី ការផ្ទេរការគ្រប់គ្រងកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការដល់ការិយាល័យជំនាញនៃអគ្គលេខាដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល លេខ៣៤៩/១៦ តកក.រ.ប ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦

-សេចក្តីសម្រេច ស្តីពី ការបែងចែកភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវ នៅក្នុងអគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល លេខ ២២៤/១៦ តកក.សសរ

-ដីកាសម្រេច ស្តីពី ការបែងចែកសំណុំរឿង និងការចាត់ចែងរដ្ឋបាល រឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ៥៥៤ តកក.២០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ។

-ដីកាសម្រេច ស្តីពី ការកែសម្រួលដីកាសម្រេចលេខ ៥៧៣ តកក.២០១៦ ចុះថ្ងៃទ២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១

-ដីកាសម្រេចលេខ ៥៥៤ តកក.២០១៦ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ។

- **សៀវភៅ និងឯកសារផ្សេងៗ**

-សៀវភៅ នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ រៀបរៀងដោយ លោកសាស្ត្រាចារ្យ រុន ពណ្ណារិទ្ធ និងលោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ ចាំង ស៊ីណាត រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង ឆ្នាំ២០១៥

-សៀវភៅស្រាវជ្រាវ មរតកយុត្តិខ្មែរ ដោយ លោកបណ្ឌិត ហ៊ែល ចំរើន ចុះថ្ងៃទី០១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩

-សៀវភៅ ប្រវត្តិគំនិតនយោបាយ និទទ្រឹស្តីរដ្ឋ ដោយ បណ្ឌិត ឈុន ណារ៉េត ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១២

-របាយការណ៍ សន្និបាត របស់តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល ប្រចាំឆ្នាំ២០១៩

-វចនានុក្រមខ្មែរ, សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត បោះពុម្ពផ្សាយលើកទី៤ ព.ស.២៥១១ គ.ស.១៩៦៧

-គេហទំព័រផ្លូវការ www.supremecourt.gov.kh

-ប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្គម តុលាការកំពូល មានឈ្មោះផ្លូវការ "តុលាការកំពូល និងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល"

- **ឯកសារជាភាសាបរទេស**

-សៀវភៅ THE SPIRIT OF LAWS របស់លោក ម៉ុង តេស្គីយើ (MONTESQUIEU) ដែលត្រូវបានបោះពុម្ពនៅឆ្នាំ១៧៤៨ ។

-សៀវភៅ The Treaties of Government 1690 របស់លោក ចន ឡុក (JOHN LOCKE) ដែលត្រូវបានបោះពុម្ពលើកទីមួយនៅឆ្នាំ១៦៩០។

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ I

លំហូរនីតិវិធីរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌនៅតុលាការកំពូល

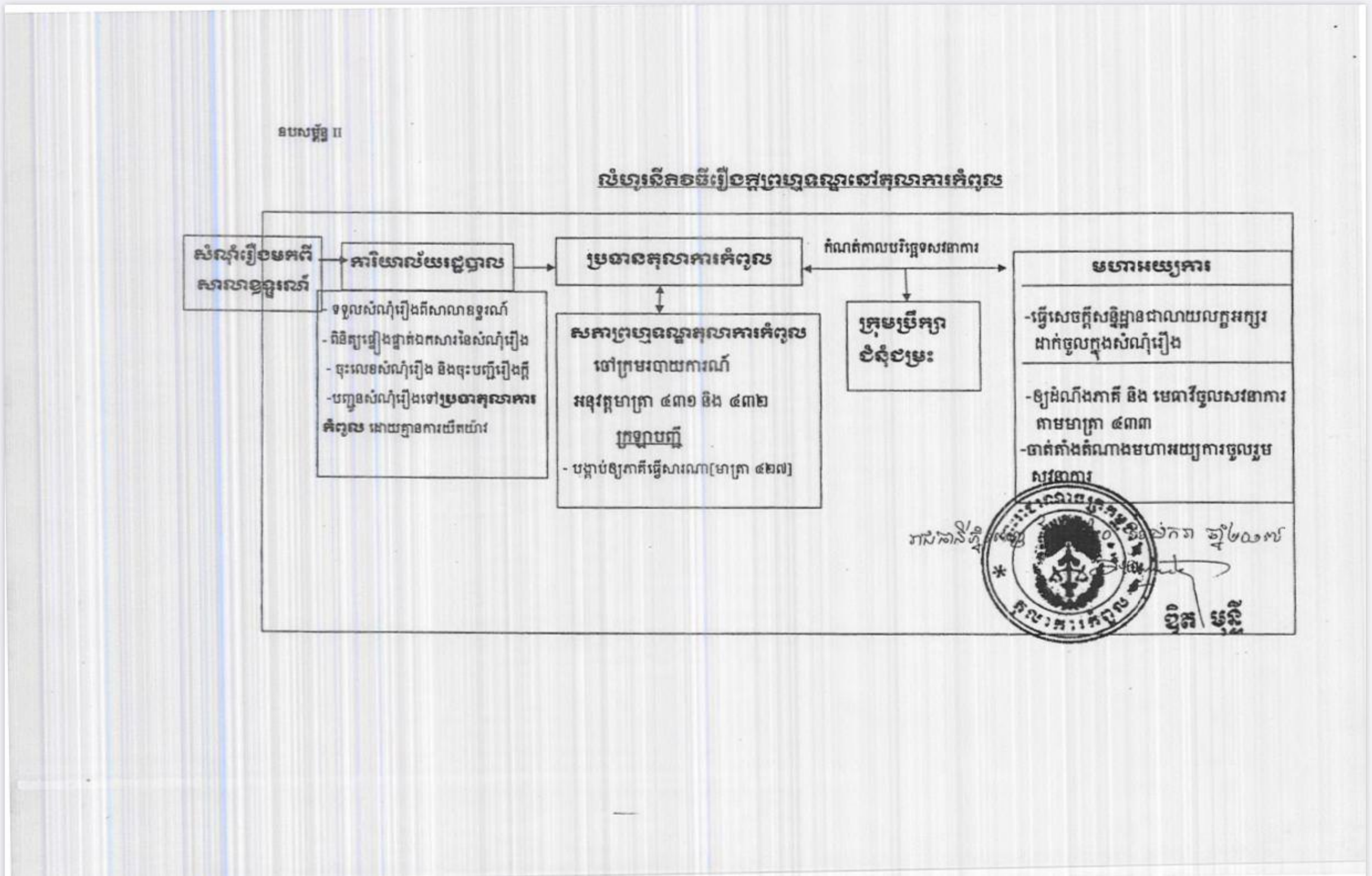

<u>**ឧបសម្ព័ន្ធ II**</u>

<u>**អង្គការលេខរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលតុលាការកំពូល**</u>

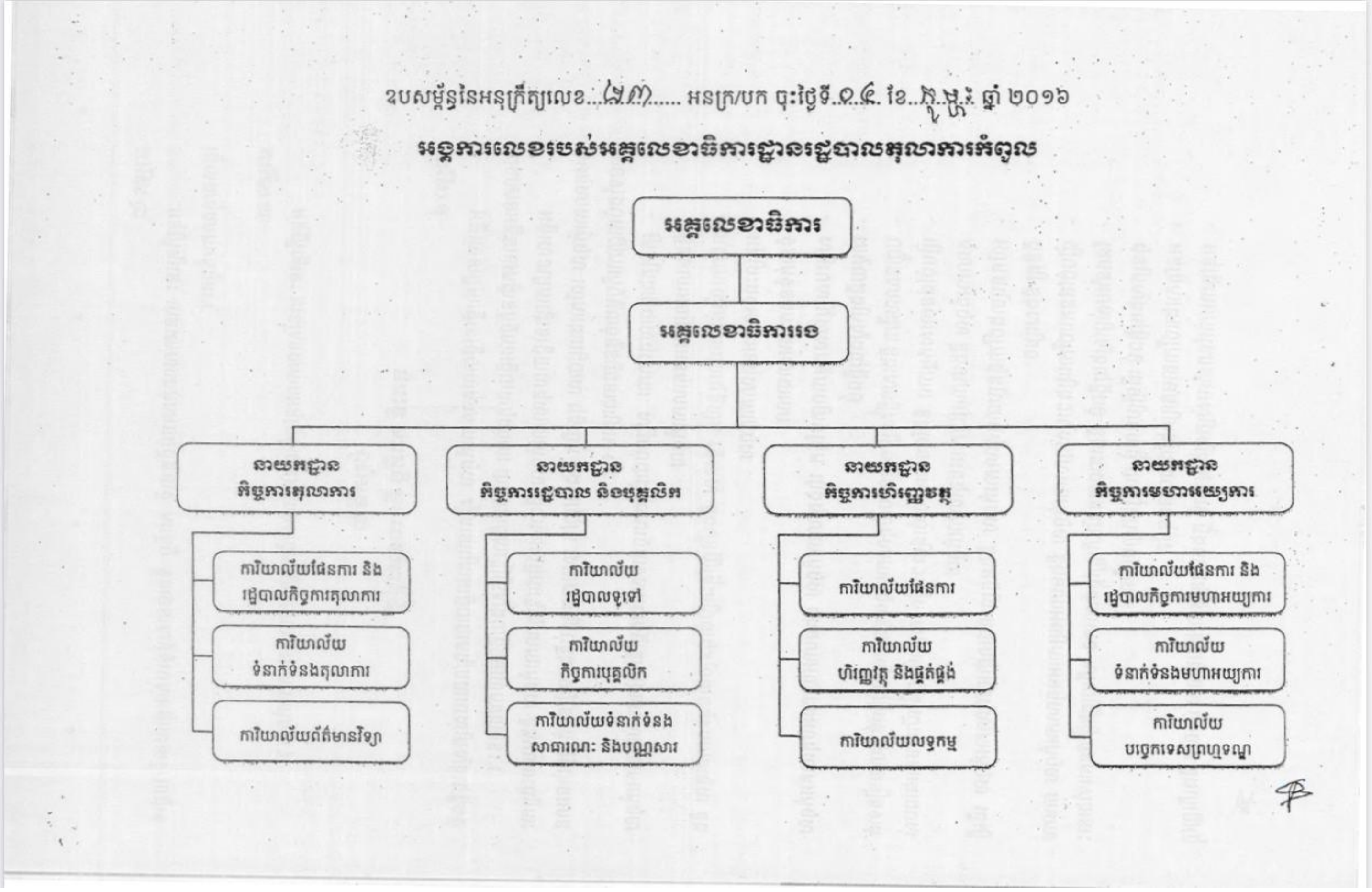

បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តុលាការកំពូល

លេខ ....មអក

បណ្តឹងសាទុក្ខ

-**យោង**តាមមាត្រា៤១៧ មាត្រា៤១៨ មាត្រា៤១៩ និងមាត្រា៤២០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

-**បានឃើញ** សាលដីកាលេខ......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........របស់សាលាឧទ្ធរណ៍

ក្រោយពីបានពិនិត្យ ពិចារណាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

យល់ឃើញថា

....

....

....

....

....។

ហេតុដូច្នេះ

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល សម្រេចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខនឹងសេចក្តីសម្រេចត្រង់ចំណុច...........នៃសាលដីកាលេខ.....ចុះថ្ងៃទី.....ខែ........ឆ្នាំ...........របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូម **ឯកឧត្តមប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍** ចាត់ការតាមនីតិវិធី ។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.....ខែ........ឆ្នាំ..........

ដីកាចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ (បណ្តឹងសាទុក្ខពីសាលដីកាសភាព្រហ្មទណ្ឌ)

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

៣៣៣❖៧៧៧

តុលាការកំពូល

៣៣❖៧៧

សភាព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ៖ ....ចត

ដីកាចាត់តាំង

ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌ

-**បានឃើញ** ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ

-**បានឃើញ** មាត្រា ៤៣០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

-**បានឃើញ** សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ...ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ.......របស់តុលាការកំពូល

សម្រេចចាត់តាំង

លោក/លោកស្រី.....................................ជាចៅក្រមរបាយការណ៍ដើម្បីពិនិត្យអំពីទម្រង់ និង គតិច្បាប់នៃសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌខាងលើ និងសាលដីកាលេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ........ឆ្នាំ..........របស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ហើយធ្វើរបាយការណ៍សន្និដ្ឋានវាយតម្លៃលើអង្គច្បាប់ និងចង្អុលប្រាប់នូវវិធានការដោះស្រាយផ្សេងៗ ដើម្បីដាក់ជូនតុលាការកំពូលជំនុំជម្រះ ។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.....ខែ........ឆ្នាំ..........

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

សារណាការពារបណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តុលាការកំពូល

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ:.......................

ចុះថ្ងៃទី...ខែ......ឆ្នាំ.......

សារណាការពារបណ្ដឹងសាទុក្ខ

-យោងលិខិតជូនដំណឹងឱ្យដាក់សារណាការពារលេខ........តកក.សព្រទចុះថ្ងៃទី.....ខែ........ឆ្នាំ...........របស់ក្រឡាបញ្ជីតុលាការកំពូល

-យោងបណ្ដឹងសាទុក្ខលេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល។

-ក្រោយពីបានពិនិត្យលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........របស់តុលាការកំពូល និងសាលដីកាព្រហ្មទណ្ឌលេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ឃើញថា:

អង្គហេតុ៖ (សង្ខេបអង្គហេតុស្ដាព) ....។

-រឿងហេតុខាងលើនេះ ត្រូវបានអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី/ខេត្ត............................ប្ដឹងចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទឈ្មោះ....................ពីបទ........................លើជនរងគ្រោះឈ្មោះ...................អាយុ......ឆ្នាំ ប្រព្រឹត្តនៅ ភូមិ..........សង្កាត់/ឃុំ..........ខណ្ឌ/ស្រុក..........រាជធានី/ខេត្ត............នៅថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........ វេលាម៉ោង..................... តាមមាត្រា..........នៃ..

-បន្ទាប់មក សាលាដំបូងរាជធានី/ខេត្ត............................បានបើកសវនាការជំនុំជម្រះ តាមសាលក្រម លេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........សម្រេច៖

១-...
....។

២-...
....។

-បន្ទាប់មកទៀត ដោយផ្អែកតាមបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ឈ្មោះ.................សាលាឧទ្ធរណ៍បានជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះ និងសម្រេចតាមសាលដីកាលេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........ដូចខាងក្រោម៖

១-...
....។

២-...

....។

តំណាងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

យល់ឃើញថា

មូលហេតុនៃបណ្ដឹងៈ ពន្យល់ និងបកស្រាយបណ្ដឹងសាទុក្ខនេះ ដោយយោងលើមាត្រា ៤១៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

-យល់ឃើញថា...

-យល់ឃើញថា...

ហេតុដូច្នេះ

មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលប្ដឹងសុំចំពោះមុខតុលាការកំពូល

-បដិសេធសាលដីកាលេខ............... ចុះថ្ងៃទី...........ខែ..........ឆ្នាំ................. របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រង់ចំណុច ....ជាអសារបង់ និងបង្វិលសំណុំរឿងទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីជំនុំជម្រះជាថ្មីវិញ។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.......ខែ.........ឆ្នាំ..

ត.ប អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង/ព្រះរាអាជ្ញា

របាយការណ៍របស់ចៅក្រមរបាយការណ៍

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
៣៣៣❖៤៤៤

តុលាការកំពូល
៣៣❖៤៤
សភាព្រហ្មទណ្ឌ/សភាពេញអង្គ
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
លេខ:...............................
ចុះថ្ងៃទី.....ខែ........ឆ្នាំ...........

របាយការណ៍

តាមដីកាចាត់តាំងលេខ....... ច.ត ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ........... របស់ **ឯកឧត្តមប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌតុលាការកំពូល** បានចាត់ឱ្យពិនិត្យអំពីទម្រង់ និងគតិច្បាប់នៃសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.....ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ........របស់តុលាការកំពូល និង សាលដីកាលេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ....... របស់សភា.................សាលាឧទ្ធរណ៍ ។

ជនត្រូវចោទ/ជនជាប់ចោទ/ពិរុទ្ធជន/ទណ្ឌិតឈ្មោះ.................... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត............ភេទ..... អាយុ.....ឆ្នាំ សញ្ជាតិ...... មុខរបរ............ កើតនៅភូមិ...............ឃុំ/សង្កាត់.........ស្រុក/ខណ្ឌ................ ខេត្ត/រាជធានី................ ទីលំនៅផ្ទះលេខ......ផ្លូវលេខ.......ភូមិ............ឃុំ/សង្កាត់............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ...............ខេត្ត/រាជធានី............ឪពុកឈ្មោះ..................."រ/ស" ម្តាយឈ្មោះ ...."រ/ស" ប្តី/ប្រពន្ធឈ្មោះ........................ "រ/ស" មានកូន.......នាក់ ទោសពីមុន.................. ឃុំខ្លួនតាមដីកាលេខ........ថ្ងៃទី.....ខែ........ឆ្នាំ........... នៅពន្ធនាគារ........ **(អ្នកប្តឹងសាទុក្ខ/ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ)**។

-មានមេធាវីការពារ លោក/លោកស្រី...................................

ត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ/ជាប់ចោទ/មានពិរុទ្ធពីបទ..................................ប្រព្រឹត្តនៅ.. កាលពីថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ...........បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា............នៃ...។

-ជនរងគ្រោះ និងជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ........................ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត............ភេទ.....អាយុ.....ឆ្នាំ សញ្ជាតិ...... មុខរបរ................ កើតនៅភូមិ...............ឃុំ/សង្កាត់..........ស្រុក/ខណ្ឌ................. ខេត្ត/រាជធានី............... ទីលំនៅផ្ទះលេខ......ផ្លូវលេខ.......ភូមិ............ឃុំ/សង្កាត់............ ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ...............ខេត្ត/រាជធានី............ឪពុកឈ្មោះ................... "រ/ស" ម្តាយឈ្មោះ ...."រ/ស" ប្តី/ប្រពន្ធឈ្មោះ................. "រ/ស" មានកូន.......នាក់ **(អ្នកប្តឹងសាទុក្ខ/ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ)**។

-មានមេធាវីការពារ លោក/លោកស្រី......................

I-អំពីអង្គហេតុ

(ចៅក្រមរបាយការណ៍ត្រូវរៀបរាប់អំពី រឿងហេតុដែលមានភ្ជាប់ក្នុងពាក្យបណ្ដឹង / របាយការណ៍របស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ / រឿងហេតុក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ / ដីកាដំណោះស្រាយ/ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ / កំណត់ហេតុស្ដីពីការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម)[91] ។

II-អំពីសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ (អំពីនីតិវិធីនៃការសម្រេចសេចក្ដី)

១. សាលាដំបូងរាជធានី/ខេត្ត

ក. សេចក្ដីសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់អយ្យការ

តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានី/ខេត្ត........................ បានធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានថា:

....

....។

ខ. ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានី/ខេត្ត.............................បានសម្រេចតាមអំណាចដីកាលេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.........ឆ្នាំ............ដែលមានខ្លឹមសារនៃសេចក្ដីសម្រេចដូចតទៅ៖

....

....។

គ. សាលក្រមសាលាដំបូងរាជធានី/ខេត្ត......................

សាលាដំបូងរាជធានី/ខេត្ត........................... បានសម្រេចតាមអំណាចសាលក្រមលេខ...... ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.........ឆ្នាំ............ដែលមានខ្លឹមសារនៃសេចក្ដីសម្រេចដូចតទៅ៖

....

....។

សាលាដំបូងរាជធានី/ខេត្ត....................សម្រេចយ៉ាងនេះ ដោយសំអាងហេតុថា៖

....

....។

សាលក្រម/ដីកានេះ ត្រូវបានឈ្មោះ..................ប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ តាមបណ្ដឹងលេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ........... ត្រង់ចំណុច...។

២. សាលាឧទ្ធរណ៍

ក. សេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់មហាអយ្យការ

តំណាងមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍............................ បានធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានថា:

....

....។

[91] សម្គាល់៖ ចៅក្រមត្រូវជ្រើសរើសអង្គហេតុណាមួយក្នុងចំណោមរឿងហេតុទាំង ៦ ខាងលើ ។

ខ. សាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍

សាលាឧទ្ធរណ៍..................បានសម្រេចតាមអំណាចសាលដីកាលេខ....ចុះថ្ងៃទី......ខែ........ឆ្នាំ ....ដែលមានខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេចដូចតទៅ៖

....

....។

សាលាឧទ្ធរណ៍...................សម្រេចយ៉ាងនេះ ដោយសំអាងហេតុថា៖

....

....។

សាលដីកានេះត្រូវបានឈ្មោះ .... ជា .... ប្តឹងសាទុក្ខ តាមមបណ្តឹង លេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ..........ត្រង់ចំណុច.......................................។

III- អំពីទម្រង់ច្បាប់

១-**បានឃើញ** សារណាការពារ ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ..........របស់ឈ្មោះ ....។

-**បានឃើញ** សារណាតប ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ...........របស់ឈ្មោះ ....។

២-បណ្តឹងសាទុក្ខលេខ.....ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ............របស់ឈ្មោះ....................ធ្វើឡើងក្នុងកំណត់ច្បាប់ តុលាការកំពូលអាចលើករឿងនេះ មកជំនុំជម្រះបានតាមមាត្រា ៦៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ និងមាត្រា ៤២០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ[92] ។

IV- **អំពីគតិច្បាប់**

ចំណុចច្បាប់ដែលភាគីបានលើកឡើងក្នុងសារណា វិភាគសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ទាំងអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ដោយចង្អុលបង្ហាញ មាត្រាច្បាប់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ យោងតាមមាត្រា ៤១៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

V- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

យោបល់ ឬ ដំណោះស្រាយរបស់ចៅក្រមរបាយការណ៍ ។

ចៅក្រមរបាយការណ៍

[92] មាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធនៅត្រង់ចំណុចនេះ អាចប្រែប្រួលទៅតាមករណីនីមួយៗ។ ដូច្នេះប្រសិនបើរឿងក្តីត្រូវជំនុំជម្រះដោយសភាពេញអង្គ នោះត្រូវយោងទៅលើមាត្រា ៦២ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការវិញ។ ប្រសិនបើអ្នកប្តឹងសាទុក្ខបានធ្វើបណ្តឹងដោយហួសថិរវេលា ក៏ ត្រូវយោងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតដែរ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តុលាការកំពូល

សភាព្រហ្មទណ្ឌ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ ....

ចុះថ្ងៃទី....ខែ......ឆ្នាំ.........

កំណត់ហេតុកត់ត្រាការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ

ឆ្នាំ .... ខែ .... ថ្ងៃទី .... វេលាម៉ោង .... នៅតុលាការកំពូល

យើង .... ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូល

អមដោយលោក/លោកស្រី .... ជាក្រឡាបញ្ជី

-បានឃើញ បណ្តឹងសាទុក្ខលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... របស់ឈ្មោះ .... ប្តឹងមិនសុខចិត្តនឹងសាលដីកាលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... របស់សភាព្រហ្មទណ្ឌ/សភាស៊ើបសួរសាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹង ៖

ជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ ៖

១ . **ឈ្មោះ**.............................. ភេទ.... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត............... អាយុ..... ឆ្នាំ សញ្ជាតិ...... មុខរបរ................... កើតនៅផ្ទះលេខ........... ផ្លូវលេខ........ ភូមិ............... ឃុំ/សង្កាត់.............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ.................. ខេត្ត/រាជធានី............................ ទីលំនៅផ្ទះលេខ......... ផ្លូវលេខ........ ភូមិ .... ឃុំ/សង្កាត់.............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ...................... ខេត្ត/រាជធានី......................... ឪពុកឈ្មោះ..................... "រ/ស" ម្តាយឈ្មោះ.................... "រ/ស" ប្រពន្ធ/ប្តីឈ្មោះ.............. "រ/ស" មានកូន .... នាក់ ទោសពីមុន .... ឃុំខ្លួនតាមដីកាលេខ .... ចុះថ្ងៃទី....... ខែ....... ឆ្នាំ.......... **(អ្នកប្តឹងសាទុក្ខ/ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ)**។

លោក/លោកស្រី ....ជាមេធាវីការពារ ។

២. ឈ្មោះ........................... ភេទ.... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត............... អាយុ..... ឆ្នាំ សញ្ជាតិ...... មុខរបរ................... កើតនៅផ្ទះលេខ........... ផ្លូវលេខ........ ភូមិ............... ឃុំ/សង្កាត់.............ក្រុង/ស្រុក/

ខណ្ឌ................. ខេត្ត/រាជធានី.............................. ទីលំនៅផ្ទះលេខ......... ផ្លូវលេខ........ ភូមិ............. ឃុំ/សង្កាត់.............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ........................ ខេត្ត/រាជធានី......................... ឪពុកឈ្មោះ.................... "រ/ស" ម្ដាយឈ្មោះ.................... "រ/ស" ប្រពន្ធ/ប្ដីឈ្មោះ.............. "រ/ស" មានកូន............. នាក់ ទោសពីមុន .... ឃុំខ្លួនតាមដីកាលេខ .... ចុះថ្ងៃទី....... ខែ..... ឆ្នាំ....... **(អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខ/ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ)**។

លោក/លោកស្រី ....ជាមេធាវីការពារ ។

ជាប់ចោទ/ត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ ៖...

ប្រព្រឹត្តនៅ .... កាលពីថ្ងៃទី ..... ខែ....... ឆ្នាំ........... តាមបញ្ញត្តិមាត្រា............. នៃ..។

-ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ .... ភេទ.... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត.............អាយុ..... ឆ្នាំ សញ្ជាតិ................. មុខរបរ.................. កើតនៅផ្ទះលេខ........... ផ្លូវលេខ........ ភូមិ.................... ឃុំ/សង្កាត់.................ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ................. ខេត្ត/រាជធានី.............................. ទីលំនៅផ្ទះលេខ.......... ផ្លូវលេខ........ ភូមិ.......... ឃុំ/សង្កាត់...........ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ........... ខេត្ត/រាជធានី........... ឪពុកឈ្មោះ................ "រ/ស" ម្ដាយឈ្មោះ........................ "រ/ស" ប្រពន្ធ/ប្ដីឈ្មោះ................ "រ/ស" មានកូន............ នាក់ **(អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខ/ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខ)**។

លោក/លោកស្រី ....ជាមេធាវី ។

-ជនរងគ្រោះឈ្មោះ................................ ភេទ........ ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត.............អាយុ..... ឆ្នាំ សញ្ជាតិ............. មុខរបរ.................. កើតនៅផ្ទះលេខ........... ផ្លូវលេខ........... ភូមិ.................... ឃុំ/សង្កាត់.................ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ................. ខេត្ត/រាជធានី.............................. ទីលំនៅផ្ទះលេខ.......... ផ្លូវលេខ........ ភូមិ.......... ឃុំ/សង្កាត់...........ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ........... ខេត្ត/រាជធានី........... ឪពុកឈ្មោះ................ "រ/ស" ម្ដាយឈ្មោះ..................... "រ/ស" ប្រពន្ធ/ប្ដីឈ្មោះ................ "រ/ស" មានកូន............ នាក់។

-បានឃើញ ពាក្យសុំដកបណ្ដឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... របស់ឈ្មោះ ....។
-បានឃើញ ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ .... នាពេលសវនាការថាខ្លួនសុំដកបណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនវិញ។
បញ្ឈប់កំណត់ហេតុនេះនៅវេលាម៉ោង .... ថ្ងៃខែឆ្នាំដដែលខាងលើ **ក្រឡាបញ្ជី**

ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌ

ដីកាចាត់តាំងអង្គជំនុំជម្រះ

ដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តុលាការកំពូល

សភាព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ.....................ច.ត

ដីកាចាត់តាំងអង្គជំនុំជម្រះ

ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌ

-**បានឃើញ** មាត្រា៦៤ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ

-**បានឃើញ** ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

សម្រេចចាត់តាំង

១-ឯកឧត្តម	ប្រធាន
២-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៣-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៤-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៥-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម

ក្រឡាបញ្ជីលោក/លោកស្រី

ឱ្យចូលរួមជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ (អង្គច្បាប់/មុនអង្គសេចក្តី) ៖

១-លេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...........ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

២-លេខ......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...........ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

៣-លេខ......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...........ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

៤-លេខ......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...........ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

៥-លេខ......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...........ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

៦-លេខ......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...........ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

នាសវនាការនៅថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........វេលាម៉ោង..............ក្នុងសាលសវនាការលេខ........។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.....ខែ........ឆ្នាំ..........

ដីកាចាត់តាំងអង្គជំនុំជម្រះ

ដោយប្រធានតុលាការកំពូល

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

❖

តុលាការកំពូល

❖

លេខ.....................ច.ត

ដីកាចាត់តាំងអង្គជំនុំជម្រះ

ប្រធានតុលាការកំពូល

-**បានឃើញ** មាត្រា៦២ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ

-**បានឃើញ** ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

សម្រេចចាត់តាំង

១-ឯកឧត្តម	ប្រធាន
២-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៣-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៤-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៥-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៦-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៧-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៨-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៩-លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម

ក្រឡាបញ្ជីលោក/លោកស្រី

ឱ្យចូលរួមជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ៖

១-លេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...............ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

២-លេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...............ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

៣-លេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី..............ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

៤-លេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...............ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

៥-លេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...............ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

៦-លេខ.......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ..........មានលោក/លោកស្រី...............ជាចៅក្រមរបាយការណ៍

នាសវនាការ នៅថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........វេលាម៉ោង.................ក្នុងសាលសវនាការលេខ........។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........

ដីកាចាត់តាំងតំណាងមហាអយ្យការ ពិនិត្យសំណុំរឿង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

មហាអយ្យការ
អមតុលាការកំពូល

លេខ....................ដ.ច.ត

ដីកាចាត់តាំងតំណាងមហាអយ្យការ

ពិនិត្យសំណុំរឿង

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា នៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

-បានឃើញ ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ

-បានឃើញ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

សម្រេចចាត់តាំង

ឯកឧត្តម/លោក..ជាតំណាងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន□/**កោះហៅ□/ចូលរួមជំនុំជម្រះ□/លើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ:**

១- លេខ.................................ចុះថ្ងៃទី....... ខែ........... ឆ្នាំ...............

២- លេខ.................................ចុះថ្ងៃទី....... ខែ........... ឆ្នាំ...............

៣- លេខ.................................ចុះថ្ងៃទី....... ខែ........... ឆ្នាំ...............

៤- លេខ.................................ចុះថ្ងៃទី....... ខែ........... ឆ្នាំ...............

៥- លេខ.................................ចុះថ្ងៃទី....... ខែ........... ឆ្នាំ...............

៦- លេខ.................................ចុះថ្ងៃទី....... ខែ........... ឆ្នាំ...............

ធ្វើនៅថ្ងៃទី....... ខែ....... ឆ្នាំ............

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាង

មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល (២)

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

មហាអយ្យការ
អមតុលាការកំពូល

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
លេខ..............................
ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.........ឆ្នាំ.........

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា នៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

-**បានឃើញ** សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.............ចុះថ្ងៃទី........ខែ...........ឆ្នាំ.......... ដែលមាន ជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទឈ្មោះ..................................ភេទ.......... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត......................... អាយុ..........ឆ្នាំ សញ្ជាតិ.......... កើតនៅភូមិ.............. ឃុំ/សង្កាត់....................ស្រុក/ខណ្ឌ..................ខេត្ត/រាជធានី..................... សព្វថ្ងៃនៅផ្ទះលេខ...... ផ្លូវលេខ.........ក្រុម....... ភូមិ.................ឃុំ/សង្កាត់............ ស្រុក/ខណ្ឌ...............ខេត្ត/រាជធានី.......................ឪពុកឈ្មោះ.............................. "រ/ស" ម្តាយឈ្មោះ........................... "រ/ស" ប្តី/ប្រពន្ធឈ្មោះ.............................. "រ/ស" មានកូន.........នាក់ ទោសពីមុន.................. ឃុំខ្លួនតាមដីកាលេខ......... ចុះថ្ងៃទី......ខែ...........ឆ្នាំ.............។

ត្រូវចោទពីបទ:..ប្រព្រឹត្តនៅចំណុច................ ភូមិ............ ឃុំ/សង្កាត់............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ...............ខេត្ត/រាជធានី.............កាលពីថ្ងៃទី........ខែ...........ឆ្នាំ......បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែង និងផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា.........................នៃច្បាប់..............................។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ......................ភេទ....... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត.................. អាយុ....... ឆ្នាំ សញ្ជាតិ.......កើតនៅភូមិ........... ឃុំ/សង្កាត់............ ស្រុក/ខណ្ឌ................. ខេត្ត/រាជធានី.................... សព្វថ្ងៃនៅផ្ទះលេខ...... ផ្លូវលេខ.........ក្រុម...... ភូមិ.................ឃុំ/សង្កាត់.............ស្រុក/ខណ្ឌ............ ខេត្ត/រាជធានី................ឪពុកឈ្មោះ.............................. "រ/ស" ម្តាយឈ្មោះ........................ "រ/ស" ប្តី/ប្រពន្ធឈ្មោះ................... "រ/ស" មានកូន......នាក់ ។

-ជនរងគ្រោះឈ្មោះ........................ ភេទ....... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត.................. អាយុ....... ឆ្នាំ សញ្ជាតិ.........កើតនៅ ភូមិ........... ឃុំ/សង្កាត់............ស្រុក/ខណ្ឌ.................ខេត្ត/រាជធានី.................... សព្វថ្ងៃនៅផ្ទះលេខ...... ផ្លូវលេខ.........ក្រុម...... ភូមិ.................ឃុំ/សង្កាត់.............ស្រុក/ខណ្ឌ............ខេត្ត/រាជ

ធានី...............ឪពុកឈ្មោះ.............................. "រ/ស" ម្តាយឈ្មោះ.................... "រ/ស" ប្តី/ប្រពន្ធឈ្មោះ .... "រ/ស" មានកូន......នាក់ ។

-អ្នកប្តឹងសាទុក្ខ...។

-បានឃើញ សាលក្រមលេខ........................... ចុះថ្ងៃទី........ ខែ......... ឆ្នាំ.............. របស់សាលាដំបូងរាជធានី/ខេត្ត..........................បានសម្រេចសេចក្តី.....................................។

-បានឃើញ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ........................... ចុះថ្ងៃទី........ ខែ......... ឆ្នាំ...................... របស់ឈ្មោះ................................ប្តឹងចំណុច..។

-បានឃើញ សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ប្តឹងសុំ.................................... ....។

-បានឃើញ សាលដីកាលេខ.......................... ចុះថ្ងៃទី........ ខែ......... ឆ្នាំ.............. របស់សាលាឧទ្ធរណ៍

សម្រេច...

....។

-បានឃើញ បណ្តឹងសាទុក្ខលេខ.................... ចុះថ្ងៃទី....... ខែ............. ឆ្នាំ.......................... របស់ ....បានធ្វើឡើងក្នុងកំណត់ច្បាប់។

ប្តឹងចំណុច..។

-បានឃើញ របាយការណ៍របស់ចៅក្រមរបាយការណ៍តុលាការកំពូលចុះថ្ងៃទី.....ខែ.........ឆ្នាំ...........។

តំណាងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

យល់ឃើញថា:

១-អំពីទម្រង់ច្បាប់

-បណ្តឹងសាទុក្ខ...

បានធ្វើឡើងក្នុងកំណត់ច្បាប់។

២-អំពីគតិច្បាប់

(ផ្អែកលើមាត្រា ៤១៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ)

ហេតុដូច្នេះ

តំណាងមហាអយ្យការប្ដឹងសុំចំពោះតុលាការកំពូលឱ្យ :

១-..។

២...។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង/ព្រះរាជអាជ្ញា

បានឃើញ

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.....ខែ....... ឆ្នាំ.........

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

ដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទឱ្យចូលសវនាការ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

មហាអយ្យការអម

តុលាការកំពូល

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ៖ ....

ចុះថ្ងៃទី..ខែ.....ឆ្នាំ.......

ដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ

ឱ្យចូលសវនាការ

យើងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

-**បានឃើញ**សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.....ចុះថ្ងៃទី....ខែ........ឆ្នាំ...របស់តុលាការកំពូល

-**យោង** ដីកាចាត់តាំងអង្គជំនុំជម្រះលេខ.....ចុះថ្ងៃទី....ខែ........ឆ្នាំ...........របស់.................

-**យោង** ដីកាចាត់តាំងតំណាងមហាអយ្យការលេខ.....ចុះថ្ងៃទី....ខែ......ឆ្នាំ..........របស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

-**យោង** បញ្ជីរាយនាមជនដែលត្រូវកោះហៅ ចុះថ្ងៃទី....ខែ........ឆ្នាំ.............

បង្គាប់មក

ឈ្មោះ...........................ជាជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ......ផ្លូវលេខ...... ភូមិ................ឃុំ/សង្កាត់.....................ស្រុក/ខណ្ឌ..............ខេត្ត/រាជធានី................ឱ្យចូលទៅកាន់

តុលាការកំពូល នៅថ្ងៃទី....ខែ.....ឆ្នាំ.......វេលាម៉ោង......... នាសាលសវនាការទី......ដើម្បីចូលរួមសវនាការពីដំណើររឿងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ........ចុះថ្ងៃទី....ខែ.....ឆ្នាំ........របស់តុលាការកំពូល។

អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខឈ្មោះ....................ត្រូវជា.....................................

ប្ដឹងសាទុក្ខលើចំណុច...។

សមាសភាពអង្គជំនុំជម្រះ

១.ឯកឧត្តម	ប្រធាន
២.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៣.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៤.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៥.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ...........

ត.ប អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង/ព្រះរាជអាជ្ញា

កំណត់សម្គាល់:

១.សាមីខ្លួនមានសិទ្ធិពឹងពាក់មេធាវីដោយខ្លួនឯង ឬ ស្នើសុំឱ្យតុលាការ ចាត់តាំងមេធាវីឱ្យ ក្នុងករណីជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬ អនីតិជន កាលបើពុំមាន លទ្ធភាពពឹងពាក់មេធាវីដោយខ្លួនឯង។

២.សាមីខ្លួនត្រូវយកមកជាមួយនូវឯកសារផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ

ចូលសវនាការ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

មហាអយ្យការអម
តុលាការកំពូល

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខៈ ....

ចុះថ្ងៃទី...ខែ....ឆ្នាំ......

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ

ចូលសវនាការ

យើងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

-**បានឃើញ** សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.....ចុះថ្ងៃទី....ខែ.......ឆ្នាំ..........របស់តុលាការកំពូល

-**យោង** ដីកាចាត់តាំងអង្គជំនុំជម្រះលេខ.....ចុះថ្ងៃទី....ខែ........ឆ្នាំ...........របស់.................

-**យោង** ដីកាចាត់តាំងតំណាងមហាអយ្យការលេខ.........ចុះថ្ងៃទី......ខែ......ឆ្នាំ...........របស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

-**យោង** បញ្ជីរាយនាមជនដែលត្រូវកោះហៅ ចុះថ្ងៃទី....ខែ........ឆ្នាំ............

បង្គាប់មក

ឯកឧត្តមអគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធនាគារ ក្រសួងមហាផ្ទៃឱ្យនាំខ្លួនជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ ឈ្មោះ.................ភេទ....អាយុ....ឆ្នាំ បច្ចុប្បន្នឃុំខ្លួន នៅមន្ទីរអប់រំកែប្រែ........តាមដីកាឃុំខ្លួនលេខ......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ.......មកតុលាការកំពូលនៅថ្ងៃទី....ខែ....ឆ្នាំ.....វេលាម៉ោង......នាសាលសវនាការទី.....ដើម្បីចូលរួមសវនាការពីដំណើររឿងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.....ចុះថ្ងៃទី....ខែ....ឆ្នាំ......របស់តុលាការកំពូល។

អ្នកប្តឹងសាទុក្ខឈ្មោះ...........................ត្រូវជា....................................

ប្តឹងសាទុក្ខលើចំណុច...។

សមាសភាពអង្គជំនុំជម្រះ

១.ឯកឧត្តម	ប្រធាន
២.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៣.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៤.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៥.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.......ខែ......ឆ្នាំ............

ត.ប អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង/ព្រះរាជអាជ្ញា

ដីកាកោះហៅដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីឱ្យចូលសវនាការ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

៙៙៙❖៚៚៚

មហាអយ្យការអម

តុលាការកំពូល

៙៙❖៚៚

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ៖ ....

ចុះថ្ងៃទី...ខែ.....ឆ្នាំ......

ដីកាកោះហៅដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី

ឱ្យចូលសវនាការ

យើងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៃមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

-**បានឃើញ** សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.....ចុះថ្ងៃទី....ខែ........ឆ្នាំ.........របស់តុលាការកំពូល

-**យោង** ដីកាចាត់តាំងអង្គជំនុំជម្រះលេខ.....ចុះថ្ងៃទី....ខែ.......ឆ្នាំ..........របស់................

-**យោង** ដីកាចាត់តាំងតំណាងមហាអយ្យការលេខ......ចុះថ្ងៃទី....ខែ.......ឆ្នាំ..............របស់មហាអយ្យការអមតុលាការកំពូល

-**យោង** បញ្ជីរាយនាមជនដែលត្រូវកោះហៅ ចុះថ្ងៃទី...........ខែ...........ឆ្នាំ..................

បង្គាប់មក

ឈ្មោះ.........................ជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ.......ផ្លូវលេខ......

ភូមិ............ឃុំ/សង្កាត់............ស្រុក/ខណ្ឌ.........ខេត្ត/រាជធានី..........ឱ្យចូលទៅកាន់តុលាការកំពូល

នៅថ្ងៃទី....ខែ........ឆ្នាំ............វេលាម៉ោង..........នាសាលសវនាការទី.......... ដើម្បីចូលរួមសវនាការពីដំណើររឿងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ......ចុះថ្ងៃទី....ខែ........ឆ្នាំ...........របស់តុលាការកំពូល។

អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខឈ្មោះ....................ត្រូវជា.....................................

ប្ដឹងសាទុក្ខលើចំណុច...។

សមាសភាពអង្គជំនុំជម្រះ

១.ឯកឧត្តម	ប្រធាន
២.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៣.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៤.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៥.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.......ខែ.........ឆ្នាំ..........

ត.ប អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង/ព្រះរាជអាជ្ញា

កំណត់សម្គាល់:

-សាមីខ្លួនត្រូវយកមកជាមួយនូវឯកសារផ្សេងៗ
ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងក្ដីនេះ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តុលាការកំពូល

សភាពេញអង្គ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ ....

ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ..........

នីតិវិធីជំនុំជម្រះសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

សវនាការថ្ងៃទី......ខែ........ឆ្នាំ.............

ស្នូរកណ្ដឹងទី១ ៖តំណាងមហាអយ្យការចូលសាលសវនាការ ។

ស្នូរកណ្ដឹងទី២ ៖ចៅក្រមជំនុំជម្រះចូលសាលសវនាការ ។

I- ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបើកសវនាការ

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរៈ ថ្ងៃនេះតុលាការកំពូលបើកសវនាការដើម្បីជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងសាទុក្ខ ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌចំនួន.........រឿង ដែលមានសមាសភាពអង្គជំនុំជម្រះដូចតទៅ

១-ឯកឧត្តម..ប្រធាន

២-លោក/លោកស្រី.................................ចៅក្រម

៣-លោក/លោកស្រី.................................ចៅក្រម

៤-លោក/លោកស្រី.................................ចៅក្រម

៥-លោក/លោកស្រី.................................ចៅក្រម

៦-លោក/លោកស្រី.................................ចៅក្រម

៧-លោក/លោកស្រី.................................ចៅក្រម

៨-លោក/លោកស្រី.................................ចៅក្រម

៩-លោក/លោកស្រី.................................ចៅក្រម

-ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ លោក/លោកស្រី............................

-តំណាងមហាអយ្យការ ឯកឧត្តម/លោក...........អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង ☐/ព្រះរាជអាជ្ញា ☐

II- ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសលើកយកសំណុំរឿងទី១ មកជំនុំជម្រះ

សំណុំរឿងទី១ គឺសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ......ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ............ដែលមាន៖

<u>១-អ្នកប្ដឹងសាទុក្ខៈ</u>

-..

-..

ប្ដឹងសាទុក្ខពីសាលដីកាព្រហ្មទណ្ឌលេខ..........ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.......ឆ្នាំ............របស់សាលាឧទ្ធរណ៍ លើចំណុច.. ។

<u>២-ចុងបណ្ដឹងសាទុក្ខៈ</u>

-..

-..

-..

III- ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសួរក្រឡាបញ្ជីៈ តើអ្នកចូលរួមសវនាការមានវត្តមានគ្រប់ចំនួនហើយឬនៅ?

IV- ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសួរតំណាងមហាអយ្យការៈ តើលោកតំណាងមហាអយ្យការមានយោបល់យ៉ាងណាដែរចំពោះនីតិវិធីនេះ?

V- ការសួរដេញដោល

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យចៅក្រមអានរបាយការណ៍

-សេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងមហាអយ្យការ

ក.ករណីអ្នកប្តឹងសាទុក្ខ ជាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យក្រឡាបញ្ជីអានសារណារបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល បន្ទាប់មកទើបអញ្ជើញតំណាងមហាអយ្យការឱ្យធ្វើការកត់សម្គាល់ផ្ទាល់មាត់ (មាត្រា ៣០ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និង មាត្រា ៧០ កថាខណ្ឌទី២ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ) ។

ខ.ករណីភាគីផ្សេងទៀតប្តឹងសាទុក្ខ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះអញ្ជើញតំណាងមហាអយ្យការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន។

-ប្រធានសួរអត្តសញ្ញាណអ្នកប្តឹងសាទុក្ខ:

-អ្នកប្តឹងសាទុក្ខឈ្មោះ...................មកឈរមុខតុលាការ

-តើលោក/លោកស្រីមានឈ្មោះអ្វី ? មានឈ្មោះហៅក្រៅដែរឬទេ ? អាយុប៉ុន្មានឆ្នាំ ? សញ្ជាតិអ្វី? កើតនៅភូមិណា? ឃុំ/សង្កាត់ណា? ស្រុក/ខណ្ឌណា? រាជធានី/ខេត្តណា? មុខរបរធ្វើអ្វី? សព្វថ្ងៃមានទីលំនៅនៅឯណា? មុនថ្ងៃចាប់ខ្លួនមានទីលំនៅ នៅឯណា? (បើជនជាប់ចោទនៅក្នុងឃុំ) ឪពុកឈ្មោះអ្វី? (រស់ ឬ ស្លាប់)? ម្តាយឈ្មោះអ្វី? (រស់ ឬ ស្លាប់)? ប្រពន្ធ ឬ ប្តីឈ្មោះអ្វី? មានកូនចំនួនប៉ុន្មាននាក់? ធ្លាប់មានទោសពីមុនមកឬទេ ?

-តើលោក/លោកស្រីមានមេធាវីដែរឬទេ? ឈ្មោះអ្វី?

-ហេតុអ្វីបានជាលោក/លោកស្រី ប្តឹងសាទុក្ខពីសាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍?

-តើមានអ្វីបន្ថែមលើសារណារបស់....................................ទៀតដែរឬទេ?

-ថយទៅកន្លែងវិញ

-ប្រធានសួរអត្តសញ្ញាណចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ:

-ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខឈ្មោះ......................មកឈរមុខតុលាការ

-តើលោក/លោកស្រីមានឈ្មោះអ្វី ? មានឈ្មោះហៅក្រៅដែរឬទេ ? អាយុប៉ុន្មានឆ្នាំ ? សញ្ជាតិអ្វី? កើតនៅភូមិណា? ឃុំ/សង្កាត់ណា? ស្រុក/ខណ្ឌណា? ខេត្ត/ក្រុងណា? មុខរបរធ្វើអ្វី? សព្វថ្ងៃមានទីលំនៅ នៅឯណា? មុនថ្ងៃចាប់ខ្លួនមានទីលំនៅនៅឯណា? (បើជនជាប់ចោទនៅក្នុងឃុំ) ឪពុកឈ្មោះអ្វី? (រស់ ឬ ស្លាប់)? ម្តាយឈ្មោះអ្វី? (រស់ ឬ ស្លាប់)? ប្រពន្ធ ឬ ប្តីឈ្មោះអ្វី? មានកូនចំនួនប៉ុន្មាននាក់ ? ធ្លាប់មានទោសពីមុនមកឬទេ ?

-តើលោក/លោកស្រីមានមេធាវីដែរឬទេ? ឈ្មោះអ្វី?

-អម្បាញ់មិញ លោក/លោកស្រីបានស្តាប់ការអះអាងរបស់អ្នកប្តឹងសាទុក្ខរួចហើយ តើលោក/លោកស្រីមានអ្វីខ្លះ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការអះអាងនេះទេ ?

-តើមានអ្វីបន្ថែមលើសារណារបស់...................................ទៀតដែរឬទេ?

-ថយទៅកន្លែងវិញ

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះអញ្ជើញមេធាវីការពារឱ្យអ្នកប្តឹងសាទុក្ខឡើងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ។

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះអញ្ជើញមេធាវីការពារឱ្យចុងបណ្តឹងសាទុក្ខឡើងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ។

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបញ្ចប់ការសួរដេញដោល-អង្គជំនុំជម្រះថយទៅពិភាក្សា

<u>**ដំណាក់កាលប្រកាសសាលដីកា**</u>

ស្នូរកណ្តឹងទី១ ៖ តំណាងមហាអយ្យការចូលសាលសវនាការ ។

ស្នូរកណ្តឹងទី២ ៖ ចៅក្រមជំនុំជម្រះចូលសាលសវនាការ ។

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ ឬ ចៅក្រមមួយរូបជាសមាជិកអង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យ ៖

អ្នកប្តឹងសាទុក្ខ.. } មកឈរមុខតុលាការ

ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ..

ហើយប្រកាសសាលដីកា

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបិទសវនាការ

លិខិតជូនដំណឹងឱ្យដាក់សារណាការពារ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

៣៣៣❖៤៤៤

តុលាការកំពូល

៣៣❖៤៤

សភាព្រហ្មទណ្ឌ/សភាពេញអង្គ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ.........................

ចុះថ្ងៃទី...ខែ.....ឆ្នាំ.........

លិខិតជូនដំណឹង
អំពី
ការចុះបញ្ជីសំណុំរឿង និង ឱ្យដាក់សារណាការពារ

យើង....................ក្រឡាបញ្ជីនៃសភាព្រហ្មទណ្ឌរបស់តុលាការកំពូល

ប្រាប់មកឈ្មោះ....................ភេទ.....អាយុ......ឆ្នាំ សញ្ជាតិ........មុខរបរ....................មានទីលំនៅផ្ទះលេខ..... ក្រុម/ផ្លូវ.....ភូមិ...........សង្កាត់/ឃុំ.............ខណ្ឌ/ស្រុក..........រាជធានី/ខេត្ត............ជាអ្នកប្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.........ចុះថ្ងៃទី.....ខែ.........ឆ្នាំ............របស់តុលាការកំពូលពាក់ព័ន្ធ នឹងបទល្មើស.................ប្រព្រឹត្តកាលពីថ្ងៃទី.....ខែ.....ឆ្នាំ.....នៅភូមិ.........សង្កាត់/ឃុំ..........

ខណ្ឌ/ស្រុក...........រាជធានី/ខេត្ត............... ថា សំណុំរឿងក្តីនេះត្រូវបានតុលាការកំពូលចុះបញ្ជីរួចហើយហេតុនេះសូមលោក/លោកស្រីដាក់សារណា ជូនមកប្រធាន (សភាព្រហ្មទណ្ឌ/សភាពេញអង្គ) តុលាការកំពូល ដោយរៀបរាប់អំពីមូលហេតុ និងមធ្យោបាយខាងផ្លូវច្បាប់ដែលខ្លួនប្តឹងសាទុក្ខពីសាលដីកាព្រហ្មទណ្ឌលេខ.....ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ.......របស់ (សភាស៊ើបសួរ/សភាព្រហ្មទណ្ឌ) នៃសាលាឧទ្ធរណ៍ក្នុងរយៈពេល ២០ថ្ងៃ ជាកំណត់ គិតចាប់ពីថ្ងៃបានទទួលលិខិតជូនដំណឹងនេះតទៅ តាមមាត្រា ៤២៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........

ក្រឡាបញ្ជី

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តុលាការកំពូល
សភាព្រហ្មទណ្ឌ/សភាពេញអង្គ
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
លេខ..........................
ចុះថ្ងៃទី...ខែ.....ឆ្នាំ..........

លិខិតជូនដំណឹង
អំពី
ការចុះបញ្ជីសំណុំរឿង និង ឱ្យដាក់សារណាតប

យើង....................ក្រឡាបញ្ជីនៃសភាព្រហ្មទណ្ឌរបស់តុលាការកំពូល

ប្រាប់មកឈ្មោះ.....................ភេទ.....អាយុ.......ឆ្នាំ សញ្ជាតិ.....មុខរបរ....................មានទីលំនៅផ្ទះ លេខ......ក្រុម/ផ្លូវ......ភូមិ............សង្កាត់/ឃុំ..........ខណ្ឌ/ស្រុក..........រាជធានី/ខេត្ត............ ជាចុង បណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ..... ចុះថ្ងៃទី.....ខែ....ឆ្នាំ......របស់តុលាការកំពូលពាក់ព័ន្ធ នឹងបទល្មើស...................................ប្រព្រឹត្តកាលពីថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........នៅភូមិ...............

សង្កាត់/ឃុំ..........ខណ្ឌ/ស្រុក............រាជធានី/ខេត្ត.......... ថា សំណុំរឿងក្តីនេះត្រូវបានតុលាការកំពូល ចុះបញ្ជីរួចហើយ ហេតុនេះសូមលោក/លោកស្រីដាក់សារណាតប ជូនមកប្រធាន (សភាព្រហ្មទណ្ឌ/ សភាពេញអង្គ) តុលាការកំពូល ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងសារណាការពាររបស់ឈ្មោះ................ភេទ.....អាយុ .....ឆ្នាំ សញ្ជាតិ........ មុខរបរ.................មានទីលំនៅផ្ទះលេខ..... ក្រុម/ផ្លូវ.....ភូមិ..........សង្កាត់/ឃុំ ....ខណ្ឌ/ស្រុក.............រាជធានី/ខេត្ត................... ដែលបានប្តឹងសាទុក្ខពីសាលដីកាព្រហ្មទណ្ឌ លេខ....... ចុះថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ............ របស់ (សភាស៊ើបសួរ/សភាព្រហ្មទណ្ឌ) នៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយមានជូនភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ក្នុងរយៈពេល ២០ថ្ងៃ ជាកំណត់ គិតចាប់ពីថ្ងៃបានទទួលលិខិតជូនដំណឹង នេះតទៅ តាមមាត្រា ៤២៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី.....ខែ......ឆ្នាំ........

ក្រឡាបញ្ជី

<u>ចម្លងជូន:</u>
លោក.......................................
មេធាវីការពារឱ្យឈ្មោះ....................

សេចក្តីចម្លងកំណត់ហេតុជំនុំជម្រះ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

៚៚៚❖៙៙៙

តុលាការកំពូល

៚៚❖៙៙

សភាព្រហ្មទណ្ឌ/សភាពេញអង្គ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ ....

ចុះថ្ងៃទី.......ខែ..........ឆ្នាំ......

សាលដីកា

លេខ ....

ចុះថ្ងៃទី......ខែ..........ឆ្នាំ......

សេចក្តីចម្លងកំណត់ហេតុជំនុំជម្រះ

ឆ្នាំ............ខែ...............ថ្ងៃទី............វេលាម៉ោង.........នៅសាលសវនាការ តុលាការកំពូលបានបើកសវនាការជា **សាធារណៈ/អសាធារណៈ** ដោយមានសមាសភាពអង្គជំនុំជម្រះដូចតទៅ ៖

១.ឯកឧត្តម	ប្រធាន
២.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៣.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៤.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម
៥.លោក/លោកស្រី	ចៅក្រម

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

លោក/លោកស្រី

តំណាងមហាអយ្យការ

ឯកឧត្តម/លោក អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង/ព្រះរាជអាជ្ញា

ដើម្បីជំនុំជម្រះ

លើបណ្តឹងសាទុក្ខលេខ .... ចុះថ្ងៃទី.................. ឆ្នាំ.............. របស់ ....

ចំពោះសាលដីកាលេខ .... ចុះថ្ងៃទី ...... ខែ .... ឆ្នាំ .... របស់សភាព្រហ្មទណ្ឌ/សភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលមាន ៖

-**ជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ** ៖

១ . **ឈ្មោះ**.......................... ភេទ.... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត............... អាយុ..... ឆ្នាំ សញ្ជាតិ...... មុខរបរ.................. កើតនៅផ្ទះលេខ........... ផ្លូវលេខ........... ភូមិ............... ឃុំ/សង្កាត់.............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ................. ខេត្ត/រាជធានី............................. ទីលំនៅផ្ទះលេខ......... ផ្លូវលេខ........ ភូមិ............. ឃុំ/សង្កាត់.............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ....................... ខេត្ត/រាជធានី........................ ឪពុកឈ្មោះ.................... "រ/ស" ម្តាយឈ្មោះ................... "រ/ស" ប្រពន្ធ/ប្តីឈ្មោះ................. "រ/ស" មានកូន............. នាក់ ទោសពីមុន .... ឃុំខ្លួនតាមដីកាលេខ .... ចុះថ្ងៃទី....... ខែ..... ឆ្នាំ....... **(អ្នកប្តឹងសាទុក្ខ/ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ)**។

២ . ឈ្មោះ.......................... ភេទ.... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត............... អាយុ..... ឆ្នាំ សញ្ជាតិ...... មុខរបរ.................. កើតនៅផ្ទះលេខ........... ផ្លូវលេខ........... ភូមិ............... ឃុំ/សង្កាត់.............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ................. ខេត្ត/រាជធានី............................. ទីលំនៅផ្ទះលេខ......... ផ្លូវលេខ........ ភូមិ............. ឃុំ/សង្កាត់.............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ....................... ខេត្ត/រាជធានី........................ ឪពុកឈ្មោះ.................... "រ/ស" ម្តាយឈ្មោះ................... "រ/ស" ប្រពន្ធ/ប្តីឈ្មោះ................. "រ/ស" មានកូន............. នាក់ ទោសពីមុន .... ឃុំខ្លួនតាមដីកាលេខ .... ចុះថ្ងៃទី....... ខែ..... ឆ្នាំ....... **(អ្នកប្តឹងសាទុក្ខ/ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ)**។

-**ជាប់ចោទពីបទ** ៖.....................................ប្រព្រឹត្តនៅចំណុច............ភូមិ............ឃុំ/សង្កាត់.............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ...............ខេត្ត/រាជធានី...........កាលពីថ្ងៃទី..................ខែ............. ឆ្នាំ............តាមបញ្ញត្តិមាត្រា..............................នៃ...។

លោក/លោកស្រី ....ជាមេធាវីការពារ។

-**ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ**៖.............................ភេទ......................ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត..........អាយុ.....................ឆ្នាំ..................សញ្ជាតិ................មុខរបរ................ទីកន្លែងកំណើតភូមិ................ឃុំ/សង្កាត់..................ស្រុក/ខណ្ឌ......................រាជធានី/ខេត្ត........... ទីលំនៅផ្ទះលេខ......................ផ្លូវលេខ.............ភូមិ..............ឃុំ/សង្កាត់..............ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ....................រាជធានី/ខេត្ត.................ឪពុកឈ្មោះ.......... "រ/ស" ម្តាយឈ្មោះ..................... "រ/ស" ប្រពន្ធ/ប្តីឈ្មោះ...................... "រ/ស" មានកូន..........នាក់**(អ្នកប្តឹងសាទុក្ខ/ចុងបណ្តឹងសាទុក្ខ)**។

លោក/លោកស្រី ....ជាមេធាវី ។

-**ជនរងគ្រោះឈ្មោះ** ៖ ....ភេទ..........ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត.....................អាយុ ....ឆ្នាំ.............. សញ្ជាតិ.............មុខរបរ..............ទីកន្លែងកំណើតភូមិ.................ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ.................រាជធានី/ខេត្ត.............ទីលំនៅផ្ទះលេខ......ផ្លូវលេខ..........ភូមិ ....ឃុំ/សង្កាត់..........ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ................រាជធានី/ខេត្ត........................ឪពុកឈ្មោះ .... "រ/ស" ម្ដាយឈ្មោះ..................... "រ/ស" ប្រពន្ធ/ប្ដីឈ្មោះ....................... "រ/ស" មានកូន ....នាក់

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបើកសវនាការ

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសសមាសភាព

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសួរទៅក្រឡាបញ្ជីពីវត្តមានរបស់ភាគី និងមេធាវី។

-ក្រឡាបញ្ជីរាយការណ៍ពីវត្តមានរបស់ភាគី និងមេធាវី ដូចតទៅ ៖

....។

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះអញ្ជើញតំណាងមហាអយ្យការមានយោបល់ពីនីតិវិធី។

-តំណាងមហាអយ្យការមានយោបល់ថា ៖ ....។

ដំណាក់កាលសួរដេញដោល

-ចៅក្រមបានអានរបាយការណ៍។

-តំណាងមហាអយ្យការអមតុលាការកំពូលធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានសុំថា ៖...

.... ។

-ប្រធានសួរអត្តសញ្ញាណជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទ

-ជនជាប់ចោទ/ជនត្រូវចោទឈ្មោះ.....................បានឆ្លើយថា ៖.. ....។

-ប្រធានសួរអត្តសញ្ញាណដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី/ជនរងគ្រោះ

-ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី/ជនរងគ្រោះឈ្មោះ.....................បានឆ្លើយថា ៖.................................. ....។

-ក្រឡាបញ្ជីអានសារណា ចុះថ្ងៃទី ....ខែ......ឆ្នាំ......... របស់ ....(ប្រសិនបើសាមីខ្លួនអវត្តមាន)

-លោក/លោកស្រី...ជាមេធាវីការពារបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា៖
....។

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបញ្ចប់ដំណាក់កាលសួរដេញដោល រួចថយទៅពិភាក្សា

-ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ/លោក/លោកស្រីចៅក្រម៖............................ប្រកាសសាលដីកាដូចតទៅ៖

-ក្រោយពីបានស្តាប់របាយការណ៍របស់ចៅក្រមរបាយការណ៍

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំរបស់តំណាងមហាអយ្យការ

-ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ/ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវី

-ក្រោយពីបានពិភាក្សាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

សំអាងហេតុ

....
....។

ហេតុដូច្នេះ

សម្រេច

១. ....។

២. ....។

បញ្ឈប់កំណត់ហេតុនេះ នៅវេលាម៉ោង ....ថ្ងៃខែឆ្នាំដដែល។

ប្រធាន	ចៅក្រម	ចៅក្រម	ចៅក្រម	ចៅក្រម	ក្រឡាបញ្ជី
ហត្ថលេខា	ហត្ថលេខា	ហត្ថលេខា	ហត្ថលេខា	ហត្ថលេខា	ហត្ថលេខា
ឈ្មោះ	ឈ្មោះ	ឈ្មោះ	ឈ្មោះ	ឈ្មោះ	ឈ្មោះ

មេធាវី អ្នកចូលរួម

ហត្ថលេខា ស្នាមម្រាមដៃ

ឈ្មោះ ឈ្មោះ

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមកំណត់ហេតុដើម។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី...........ខែ........ឆ្នាំ.............

ក្រឡាបញ្ជី

បានឃើញ

ធ្វើនៅថ្ងៃទី..........ខែ.........ឆ្នាំ.......

ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌ/សភាពេញអង្គ